

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה עא/5

י' בחשוון התשע"א (18.10.2010)

הודעה מס' עא/5

חלות התקשי"ר על עובדי שירותי הביטחון

1. עובדי שירותי הביטחון הינם עובדי מדינה המועסקים בשירות המדינה בתנאים מיוחדים.
2. לאחר עבודת מטה משותפת לנציבות שירות המדינה, שירותי הביטחון ואגף השכר במשרד האוצר, נקבעו הוראות חלות התקשי"ר על עובדי שירותי הביטחון.
3. התיקונים לתקשי"ר בהתאם לני"ל כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

אסמכתא			להוציא את הדפים שכותרותיהם			להכניס את הדפים שכותרותיהם		
עא/5								
פסקה 01.021(ו)	01.011	-	01.023	(דף אחד)	01.011	-	01.022	(דף אחד)
פסקה 01.111	01.111		01.111	(דף אחד)	01.111		01.111	(דף אחד)
פסקה 02.212(ז)	02.211	-	02.231	(דף אחד)	02.211	-	02.231	(דף אחד)
פסקאות 04.213 - 04.211	04.201	-	04.216	(דף אחד)	04.201		04.216	(דף אחד)
פסקה 05.141	05.111	-	05.124	(דף אחד)	05.111	-	05.124	(דף אחד)
פסקה 06.241	06.211	-	06.215	(דף אחד)	06.211	-	06.215	(דף אחד)
פסקה 06.363	06.351	-	06.361	(דף אחד)	06.351	-	06.361	(דף אחד)
פסקה 10.125(ו)	10.111	-	10.124	(דף אחד)	10.111	-	10.124	(דף אחד)
פסקה 10.232	10.211	-	10.232	(דף אחד)	10.211	-	10.232	(דף אחד)
פסקה 11.238	11.211	-	11.225	(דף אחד)	11.211	-	11.225	(דף אחד)
פסקה 11.313	11.311	-	11.333	(דף אחד)	11.311	-	11.332	(דף אחד)
פסקה 11.412(ח)	11.401	-	11.411	(דף אחד)	11.401	-	11.411	(דף אחד)
פסקה 11.611(ב)	11.611	-	11.621	(דף אחד)	11.611	-	11.621	(דף אחד)
פסקה 11.711(ג)	11.711	-	11.724	(דף אחד)	11.711	-	11.724	(דף אחד)
פסקה 11.811(ב)	11.811	-	11.821	(דף אחד)	11.811	-	11.821	(דף אחד)
פסקה 11.956(ב)7	11.956		11.956	(דף אחד)	11.956 (עמ' 1)		11.956 (עמ' 1)	(דף אחד)
עריכה	11.956	-	11.957	(דף אחד)	11.956 (עמ' 3)		11.956 (עמ' 3)	(דף אחד)
פסקה 13.235	13.211	-	13.215	(דף אחד)	13.211	-	13.215	(דף אחד)
פסקה 13.851	13.835	-	13.844	(דף אחד)	13.835	-	13.844	(דף אחד)

אסמכתא			להוציא את הדפים שכותרותיהם			להכניס את הדפים שכותרותיהם		
המשך עא/5								
פסקה 14.241(א)	14.211	-	14.241	(דף אחד)	14.211	-	14.241	(דף אחד)
פסקה 16.151	16.110	-	16.132	(דף אחד)	16.110	-	16.132	(דף אחד)
פסקה 19.110	19.110	-	19.126	(דף אחד)	19.110	-	19.126	(דף אחד)
פסקה 21.113	21.111	-	21.122	(דף אחד)	21.111	-	21.122	(דף אחד)
פסקה 21.212(ד)	21.210	-	21.212	(דף אחד)	21.210	-	21.212	(דף אחד)
פסקה 21.451	21.421	-	21.431	(דף אחד)	21.421	-	21.431	(דף אחד)
פסקה 22.019	22.011	-	22.018	(דף אחד)	22.011	-	22.019	(דף אחד)
פסקה 24.181	24.154	-	24.172	(דף אחד)	24.154	-	24.172	(דף אחד)
פסקה 25.031	25.011	-	25.023	(דף אחד)	25.011	-	25.031	(דף אחד)
פסקה 26.111(ב)	26.111	-	26.131	(דף אחד)	26.111	-	26.131	(דף אחד)
פסקה 26.411(ב)	26.411	-	26.424	(דף אחד)	26.411	-	26.424	(דף אחד)
פסקה 27.110	27.110	-	27.111	(דף אחד)	27.110	-	27.111	(דף אחד)
פסקה 31.191	31.175	-	31.184	(דף אחד)	31.175	-	31.184	(דף אחד)
פסקה 32.511(ד)	32.501	-	32.521	(דף אחד)	32.501	-	32.521	(דף אחד)
פסקה 33.280(ב)	33.275	-	33.279	(דף אחד)	33.275	-	33.279	(דף אחד)
פסקה 43.215	43.211	-	43.222	(דף אחד)	43.211	-	43.222	(דף אחד)
פסקה 51.141	51.111	-	51.112	(דף אחד)	51.111	-	51.113	(דף אחד)
פסקה 60.113	60.110	-	60.120	(דף אחד)	60.110	-	60.120	(דף אחד)
פסקה 72.461	72.411	-	72.423	(דף אחד)	72.411	-	72.423	(דף אחד)
פסקה 74.111(ד)	74.111	-	74.112	(דף אחד)	74.111	-	74.112	(דף אחד)
פסקה 82.255	82.234	-	82.244	(דף אחד)	82.234	-	82.244	(דף אחד)
פסקה 82.270	82.263	-	82.271	(דף אחד)	82.263	-	82.271	(דף אחד)

להכניס את הדפים שכתורותיהם			להוציא את הדפים שכתורותיהם			אסמכתא
						<u>המשד עא/5</u>
(דף אחד)	85.112	-	85.111	(דף אחד)	85.112	- 85.111 פסקה 85.114
(דף אחד)	85.124	-	85.123	(דף אחד)	85.125	- 85.123 פסקה 85.125 (א) (ב) 85.123
(דף אחד)		85.125		(דף אחד)		85.125 עריכה
(דף אחד)	85.135	-	85.133	(דף אחד)	85.135	- 85.133 עריכה
(דף אחד)	85.144	-	85.143	(דף אחד)	85.145	- 85.143 פסקה 85.149 (ה)
(דף אחד)	93.122	-	93.111	(דף אחד)	93.122	- 93.111 פסקה 93.111 (ב)
(דף אחד)	93.321	-	93.311	(דף אחד)	93.321	- 93.311 פסקה 93.313
(6 דפים)	(עמודים 1-12) תוכן העניינים		(6 דפים)	(עמודים 1-12) תוכן העניינים		החלפה

פרק 01 - תקנון שירות המדינה (תקשי"ר)

בפרק זה מובאות הוראות בדבר פרסום התקשי"ר, חלותו ותוקפו, והוראות בדבר השימוש בתקשי"ר והפצתו.

01.0 - פרסום התקשי"ר, חלותו ותוקפו

01.01 פרסום התקשי"ר / 01.02 חלות התקשי"ר / 01.03 תוקף התקשי"ר / 01.04 תיקונים לתקשי"ר והודעות נציבות שירות המדינה / 01.05 תפוצת התקשי"ר והודעות נציבות שירות המדינה / 01.06 אזכור התקשי"ר / 01.07 הערות על התקשי"ר ותיקוניו

01.01 - פרסום התקשי"ר

01.011

תקנון זה, הנקרא תקנון שירות המדינה - בקיצור תקשי"ר - מתפרסם על-ידי נציבות שירות המדינה.

01.012

התקשי"ר על תיקוניו, המתפרסמים מזמן לזמן, כולל נוסח מעודכן של אלה:

- (א) הוראות חוקים ותקנות הנוגעים בשירות המדינה;
- (ב) תנאי העבודה של העובדים בשירות המדינה;
- (ג) הוראות בקשר לסדרי עבודה ולניהול ענייני העובדים וכוח האדם בשירות המדינה;
- (ד) סדרי מינהל.

01.013

העניינים וההוראות המפורטים בתקשי"ר מבוססים על שלושת המקורות הבאים:

- (א) הוראות, שנקבעו בחוקי שירות המדינה, בחוקים אחרים ובחקיקת משנה, וכן הוראות ביצוע מינהליות בקשר לכך. בשולי פסקה, שבה מובאים עניין או הוראה המבוססים על חוק או על חקיקת משנה, מצוינים שם החוק או חקיקת המשנה והסעיף הנוגע באותו עניין או באותה הוראה;
- (ב) הוראות, שנקבעו בהסכמי עבודה ובהסכמים קיבוציים, בין המדינה לבין נציגות עובדי המדינה;
- (ג) הוראות מינהליות שונות מטעם נציבות שירות המדינה.

01.02 - חלות התקשי"ר

01.021

הוראות התקשי"ר חלות על כל סוגי העובדים בשירות המדינה;

- (א) העובדים על-פי הרשאה להעסקה לשעה - עובדים בניסיון;
- (ב) העובדים על-פי כתב מינוי - עובדים קבועים;
- (ג) העובדים על-פי כתב הרשאה - עובדים זמניים;
- (ד) העובדים על-פי חוזה מיוחד;
- (ה) העובדים הארעיים.

(ו) עובדים על-פי כתב העסקה בשירות הביטחון הכללי. על עובדים אלה יחולו הוראות התקשי"ר החלות על עובד בחוזה מיוחד, אלא אם נקבע אחרת.

פירוט סוגי העובדים בשירות המדינה - ראה בפרק משנה 02.2 (עא/5)

01.022

אישרה נציבות שירות המדינה, ליחידה מסוימת או לקבוצה מסוימת של עובדים, הוראה הסוטה מהוראת התקשי"ר, תהיה הקובעת, לגבי אותה יחידה או אותה קבוצה של עובדים, ההוראה המיוחדת לה ולא הוראת התקשי"ר.

01.023

בראש כל הוראה מהוראות התקשי"ר: חלק, פרק, פרק משנה, סעיף או פסקה, לפי העניין, נאמר אם היא חלה על כל סוגי העובדים בשירות המדינה או רק על חלק מהם.

01.024

הוראות התקשי"ר אינן חלות על סוגי העובדים שחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, כולו או חלקו, אינו חל עליהם, והמפורטים להלן, אלא אם נקבע במפורש, מכוח נהג או מכללה, שהן יחולו עליהם;

(א) סעיף 2 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959

1. עובדים במשרה שחוק הסמיך את הכנסת או ועדה מוועדותיה לקבוע לה, בהחלטה, את המשכורת הצמודה לה, או שהמשכורת הצמודה לה נקבעה בחוק;
2. עובדים במשרה של חבר בית דין שרעי או של בית דין דתי נוצרי;
3. חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;
4. שוטרים במשטרת ישראל או סוהרים בשירות בתי הסוהר;
5. עובדים בשירות צבא ההגנה לישראל;
6. עובדים במפעלים המשרתים את מערכת הביטחון, אם תנאי עבודתם נקבעו בהסכם קיבוצי החל על אותם מפעלים בלבד.

(ב) ילקוט הפרסומים 689, התשי"ט, עמ' 1617

1. העובדים המועסקים במשרד הרווחה והשירותים החברתיים למטרת שיקומם הסוציאלי, במרכזי תעסוקה למוגבלים בכושר עבודתם;
2. כל אדם המתקבל במעמד עובד מקומי בנציגויות ישראל בחוץ-לארץ. (ראה הודעת נציבות שירות המדינה מס' לח/121).

(ג) ילקוט הפרסומים 831, התשכ"א, עמ' 984

1. העובדים המועסקים על-ידי היחידה לסיוע טכני במשרד החוץ לתקופה שאינה עולה על שנה אחת, למעט עובדים המועסקים במשרות בהנהלת היחידה המהוות חלק אורגני של משרד החוץ;
2. בני אדם המועסקים בעריכת מפקד לפי סעיף 7 לפקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972, למעט בני אדם אשר ידוע מראש כי יהיה צורך להעסיקם לתקופה העולה על שנה.

(ד) ילקוט הפרסומים 857, התשכ"א, עמ' 1586

המתמחים במשפטים בבית המשפט או בשירות המשפטי של הממשלה בהתאם לפרק השלישי של תקנות המעצה המשפטית, התשי"ג-1953, והמתמחים ברפואה (סטאג'רים) במשרד הבריאות.

(ה) ילקוט הפרסומים 1359, התשכ"ז, עמ' 1502

מנהלים, מורים, גננות ומדריכי גדנ"ע, אשר משכורתם משתלמת במישרין מתקציב משרד החינוך, והמועסקים במשרד החינוך, במוסדות חינוך. (שע/3)

01.03 - תוקף התקשי"ר

01.031

מהדורה ממוחשבת זו של התקשי"ר (המהדורה השביעית) נכנסת לתוקף ביום י' בניסן התשס"ד (1.4.2004), והיא כוללת את ההוראות כפי שהיו בתוקף ביום ט"ז באדר התשס"ד (9.3.2004).

01.04 - תיקונים לתקשי"ר והודעות נציבות שירות המדינה

01.041

נציבות שירות המדינה מפרסמת מזמן לזמן תיקונים לתקשי"ר, שמקורם בשינויים החלים בהוראות התקשי"ר.

01.042

התיקונים לתקשי"ר מתפרסמים, בדרך כלל, בליווי הודעה, הכוללת את תוכן השינוי או את עיקרו, ודברי הסבר במידת הצורך. (סט/9)

01.043

כל תיקון לתקשי"ר נכנס לתוקף ביום פרסומו בצירוף להודעה, אלא אם נקבע בתיקון או בהודעה כי חלות התיקון, או חלות אחת מהוראותיו היא מתאריך אחר.

01.1 - כללים, הגדרות ופירושים

01.11 מונחים שכיחים / 01.12 מתן הודעה לעובד

01.11 - מונחים שכיחים

01.111

להלן כללים, הגדרות, ופירושים למונחים שכיחים בתקשי"ר:

- * אחראי - מנהל כללי של המשרד, סגן מנהל כללי בכיר למינהל ומשאבי אנוש, מנהל יחידת סמך, סגן מנהל יחידת סמך למינהל ומשאבי אנוש; בעל תפקיד אחר שהמנהל הכללי של המשרד או מנהל יחידת הסמך מינה אותו להיות "אחראי"; (סח/17)
- * אם - לרבות אם מאמצת, או עובדת המקבלת לביתה ילד לשם אימוץ;
- * גיל - תאריך הלידה הנקוב בתעודת הזהות. עובד, או בן משפחה של עובד, ששנת לידתו ידועה, אך אינו ידוע חודש לידתו, רואים אותו כאילו נולד באחד בניסן של אותה שנה; ידוע חודש הלידה, אך אינו ידוע יום הלידה, רואים אותו כאילו נולד בחמישה עשר לאותו חודש (על שני תאריך לידה - ראה פסקה 93.226); (חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב - 1962, ס' 12)
- * דין - לרבות פקודה, תקנה, צו או כלל;
- * דירוג מינהלי - (פקודת הפרשנות [נוסח חדש], ס' 1) - הדירוג המינהלי של כלל עובדי המדינה שאינם מדורגים בדירוג מקצועי;
- * דירוג מקצועי - אחד הדירוגים הבאים:
  - דירוג האחים
  - דירוג אקדמאים במדעי החברה והרוח (לרבות פסיכולוגים)
  - דירוג ביוכימאים ומיקרוביולוגים
  - דירוג הנדסאים וטכנאים
  - דירוג מקצועות טכניים (מקצ"ט)
  - דירוג מרפאים בעיסוק
  - דירוג עובדי הוראה
  - דירוג עובדי מחקר
  - דירוג העובדים הסוציאליים
  - דירוג העיתונאים
- * דרגה - דרגה בדירוג המינהלי, לרבות דרגה מקבילה בדירוג אחר, אלא אם כן נקבע אחרת;
- * דרגה בשירותי הביטחון - כהגדרתה לפי העניין בסיכומי השכר עם שירותי הביטחון, כפי שיהיו מעת לעת; (עא/5)
- * דרגה מקבילה - דרגה בדירוג מקצועי אשר המשכורת המשולבת התחילית שלה זהה או קרובה ביותר אל המשכורת המשולבת התחילית של דרגה בדירוג המינהלי;
- * דרגת שיא - הדרגה העליונה במתח דרגות או במסלול קידום, הצמודה למשרה;
- * ועדת השירות - ועדת שירות המדינה שנתמנתה על-פי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959; (חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 7) (ס/12)
- * זכר ונקבה - האמור בלשון זכר - אף לשון נקבה במשמע, וכן להיפך. שם משרה או תואר תפקיד המופיע במין זכר, שממלאת אישה, יוטה למין נקבה, וכן להיפך. שם תואר זה יהיה הכינוי הרשמי של העובד בכל הזדמנות בה מוזכר שמו ותוארו וכן בכל מסמך, מכתב, על גבי שלטים וכיוצא בזה;
- * חודש - חודש של הלוח הגרגוריאני, אלא אם נקבע אחרת;
- * טופס מדף - טופס בהוצאת המדפוס הממשלתי כפי שאושר על-ידי הרשות העליונה לטפסים (ראה סעיף 91.21);
- * יחידה - יחידת סמך וכן יחידה מינהלית;
- * יחידה מינהלית - יחידה שהוענק לה מעמד זה בהתאם לסעיף 03.23;
- * יחידת סמך - יחידה שהוענק לה מעמד זה בהתאם לסעיף 03.22;
- * מתח דרגות - טווח דרגות בדירוג מסוים הצמוד למשרה;

* מסלול קידום	-	משרה או קבוצת משרות אשר צמודות להן יותר מדרגה אחת ואשר לגביהן נקבעו בפרקים 22-23 או בפרסום מיוחד, דרישות מיוחדות לכניסה ולקידום בכל אחת מן הדרגות; משכורת חודשית;
* משכורת	-	יחידה בשירות המדינה שבראשה עומד שר, לרבות לשכת נשיא המדינה, משרדי הכנסת ולשכת מבקר המדינה (ראה סעיף 03.21);
* משרד	-	(חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 1) משרה לה צמודות כמה דרגות - משרה לה צמודות בתקן כמה דרגות, רואים אותה כאילו צמודה לה הדרגה הגבוהה שביניהן, אלא אם נקבע אחרת או אם נוסח הכתוב מחייב פירוש אחר; נציב שירות המדינה;
* משרה לה צמודות כמה דרגות	-	(חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 6) נציבות השירות; עובד; עובד ארעי; עובד זמני; עובד לשכת נבחר
* נציב השירות	-	(א) מנהל לשכה, מזכיר, עוזר, יועץ או נהג בלשכות השרים, סגני השרים ובלשכות הרבניים הראשיים; (ב) כל עובד המשרת במשרה בלשכת שר או סגן שר שוועדת השירות אישרה לעניין זה, לאחר פנייה מנומקת בכתב של מנכ"ל המשרד.
* עובד לשכת מנכ"ל	-	(א) מנהל לשכה, עוזר/יועץ בלשכות מנכ"לים או בעלי תפקידים אחרים, שאושרו כמוקבלי מנכ"לים לעניין זה על-ידי נציב שירות המדינה; (ב) נהג במקרה בו לא נמצא עובד מתאים מקרב עובדי המשרד ובאישור מראש של נציב שירות המדינה; (ג) מנהל לשכה ועוזרים בלשכות מיוחדות, כפי שיאושרו על-ידי נציב שירות המדינה. (סט/22)
* עובד צעיר	-	עובד שלא מלאו לו 18 שנה;
* שיא הדרגה	-	המשכורת המשתלמת בשיא הוותק בדרגתו הנוכחית של העובד;
* שיא הוותק	-	המספר המרבי של שנות ותק המוכרות לצורך תוספת ותק;
* שירות	-	שירות המדינה, למעט שירות בתור עובד ארעי, אלא אם נקבע אחרת;
* שירותי הביטחון	-	שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים; (עא/5)
* שכר	-	תשלום יומי, שבועי, קבלני או אחר;
* שנה	-	שנה של הלוח הגרגוריאני, אלא אם נקבע אחרת;
* תקן	-	רשימות משרות במשרד על הדרגות הצמודות להן, רשימה לכל יחידה. (חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 13)

כל אחד ממראה המקום בחוק המופיעים בפסקה זו נוגע רק להגדרה המופיעה מעליו.

01.12 - מתן הודעה לעובד

01.121

- הודעת פיטורים וכן כל הודעה אחרת אשר בהתאם לכל דין או נוהל או הוראות התקשי"ר חייבים לשלוח אותה לעובד. אם העובד חולה נפש תישלח לאנשים הנקובים להלן:
- (א) אם העובד מסוגל לדאוג לענייניו, ולא נתמנה לו אפוטרופוס - לעובד עצמו;
- (ב) אם נתמנה לעובד אפוטרופוס - לאפוטרופוס;
- (ג) אם אין העובד מסוגל לדאוג לענייניו, ולא נתמנה לו אפוטרופוס לאפוטרופוס הכללי, אשר לפי החוק משמש מנהל הנכסים של החולה ומקבל הודעות על מצבו.
- (חוק לטיפול בחולי נפש, התשט"ו-1955, ס' 27)

01.122

הודעה אם עובד מסוגל לדאוג לענייניו אם לאו, יש לקבל מן הפסיכיאטר המחוזי בלשכת הבריאות של המחוז בו מתגורר העובד. ידיעה אם יש לעובד אפוטרופוס ומה כתובתו, יש לקבל מן האפוטרופוס הכללי במשרד המשפטים.

01.123

האנשים המצוינים בפסקה 01.121 מוסמכים להגיש כל תביעה או בקשה אשר לפי כל דין או נוהל צריך העובד להגישה, אלא אם משתמע דבר אחר מאותו דין או נוהל.

(חוק לטיפול בחולה נפש, התשט"ו-1955, ס' 27)

02.2 - סוגי העובדים בשירות המדינה

02.21 כללי / 02.22 עובד על-פי הרשאה
 להעסקה לשעה - עובד בניסיון / 02.23 עובד
 על-פי כתב מינוי - עובד קבוע / 02.24 עובד
 על-פי כתב הרשאה - עובד זמני / 02.25 עובד
 על-פי חוזה מיוחד / 02.26 עובד ארעי

02.21 - כללי**02.211**

בשירות המדינה מועסקים עובדים מכמה סוגים: סוג ההעסקה של עובד נקבע בדרך כלל לפי סוג העבודה שהוא מבצע (עבודה צמיתה או עבודה שלפי טיבה אינה צמיתה - ראה פרק משנה 02.1), ויש לו משמעות לעניין תקופת העסקתו וזכויותיו הסוציאליות של העובד (ראה פרק משנה 02.3).

02.212

ואלה סוגי העובדים בשירות המדינה:

- (א) עובד על-פי הרשאה להעסקה לשעה - עובד בניסיון;
- (ב) עובד על-פי כתב מינוי - עובד קבוע;
- (ג) עובד על-פי כתב הרשאה - עובד זמני;
- (ד) עובד על-פי חוזה מיוחד;
- (ה) עובד ארעי;
- (ו) עובד ישראלי המועסק בחוץ-לארץ במעמד של עובד מקומי (עמ"י) (ראה הודעות נציבות שירות המדינה מס' נב/38, שצ/23);
- (ז) עובד על-פי כתב העסקה בשירות הביטחון הכללי.
(עא/5)

02.213

התעורר צורך להעסיק עובדים בצורה, במעמד או בתנאים, אשר לא נקבעו להם הוראות בתקשי"ר, יפנה האחראי אל נציבות שירות המדינה.

02.22 - עובד על-פי הרשאה להעסקה לשעה - עובד בניסיון**02.221**

- (א) התקופה הראשונה של העסקת עובד במשרה תקנית היא תקופת ניסיון; באותה תקופה נשלמים הסידורים הארגוניים הקשורים בקליטתו בשירות וכן נבחן כושרו למילוי המשרה אליה נתקבל;
  - (ב) בתקופת הניסיון מועסק עובד על-פי מסמך, הנקרא הרשאה להעסקה לשעה או הרשאה להעסקה לשעה בתקופת ניסיון (ראה סעיפים 14.32 ו-14.33).
- (חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 38, 39א)

02.222

בתום תקופת הניסיון מועבר העובד למעמד אליו התקבל, למפרע מיום תחילת העסקתו בשירות (ראה סעיפים 15.12 ו-15.13).

02.23 - עובד על-פי כתב מינוי - עובד קבוע**02.231**

עובד המועסק בעבודה צמיתה במשרה בתקן, מועסק על-פי מסמך הנקרא כתב מינוי (ראה סעיפים 15.12 ו-15.13); העסקתו של עובד כזה אינה מוגבלת בזמן.
(החוק הנ"ל, ס' 17)

02.24 - עובד על-פי כתב הרשאה - עובד זמני

02.241

עובד זמני מועסק בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה, על-פי מסמך הנקרא כתב הרשאה; עובד כזה (למעט ממלא מקום) אינו מועסק במשרה בתקן ותקופת העסקתו מוגבלת בזמן (ראה פרק משנה 16.3). (החוק הנ"ל, ס' 37)

02.242

במעמד של עובד זמני מועסקים העובדים הבאים:

- (א) עובד המתקבל לתקופה ארוכה משנים עשר חודש למילוי מקום, או שיש להאריך את העסקתו מעבר לתקופה של שנים עשר חודש שלא בהתאם לפסקה 16.212 או לפסקה 16.413;
- (ב) עובד המועסק במעמד ארעי, או לפי חוזה מיוחד בעבודה הנובעת מלחץ עבודה (ראה פסקה 02.132), אשר השלים 12 חודשי עבודה, או בעבודה בביצוע משימה חולפת, שהשלים 24 או 36 חודשי עבודה;
- (ג) עובד שיועסק עד לגמר עבודה פלונית שלפי טיבה אינה צמיתה; במקרה זה מותרת ההעסקה רק במקרים יוצאים מן הכלל ובאישור נציבות שירות המדינה.

02.243

תקופת כהונתו של כל עובד זמני המועסק לפי פסקה 02.242 (א) או (ב), תסתיים לא יאוחר מתום שנת הכספים, בה מלאו שנתיים לתקופת כהונתו במעמד עובד זמני. (תקנות שירות המדינה (מינויים) (תקופת כהונתם של עובדים זמניים), התש"ך-1960, ת' 1)

02.244

עובד זמני, המועסק לפי פסקה 02.242(ב), מועבר למעמד קבוע לאחר תקופה מסוימת של עבודה במעמד זמני (ראה סעיף 16.53).

02.25 - עובד על-פי חוזה מיוחד

02.251

עובד על-פי חוזה מיוחד מועסק בעבודה צמיתה או בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה; סוגים מסוימים של עובדים על-פי חוזה מיוחד מועסקים במשרות בתקן, אולם משך העסקתם של כל העובדים על-פי חוזה מיוחד מוגבל בזמן.

02.252

אין לעשות חוזה מיוחד עם אדם המועסק כבר בשירות המדינה במשרה שלמה אחרת במעמד קבוע, זמני, ארעי או על-פי חוזה מיוחד. (תקנות שירות המדינה (מינויים) (חוזה מיוחד), התש"ך-1960, ת' 1)

02.253

העסקת עובד על-פי חוזה מיוחד מותרת רק במקרים ובתנאים שנקבעו בתקנות שירות המדינה (מינויים) (חוזה מיוחד), התש"ך-1960 (ראה פסקה 02.254).

04.2 - תפקידים וסמכויות

04.20 הגדרות / 04.21 קביעת תפקידים
וסמכויות / 04.22 הפעלת סמכויות / 04.23
הגדרת סמכויות / 04.24 פרסום לוח התפקידים
והסמכויות / 04.25 תחום הסמכויות / 04.26
ערר / 04.27 ממלא מקום / 04.28 העברה
ארעית של סמכויות

04.20 - הגדרות

04.201

בפרק משנה זה:

"סמכות" - כוח, לפי דין או לפי החלטה מינהלית מוסמכת, הנובע מתפקיד, להנחיל זכויות מסוימות לאנשים, לגופים או לשלטונות אחרים, או לשלול אותן מהם, סמכות זו ניתנת על סוג של בני אדם או של עניינים או על אדם או על עניין מסוים ויכולה להיות ישירה או עקיפה;

"תפקיד" - פעולה שביצועה מוטל על נושא משרה מסוימת.

04.21 - קביעת תפקידים וסמכויות

04.211

מנהל כללי של משרד או מנהל יחידת סמך, יכין לוח תפקידים וסמכויות הכולל את כל הסמכויות שהוענקו למשרד לפי דין או החלטות ממשלה, כל התפקידים הדרושים לשימוש בהן וחלוקת התפקידים והסמכויות בין היחידות.

04.212

מנהל כללי של משרד או מנהל יחידת סמך, יבצע את חלוקת התפקידים והסמכויות בין היחידות ויכניס שינויים, באישורו של השר, על יסוד מבנה המשרד והתקן שאושרו על-ידי נציבות שירות המדינה. המנהל הכללי יודיע לה על חלוקה זו ועל כל שינוי שיכניס בה.

04.213

סמכויות יחידה יחולקו ככל האפשר, באישור המנהל הכללי של המשרד או מנהל יחידת הסמך, בין יחידות המשנה שלה ובין יחידותיה המחוזיות, הנפתיות והמקומיות. הסמכויות יועברו לא רק לראשי היחידות, יחידות המשנה, היחידות המחוזיות, הנפתיות והמקומיות, אלא גם, ככל האפשר, לנושאי משרות אחרות במגמה לייעל את העבודה, לחסוך בזמן ולמנוע טרחה מהציבור.
(עא/5)

04.214

ראש יחידה, יחידת משנה, יחידה מחוזית, נפתית או מקומית יכין רשימת נושאי התפקידים שהוטלו על יחידתו והסמכויות שהוענקו לה במסגרת הסמכות הכוללת, אשר הוענקה ליחידה.

04.215

קביעת הסמכויות והגדרתם יתואם כך, שלא יהיו יותר מאשר שלושה שלבי טיפול בכל עניין.

04.216

נטילה דרך קבע על סמכות מסמכויותיו או חלק מהתפקידים שהוענקו לאחראי על-פי סעיפים 03.25 ו-03.26, חייבת אישור ועדת השירות, נטילה חד-פעמית של סמכות מסמכויותיו או חלק מהתפקידים שהוענקו לאחראי, חייבת אישור מיוחד מאת נציב שירות המדינה.
מנהל כללי של משרד יפנה במכתב מנומק אל ועדת השירות או אל נציב שירות המדינה לקבלת אישור במקרים המפורטים לעיל.

04.22 - הפעלת סמכויות

04.221

נושא משרה, שהוענקה לו סמכות, חייב להשתמש בסמכותו ולמלא את התפקידים שהוטלו עליו בהתאם ללוח התפקידים והסמכויות.

04.23 - הגדרת סמכויות

04.231

הענקת סמכויות תיעשה בכתב בלבד. הסמכויות והתפקידים יוגדרו הגדרה מדויקת, כדי לאפשר ביצוע עבודה סדירה ומניעת התנגשות בין נושאי סמכויות בעת מילוי תפקידיהם. כל מקום בו נובעת הסמכות מדין, יצוין בכתב הענקתה, שם הדין והסעיף בו.

04.232

הוגבלה הסמכות מבחינה גיאוגרפית, יצוינו גבולות השטח בו היא מופעלת, בהתאם לחלוקה המינהלית של הארץ.

04.233

הוענקו תפקיד וסמכות מיוחדת לביצוע משימה מסוימת, יצוין הדבר בעת מתן הסמכות וייקבע זמן לסיום המשימה ולאחר מכן יפוג תוקפה, אלא אם יוארך. הוענקו תפקיד וסמכות ללא ציון תאריך, כוחם יפה עד לביטולם.

04.24 - פרסום לוח התפקידים והסמכויות

04.241

לוח התפקידים והסמכויות (ראה פסקה 04.211) יובא לידיעת כל עובדי המשרד הנוגעים בדבר ולידיעתם של המשרדים האחרים.

04.242

במידת הצורך, יפורסם לוח התפקידים והסמכויות לידיעת הציבור; נציבות שירות המדינה תקבע את הסדר ואת אופן הפרסום.

04.243

דבר הענקת הסמכות יפורסם מיד, אך לא יאוחר מאשר 14 יום לאחר תאריך כניסתה לתוקף. היעדר פרסום אינו גורע מתוקפה של הסמכות.

04.25 - תחום הסמכויות

04.251

עניינים החורגים מתחום סמכויותיה של יחידה, יועברו ללא דיחוי לטיפול היחידה נושאת הסמכות המתאימה.

04.252

התעוררו ספקות בנוגע למקרה מסוים ואין לקבוע, על סמך הגדרתה המילולית של הסמכות או תוכנה, לסמכותו של מי שייך המקרה, יכריע בדבר המנהל הכללי, או מי שהוסמך לכך על ידיו בכתב. הוא הדין במקרה של שני נושאי משרות, או יותר, הטוענים לאותה סמכות או כי עניין מסוים אינו נמצא בתחום סמכותם.

04.26 - ערר

04.261

הוגש ערר על החלטה או על פעולה של נושא סמכות, ינהגו בו כך:
הוגש הערר לנושא הסמכות, יעביר אותו, בצירוף הערותיו, לממונה עליו; הוגש הערר לממונה על נושא הסמכות, יועבר הערר לנושא הסמכות להערותיו.

פרק 05 - קביעת תנאי עבודה

בפרק זה מובאות ההוראות בדבר קביעת תנאי העבודה בשירות המדינה וכן פירוט הגופים המוסמכים לעניין זה.

05.1 - משא ומתן

05.11 סמכות לנהל משא ומתן / 05.12 ייצוג הממשלה והעובדים במשא ומתן / 05.13 איסור מתן התחייבויות והבטחות / 05.14 תנאי עבודה בשירותי הביטחון

05.11 - סמכות לנהל משא ומתן

05.111

הממשלה מנהלת משא ומתן עם הסתדרות עובדי המדינה בכל העניינים הקשורים בתנאי העבודה ובזכויותיהם של עובדי המדינה (לרבות העובדים הארעיים).

05.112

החשב הכללי ואחרים האחראים לביצוע תשלומים, יוציאו לפועל את החלטותיו של נציב שירות המדינה והממונה על השכר והסכמי העבודה במשרד האוצר, בנוגע למשכורת של יחיד או למשכורות של סוגי עובדים, במסגרת התקציב.

05.12 - ייצוג הממשלה והעובדים במשא ומתן

05.121

(א) נציב שירות המדינה והממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר מייצגים את הממשלה במשא ומתן עם הסתדרות עובדי המדינה; אולם אם הנושא הנדון נוגע רק בסוגי עובדים מסוימים, השייכים למשרד אחד, ייצג את הממשלה נציב שירות המדינה ביחד עם נציג המשרד הנוגע בדבר;

(ב) לא ינהל השר או נציג משרדו משא ומתן עם עובד או עם סוג של עובדים, אלא במסגרת החלטות הממשלה או הוראות נציב שירות המדינה או הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר או בהסכמה עמם, על עניינים העלולים לשנות את הסדרים הכלליים שקבעו נציבות שירות המדינה או משרד האוצר או העלולים להשפיע על תנאי העבודה בשירות בכלל (כגון: שעות עבודה, קביעת דרגות, מתן תוספות). מינוי ועדות לבדיקת עניינים הקשורים בשכר ובמשכורת ובתנאי העבודה של עובדים או לדון בעניינים אלה, ייעשה בתיאום עם נציב שירות המדינה.

05.122

בכל תביעה לשינוי תנאי עבודה מוסכמים או נהוגים, כלליים או ארציים, יש לדון אך ורק בדרג ארצי. ועל כן רשאית להגיש אותה רק המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה, והיא תפנה אותה אל נציבות שירות המדינה. אם תחליט המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה שלא לנהל בעצמה את המשא ומתן בנדון, תקבע בפנייתה את הגוף אשר ייצג אותה באותו עניין ואשר יהיה מוסמך לסכם סופית את המשא ומתן על דעתה.

05.123

בעניין שינוי בתנאי עבודה, שהם מיוחדים לעובדים בשטח שיפוטה של מועצת פועלים אחת בלבד, מוסמכים אותה מועצת פועלים וסניף הסתדרות עובדי המדינה שלידה, או שניהם יחדיו, לפנות ישירות אל נציבות שירות המדינה.

05.124

פנתה מועצת הפועלים או סניף הסתדרות עובדי המדינה שלידה אל נציבות שירות המדינה על-פי פסקה 05.123, וסבורה נציבות שירות המדינה כי לשינוי המוצע תהיה השפעה על תנאי העבודה בשירות מחוץ לשטח שיפוטה של אותה מועצת פועלים, רשאית נציבות שירות המדינה לתבוע כי המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה תצורף למשא ומתן בנדון.

05.125

אין שום ועד עובדים מוסמך להגיש במישרין אל הנהלת היחידה או המשרד, או אל נציבות שירות המדינה, תביעות לשינוי בתנאי העבודה.

05.126

לא ינהל נציג משרד משא ומתן עם עובד או עם סוג עובדים, אלא במסגרת החלטות הממשלה או הוראות נציב שירות המדינה או בהסכמה עמו, על עניינים העלולים לשנות את הסדרים הכלליים שקבעו נציבות שירות המדינה או משרד האוצר, או העלולים להשפיע על תנאי העבודה בשירות בכלל (כגון: שעות עבודה, קביעת דרגות, מתן תוספות).
כן אין למנות ועדות לבדיקת עניינים הקשורים בשכר ובמשכורת או בתנאי העבודה של עובדים, או לדון בעניינים אלו, אלא לאחר תיאום עם נציב שירות המדינה.

05.13 - איסור מתן התחייבויות והבטחות

05.131

לא יתחייבו הממונים על העובדים ולא יבטיחו דבר בקשר לנושאים הנתונים לפי התקשי"ר לסמכות נציב שירות המדינה, הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, נציבות שירות המדינה, האחראי או בעל תפקיד אחר.

05.132

ניתנה התחייבות או הבטחה בהפרה לאמור בפסקה 05.131, תהיה ההתחייבות או ההבטחה נטולת תוקף.

05.14 - תנאי עבודה בשירותי הביטחון

05.141

- (א) תנאי השכר והעבודה של עובדי שירותי הביטחון נקבעים במסגרת סיכומים בין-משרדיים של נציבות שירות המדינה ומשרד האוצר עם הנהלות שירותי הביטחון, וזאת בהיעדר זכות להתארגן בארגון עובדים;
- (ב) הוראות פרק משנה זה לא יחולו בשירותי הביטחון, למעט האמור בפסקאות 05.112, 05.121, 05.126 ובסעיף 05.13, שיחולו בשינויים המחויבים בהתאם לאמור לעיל;
- (ג) למען הסר ספק, בכל מקרה של סתירה בין הוראות התקשי"ר לבין הוראות הסיכומים הבין-משרדיים בשירותי הביטחון, תגברנה הוראות הסיכומים הבין-משרדיים האמורות, כפי שתהיינה מעת לעת.
(עא/5)

06.2 - סכסוכי עבודה

06.21 יישוב חילוקי דעות בענייני הסכמי
עבודה / 06.22 ועדות פריטטיות / 06.23 דו"ח
על סכסוכי עבודה / 06.24 שירותי הביטחון

06.21 - יישוב חילוקי דעות בענייני הסכמי עבודה

06.211

חילוקי דעות בקשר לביצועו או לפירושו של הסכם קיבוצי בענייני שכר ותנאי עבודה אשר יתגלעו בין הצדדים להסכם, ייושבו כלהלן:

(א) בירור בין נציגי הצדדים בוועדה פריטטית אשר תתכנס על-פי בקשת אחד הצדדים, תוך שבועיים ממועד הבקשה;

(ב) מסקנות מוסכמות של הוועדה הפריטטית האמורה ייערכו בצורת זיכרון דברים, וייחתמו על-ידי חברי הוועדה, יחייבו את הצדדים ללא ערעור ויהיו חלק מההסכם הקיבוצי;

(ג) לא הגיעה הוועדה הפריטטית להחלטה מוסכמת תוך חודש ימים יהיה כל צד רשאי להעביר את העניין להכרעת המוסד לבוררות מוסכמת.

06.212

האמור בפסקה 06.211 חל על ההסכמים הקיבוציים של העובדים המדורגים בדירוגים הבאים:

- (א) הדירוג המינהלי;
  - (ב) דירוג האחים;
  - (ג) דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח (לרבות פסיכולוגים);
  - (ד) דירוג העיתונאים;
  - (ה) דירוג השירות המשפטי;
  - (ו) דירוג המהנדסים;
  - (ז) דירוג ההנדסאים והטכנאים;
  - (ח) דירוג עובדי הוראה;
  - (ט) דירוג הרנטגנאים;
  - (י) דירוג הפיזיותרפיסטים;
  - (יא) דירוג המרפאים בעיסוק;
  - (יב) דירוג הביוכימאים והמיקרוביולוגים;
  - (יג) דירוג הרוקחים;
  - (יד) דירוג החטיבה הפארה רפואית;
  - (טו) דירוג עובדי המחקר;
  - סטודנטים המועסקים בהתאם לסעיף 24.15;
  - עובדים צעירים המועסקים לפי סעיף 24.31.
- (נח/12)

06.213

הבירור והמסקנות המוסכמות בנוגע לעובדים המדורגים בדירוג הרופאים ובדירוג העובדים הסוציאליים יהיו כאמור בפסקה 06.211 (א) ו-(ב) ופסקאות 06.214 ו-06.215.

06.214

במקרה של אי הסכמה בוועדה הפריטטית בנוגע לעובדים המדורגים בדירוג הרופאים, יהיו הצדדים רשאים לנהוג כך: לא הגיעה הוועדה הפריטטית להחלטה מוסכמת תוך חודש ימים, יהיה כל צד רשאי להעביר את העניין לבוררות זבל"א או - בהסכמת הצדדים - להכרעת בורר יחיד מוסכם או לבית הדין לעבודה. החלטת בורר או פסק דין סופי על-פי פסקה זו יהיו חלק מההסכם הקיבוצי.

06.215

במקרה של אי הסכמה בוועדה הפריטטית בנוגע לעובדים המדורגים בדירוג העובדים הסוציאליים יהיו הצדדים רשאים לנהוג כך: לא הגיעה הוועדה הפריטטית להחלטה מוסכמת תוך חודש, יועבר העניין על-פי בקשת אחד הצדדים לבית הדין לעבודה, או בהסכמת הצדדים לבוררות זבל"א או להכרעת בורר יחיד מוסכם; במקרה זה תתקיים הבוררות לא יאוחר מאשר שבועיים מיום מסירת העניין להכרעתה.

06.216

חילוקי דעות בין הצדדים בקשר להסכם בדבר דירוג מקצועות טכניים (להלן - "מקצ"ט") וביצועו, וכן בנוגע לזכויות עובדים המדורגים בדירוג מקצ"ט בקרן השתלמות - יידונו בין הצדדים בוועדת מקצ"ט המורכבת משני נציגי הממשלה ושני נציגי האגף לאיגוד מקצועי של הסתדרות העובדים הכללית החדשה (פסקה 24.257).

06.22 - ועדות פריטטיות

06.221

התגלע ביחידה סכסוך עבודה, שהביא או עלול להביא בעקבותיו הפסקת עבודה מלאה או חלקית, הן ישירה והן בגלל קיום אסיפת עובדים בתוך שעות העבודה, או איזו פעולה הפגנתית שהיא, או רק איום בפעולות כאלו, תודיע מיד היחידה על הסכסוך לנציבות שירות המדינה למי שנתמנה לכך על-ידי נציב שירות המדינה (להלן - "נציג הנציב"). (סה/4)

06.222

התגלע סכסוך בין הנהלת יחידה לבין ועד העובדים ואין הסכסוך מתיישב במשא ומתן ישיר, תעביר היחידה את הטיפול בעניין (בין אם נמסרה הודעה על הסכסוך לפי פסקה 06.221 בין אם לא נמסרה), לנציג הנציב.

06.223

בסכסוכים שזכרו בפסקה 06.222, מטפלות ועדות פריטטיות מחוזיות וועדה מרכזית. הוועדות הפריטטיות המחוזיות מורכבות ממי שנתמנה לכך בכתב על-ידי נציג הנציב, ומנציג הוועד המחוזי של הסתדרות עובדי המדינה. הוועדה הפריטטית המרכזית מורכבת ממי שנתמנה לכך בכתב על-ידי נציג הנציב, ומנציג המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה.

06.224

התגלע סכסוך מהסוג הנזכר בפסקה 06.222, רשאית נציבות שירות המדינה להביא את הסכסוך בפני וועדה פריטטית מחוזית; היה הסכסוך בעל אופי כללי, ארצי או עקרוני רשאית נציבות שירות המדינה להביא את הסכסוך בפני הוועדה הפריטטית המרכזית.

06.225

לא הגיעה ועדה פריטטית מחוזית לידי החלטה אחידה על סכסוך שהובא בפניה בהתאם לפסקה 06.224 תוך שבועיים ימים מיום הבאת הסכסוך בפניה או תוך תקופה ארוכה יותר שהיא תקבע, או הגיעה הוועדה למסקנה שהסכסוך הוא בעל אופי כללי, ארצי או עקרוני - תביא את הסכסוך בפני הוועדה הפריטטית המרכזית; הוועדה הפריטטית המרכזית תסיים את דיוניה תוך חודש ימים מיום הבאת הסכסוך בפניה או תוך תקופה ארוכה יותר שהיא תקבע.

06.226

לוועדה פריטטית מחוזית לא ימונו אנשים שלקחו חלק במשא ומתן שהתנהל בעניין הנדון בין המשרד או היחידה לבין ועד העובדים; לוועדה הפריטטית המרכזית לא ימונו אנשים אשר לקחו חלק במשא ומתן שהתנהל בעניין הנדון בין המשרד או היחידה לבין ועד העובדים, או בוועדה הפריטטית המחוזית, אם הובא אותו עניין לפניה קודם. (שס/20)

06.227

כל עוד לא הובא סכסוך בפני ועדה פריטטית בהתאם לפסקה 06.224, ואם הובא לפניה, כל עוד לא עבר הזמן המרבי לדיוניה לפי פסקה 06.225, לא תבוצע ההוראה או ההחלטה שגרמה לסכסוך. הסתדרות עובדי המדינה מתחייבת כי באותו פרק זמן תימנע נציגות העובדים מכל פעולה שתפגע בעבודה, כגון הפסקת עבודה מלאה או חלקית, הן ישירה והן בגלל קיום אסיפות עובדים בתוך שעות העבודה, הפסקת עבודה בשעות נוספות וכל פעולה הפגנתית אחרת.

06.23 - דו"ח על סכסוכי עבודה

06.231

בדבר דו"ח על סכסוכי עבודה הגורמים שביתה או הפרעה אחרת בעבודה, ראה סעיף 91.19.

06.24 - שירותי הביטחון

06.241

הוראות פרק משנה זה לא יחולו בשירותי הביטחון.
(עא/5)

06.35 - ניגוד עניינים בין חברות בוועד העובדים לבין מילוי תפקידים מסוימים

06.351

לשם מניעת ניגוד עניינים בין חברות בוועד עובדים לבין מילוי תפקידים מסוימים במשרדי הממשלה נקבע, כי עובדי המדינה הממלאים את התפקידים המנויים להלן ודומיהם, לא יוכלו להמשיך במילוי תפקידם אם ייבחרו ו/או יכהנו כחברי ועד העובדים:

- (א) חברי הנהלה: מנהל כללי, משנה למנהל כללי, סגני המנהל הכללי, יועץ משפטי, חשב המשרד, המבקר הפנימי, הדובר, הממונה על יחסי ציבור וחברי הנהלה אחרים;
- (ב) עוזרים אישיים או יועצים אישיים של המנויים בנסמך (א);
- (ג) מנהל אגף;
- (ד) מנהל יחידה גיאוגרפית ברמת מחוז וסגנו;
- (ה) בעלי תפקידים בתחום ניהול משאבי אנוש ושכר כגון: מנהל היחידה למשאבי אנוש, מנהל יחידת המשכורת, מנהל היחידה למינהל במחוז או ביחידה מינהלית וכן סגניהם ועוזריהם;
- (ו) קצין ביטחון, חוקר בענייני משמעת, סגניהם ועוזריהם הראשיים;
- (ז) מהנדס או טכנאי ייצור הקובע או הממליץ על קביעת נורמות ופרמיות;
- (ח) כל עובד אחר בעל סמכות מטעם ההנהלה, להחליט או להמליץ על קבלת עובדים קידומם תנאי עבודתם ופיטוריהם.

(נט/20)

06.352

- (א) נראה לאחראי של המשרד, לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי של המשרד, כי קיים ניגוד עניינים בין תפקידיו של עובד שאיננו מפורט בפסקה 06.351 לבין חברותו בוועד העובדים של המשרד, יעביר את העניין להחלטת נציבות שירות המדינה;
- (ב) במקרה של ספק יבקשו היועץ המשפטי של המשרד או היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

06.353

קבעה נציבות שירות המדינה כי אכן קיים מצב של ניגוד עניינים כאמור, יודיע על כך האחראי לעובד, והלה יחליט, תוך זמן סביר, האם הוא פורש מחברותו בוועד העובדים.

06.354

לא פרש העובד מחברותו בוועד העובדים תוך זמן סביר, רשאי האחראי באישור נציבות שירות המדינה, להעביר את העובד לתפקיד מתאים אחר במשרד, או לקבוע - לפי שיקול דעתו - סייגים לתפקידו באופן שתבוטל האפשרות הממשית של ניגוד עניינים.

06.355

חדל העובד לכהן בוועד העובדים, רשאי האחראי, לבקשת העובד ובאישור נציבות שירות המדינה, לשקול את אפשרות שינוי תפקידו של העובד, בהתחשב בעובדה שהמצב של ניגוד עניינים אינו קיים עוד.

06.36 - כללים בדבר קבלת הנחות ממפעלים על-ידי ועדי עובדים

06.361

הגדרות

- "יצרן" - יצרן מקומי, סוחר, יבואן ומוכר שירותים;
- "ועד עובדים" - ועד נבחר לרבות עובד שצורף לוועד לעניין הנדון, למעט עובד בתפקיד של ממונה בנא"מ או עובד בנא"מ אשר בתפקידו (או בחלק מתפקידו) עוסק ברכישת מוצרים ו/או שירותים עבור המשרד, גם אם הממונה על בנא"מ או עובד בנא"מ הוא חבר ועד העובדים.

(נ/31)

06.362

להלן הנוהל בדבר רכישות על-ידי ועדי עובדים, של מוצרים הנמכרים בהנחה וקבלת שירותים שונים בהנחה:

(א) כל מגע של חברי ועדי עובדים עם יצרן, ייעשה לפחות על-ידי שלושה חברי ועד וההחלטה הסופית על רכישת מוצרים ו/או שירותים לכל העובדים או לקבוצת עובדים (כגון - גמלאי המשרד), תתקבל על-ידי מליאת ועד העובדים, אגב רישום זיכרון דברים אשר יחתם על-ידי היצרן וכל חברי ועד העובדים. זיכרון דברים זה יישמר בתיקיית ועד העובדים כפי שנקבע בחוק הארכיונים;

(ב) ועד עובדים המתכנן רכישת שי לחגים, רכישת מוצר או מוצרים מסוימים בכל שנה, ארגון אירוע או אירועים מסוימים כגון: נשפים, טיולים בארץ או בחוץ-לארץ וכו', ינקוט באחד מהצעדים הבאים:

1. קיום מכרז על-פי הכללים המקובלים בשירות המדינה;
2. קבלת הצעות מחיר משלושה יצרנים לפחות ואישור ההצעה על-ידי מליאת ועד העובדים.
- (ג) בקבלת החלטה סופית בגין הרכישה, תינתן עדיפות למוצרים מתוצרת הארץ וישם גם דגש על:
  1. טיב המוצר;
  2. עלות המוצר;
  3. אישור ממס הכנסה ומע"מ שהיצרן מנהל ספרים והוא עוסק מורשה.

(ד) בשום מקרה לא ייווצר ניגוד אינטרסים בין רוכשי המוצרים (חברי ועד) לבין המוכרים (יצרנים וכו').

לא ישותף חבר ועד בצוות המשא ומתן, אם במסגרת תפקידו הקבוע במשרד הוא מקיים מגע כספי או ענייני עם היצרן או אם הוא קרוב משפחה של היצרן על-פי הגדרת התקשי"ר. בנסיבות אלו יצרף ועד העובדים לצורך משא ומתן זה עובד אחר מקרב חברי הוועד האחרים שלא השתתפו במשא ומתן או מקרב עובדים אחרים אשר אינם חברי הוועד. בשום מקרה לא יבוא במגע עם היצרן או ספק השירותים, חבר ועד או עובד מן השורה אשר מכהן בתפקיד ממונה על בנא"מ או עובד בנא"מ אשר בתפקידו (או בחלק מתפקידו) עוסק ברכישת מוצרים ו/או שירותים עבור המשרד;

(ה) יצרן אשר העניק הטבות כלשהן בעקבות הקנייה המרוכזת או רכישת שירות מרוכז (טיול וכו'), יחלק הוועד את ההטבה האמורה בקרב כל העובדים באותה יחידה באחת הדרכים:

1. הוזלת המוצר או השירות לכלל העובדים;
2. הגרלת המוצר או השירות שהתקבל כהטבה לוועד העובדים (לדוגמה: כרטיס נסיעה) בין כל העובדים ביחידה אותה מייצג הוועד.

- (ו) ועד העובדים יעסוק ברכישת מוצרים ו/או שירותים רק עבור עובדי המשרד אותם הוא מייצג;
- (ז) ועד העובדים ינהל רישום מדויק על כמות המתנות ו/או השירותים שנרכשו והעובד המקבל את המתנה ו/או השירות יחתום אישית על קבלתם. חתימתו תשמש הוכחה לקבל השי.

(31/נ)

06.363

הוראות פרק משנה זה לא יחולו בשירותי הביטחון, למעט סעיף 06.36 שיחול בשירותי הביטחון בשינויים הנדרשים בהיעדר ועד עובדים.

(5/א)

פרק 10 - מילוי משרות - הוראות כלליות

בפרק זה מובאים המקרים בהם קיום משרה בתקן מהווה תנאי להעסקה בה.

10.1 - תקן

10.11 אישור תקן / 10.12 משרה בתקן כתנאי להעסקה

10.11 - אישור תקן

10.111

ההוראות והנהלים בדבר הגשת הצעת תקן, אישור תקן ועררים מובאים בפרק משנה 04.1.

10.12 - משרה בתקן כתנאי להעסקה

10.121

- (א) אין להעסיק עובד במעמד קבוע, על-פי כתב מינוי, אלא אם הוא משובץ במשרה פנויה בתקן. הוראה זו חלה גם על מועסק על-פי הרשאה להעסקה לשעה המועמד להיות מועסק במעמד קבוע בתום תקופת הניסיון;
- (ב) אין לשבץ במשרה עובד במעמד כלשהו, אלא אם יבצע הלכה למעשה את המטלות המפורטות בתיאור התפקיד המאושר של המשרה.
(נג/26)

10.122

חובת קיום משרה פנויה בתקן אינה חלה על העסקת עובד זמני, על-פי כתב הרשאה, למעט עובד זמני המועסק כממלא מקום של עובד אחר המשובץ במשרה בתקן (ראה פסקה 16.321).

10.123

חובת קיום משרה פנויה בתקן אינה חלה על העסקת עובד ארעי, למעט עובד ארעי המועסק כממלא מקום של עובד אחר המשובץ במשרה בתקן.

10.124

אין להעסיק עובד על-פי חוזה מיוחד באחד מסוגי החוזים המפורטים להלן, אלא אם הוא משובץ במשרה פנויה בתקן (הוראה זו חלה גם על מועסק על-פי הרשאה להעסקה לשעה המועמד להיות מועסק על-פי חוזה מיוחד בתום תקופת הניסיון):

- (א) עובד שגילו מעל 55 שנה (ראה פסקאות 15.211 - 15.212);
- (ב) עובד שאינו אזרח ישראל או תושב קבע בישראל (ראה פסקה 15.213);
- (ג) עובד שישלח לעבודה קבועה בחוץ-לארץ (ראה פסקה 15.214);
- (ד) עובד שיועסק בלשכת שר או סגן שר (ראה פסקה 15.215);
- (ה) עובד שיועסק בלשכת רב ראשי לישראל (ראה פסקה 15.216);
- (ו) עובד שהממשלה החליטה למנותו מנהל כללי (ראה פסקה 15.217);
- (ז) עובד המתקבל לעבודה לאחר שלא נמצא מועמד במכרז פומבי (ראה פסקה 12.421);
- (ח) עובד שיועסק כממלא מקום (ראה פסקה 16.413);
- (ט) עובד שיועסק לשם שיקומו הבריאותי (ראה פסקה 15.219).
(סה/7)

10.125

חובת קיום משרה פנויה בתקן אינה חלה על העסקת עובד על-פי חוזה מיוחד באחד מסוגי החוזים המיוחדים הבאים:

- (א) אדם שיועסק בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה מסוג לחץ עבודה או משימה חולפת (ראה פסקאות 16.411 ו-16.412);
  - (ב) אדם שנקבע כי עבודתו חיונית למדינה (ראה פסקה 16.414(א));
  - (ג) אדם שיועסק זמנית בחוץ-לארץ בתפקידים שונים במשרד החוץ (ראה פסקאות 16.415 עד 16.417);
  - (ד) אדם שיועסק במשרה חלקית שהיא פחות משליש משרה או פחות מחצי משרה, לפי הנסיבות (ראה פסקה 16.418);
  - (ה) אדם שיועסק מטעם משרד האוצר, בארצות הברית של אמריקה (ראה פסקה 16.419);
  - (ו) אדם שיועסק על-פי כתב העסקה בשירות הביטחון הכללי.
- (עא/5)

10.126

בדבר העסקת עובד חדש במקום עובד שנפסל לשירות הממשיך לעבוד עד לניצול כל ימי יתרת המחלה שלזכותו או עד הגיעו לגיל הפרישה כמשמעו בפסקה 82.510, הכל לפי התאריך המוקדם יותר, ראה פסקה 33.209.
(סז/10)

10.2 - דרכים למילוי משרות תקניות

10.21 כללי / 10.22 מילוי ביניים של משרה
תקנית פנויה / 10.23 מילוי משרות תקניות
פנויות

10.21 - כללי

10.211

עומדת להתפנות משרה תקנית, ולדעת האחראי יהיה הכרח למלא אותה, יתחיל לטפל בדבר בעוד מועד, כדי שכל שלבי הטיפול יסתיימו, ככל האפשר, יחד עם התפנות המשרה. השלבים הללו מפורטים בסעיף 10.23.

10.22 - מילוי ביניים של משרה תקנית פנויה

10.221

עד למילוי משרה תקנית על-ידי עובד בדרך קבע, מותר להעסיק בה זמנית אדם שאינו עובד המדינה - כממלא מקום, או עובד המדינה - בדרך של מינוי בפועל; הנהלים והתנאים להעסקת ממלא מקום או למתן מינוי בפועל מפורטים להלן בפרק 18; הנוהל למילוי מקום עובד בניסיון מפורט בסעיף 13.84.

10.23 - מילוי משרות תקניות פנויות

10.231

מותר למלא משרה תקנית פנויה בעובד המועסק כבר בשירות המדינה, בעובד מועבר מגופים ושירותים אחרים או בעובד מן החוץ.

10.232

משרה תקנית פנויה תמולא בדרכים הבאות ולפי הסדר המפורט להלן; רק אם לא נתמלאה משרה תקנית בדרך אחת מהדרכים המפורטות להלן ניתן למלא אותה בדרך המפורטת אחריה. האמור בנסמכים (ב), (ג), ו-(ח) כסדרם להלן הוא חובה, יתר הנסמכים הם רשות:

- (א) העברת עובד ממשרה אחרת באותו משרד (ראה פרק משנה 11.2);
- (ב) העברת עובד לפי הוראות הוועדה לוויסות כוח אדם עודף (ראה פרק משנה 11.3);
- (ג) *מכרז פנימי (ראה פרק משנה 11.4);
- (ד) מכרז בין-משרדי;
- (ה) העברה של עובד ממשרד אחר (ראה פרק משנה 11.5);
- (ו) העברת חייל משירות הקבע, שוטר או סוהר או מורה (ראה פרק משנה 11.6);
- (ז) העברת עובד מהמוסד לביטוח לאומי או משירות התעסוקה (ראה פרק משנה 11.7);
- (ח) קבלת עובדים וחיילים מפורטים (ראה פרק משנה 11.8);
- (ט) גיוס עובדים מבחוץ (ראה פרק משנה 11.9).

* בדירוג המשפטים אין מכרזים פנימיים למשרות שדרגת השיא שלהן היא א3 ומעלה, בתחולה מיום ט' בשבט התשס"ד (1.2.2004), בהתאם לפסקה 11.403.

(ס/ט/29)

הוראות פסקה זו לא יחולו על מילוי משרות תקניות בשירותי הביטחון.

(עא/5)

11.2 - העברה בתוך המשרד

11.21 העברת עובד ממקום למקום / 11.22
סייגים להעברה בתוך המשרד / 11.23 נוהל
העברה בתוך המשרד

11.21 - העברת עובד ממקום למקום

11.211

- (א) קביעת מקום עבודתו הקבוע או הזמני של העובד, בכניסתו לשירות ובהמשך שירותו, היא בסמכותו של האחראי. בפרק משנה זה האחראי לרבות המנהל הכללי של המשרד;
- (ב) האחראי רשאי להעביר עובד ממקום עבודה אחד למשנהו, בקביעות או לזמן מוגבל, אגב התחשבות בצורכי השירות ובכפיפות להוראות התקשי"ר, לרבות הוראות פסקה 82.233 במקרה שבו קיים פוטנציאל לפגיעה בעובד.
(שע/29)

11.212

העברת אחראי ממשרתו למשרה אחרת תיעשה באישור נציב שירות המדינה, לאחר ששמע את נימוקי המנהל הכללי ואת העובד הנוגע בדבר.
(סח/10)

11.22 - סייגים להעברה בתוך המשרד

11.221

- (א) העברת עובד ממשרה למשרה, שלא בדרך מכרז פנימי או פומבי, מותרת רק אם דרגת התקן הגבוהה ביותר הצמודה למשרתו של העובד זהה או גבוהה מדרגת התקן הגבוהה ביותר הצמודה למשרה הפנויה בתקן. דרגה אישית אינה נחשבת בעת מעבר שכזה, אלא אך ורק הדרגות התקניות הצמודות למשרות העובד;
- (ב) העברת עובד שלא בדרך מכרז פנימי או מכרז פומבי למשרה של אחראי, תיעשה רק אחרי קבלת אישור בכתב מאת נציב שירות המדינה.
(סו/3)

11.222

- (א) העברת עובד למשרה, שתפקידיה שונים תכלית שוני מתפקידי הקודמים, מותנית במבחן בכתב הנערך על- ידי נציבות שירות המדינה או בעמידה בפני ועדת בחינה, שהרכבה ודרכי פעולתה כהרכבה וכדרכי פעולתה של ועדת בחינה במכרז פנימי (ראה סעיף 11.45), או בשני הדברים;
- (ב) נציבות שירות המדינה רשאית לפטור עובד מחובת המבחן והבחינה לפי פסקה זו, לאור ממצאי מבחנים ובחינות קודמות של העובד ולאור תפקידי המשרה.

11.223

העברת עובד למשרה אחרת מותנית בכך שעל העברתו אליה אינן חלות הגבלות מסיבות רפואיות שנקבעו לעובד לפי סעיף 13.49.

11.224

מותר להעביר עובד למשרה השמורה לנכה מלחמה (המשרות מפורטות בפסקה 11.912(א)), רק אם העובד הוא נכה מלחמה כהגדרתו בפסקה 11.921.

11.225

לא שלחה לשכת השיקום מועמד למילוי משרה כאמור בפסקה 11.224 או לא נמצא המועמד ששלחה מתאים למילוי המשרה (ראה פסקה 11.923), מותר להעביר למילוי המשרה עובד שאיננו נכה מלחמה, בכפיפות לשאר הוראות פרק משנה זה.

11.23 - נוהל העברה בתוך המשרד

11.231

אושרה משרה חדשה בתקן, או התפנתה או עמדה להתפנות במשרד משרה הכלולה בתקן, רשאי האחראי למלא אותה על-ידי העברת עובד אחר של המשרד, בכפיפות לשאר הוראות סעיף זה; מותר להעביר עובד אחר של המשרד לפי פסקה זו רק אם מעמדו של העובד המועבר הוא אחד מאלה:

- (א) עובד בניסיון;
- (ב) עובד זמני;
- (ג) עובד קבוע;
- (ד) עובד על-פי חוזה מיוחד, אם הוא זכאי לגשת למכרז פנימי בהתאם להוראות פרק משנה 11.4.

11.232

העברה לפי פסקה 11.231 למשרה שדרגתה נמוכה ממשרת העובד, מותרת רק אם ההורדה היא בדרגה אחת בלבד ובתנאי שהעובד הביע את הסכמתו לכך בפני האחראי.

11.233

רוצה אחראי להעביר עובד בהתאם לפסקה 11.231 למשרה שדרגתה נמוכה מדרגת העובד בנסיבות הבאות:

- (א) ההעברה כרוכה בהורדת העובד ביותר מדרגה אחת; או
  - (ב) ההעברה כרוכה בהורדת העובד בדרגה אחת בלבד והעובד לא הסכים לכך; או
  - (ג) אין ההעברה כרוכה בהורדת העובד בדרגה (ראה פסקה 21.311).
- יפנה האחראי אל נציבות שירות המדינה בבקשה לאשר את ההעברה. ההעברה תבוצע רק לאחר קבלת האישור לכך מאת נציבות שירות המדינה.

11.234

- (א) רוצה אחראי להעביר עובד, בהתאם לסעיף זה, שמשרתו הנוכחית אינה מסווגת בסיווג ביטחוני, למשרה המסווגת סיווג ביטחוני ברמה 5, ימלא העובד בכתב יד ברור ובדייקנות טופס שאלון לבדיקת ביטחון לרמה 5 וימסור אותו למנהל היחידה העומדת להעסיקו;
- (ב) רוצה אחראי להעביר, בהתאם לסעיף זה, עובד שמשרתו הנוכחית אינה מסווגת סיווג ביטחוני, או שהיא מסווגת סיווג ביטחוני ברמה 5 למשרה המסווגת סיווג ביטחוני ברמה 3 או 4, ימלא העובד בכתב יד ברור ובדייקנות טופס שאלון אישי לצורכי סיווג ביטחון (מדף 2210) וימסור אותו למנהל היחידה העומדת להעסיקו.

11.235

- (א) בוצעה העברת עובד למשרה תקנית פנויה בהתאם לסעיף זה, יודיע על כך מנהל היחידה - אם בוצעה ההעברה במסגרת יחידה אחת, או האחראי - אם הועבר העובד מיחידה ליחידה, בטופס הודעה על שינויים בשיבוץ (מדף 2716), אגב ציון מספר המשרה בתקן שהעובד הועבר אליה;
- (ב) הייתה ההעברה למשרה שדרגתה נמוכה יותר (על-פי פסקה 11.232), יצרף לטופס העתק ממכתב ההסכמה של העובד להורדתו בדרגה, למעט ההעברה שבוצעה על-פי אישור נציבות שירות המדינה לפי הסיפא של פסקה 11.233.

11.236

נציבות שירות המדינה מוסמכת לבטל כל העברה בתוך משרד, במשך חודש ימים מיום קבלת הודעה עליה על-פי פסקה 11.235, אם לא נעשתה ההעברה בהתאם להוראות.

11.237

עובד, שהועבר למשרה תקנית פנויה לפי הוראות פרק משנה זה, חייב לעמוד בתקופת ניסיון לפי הוראות פרק משנה 13.8, למעט הוראות פסקה 13.825.

11.238

הוראות פרק משנה זה יחולו בשירותי הביטחון, בכפוף לשינויים המחויבים מהליכי המינוי בגופים אלה.
(ע/א5)

11.3 - העברת כוח אדם עודף

11.31 הוועדות לוויסות כוח אדם עודף / 11.32
סייגים להעברת כוח אדם עודף / 11.33 נוהל
העברת כוח אדם עודף / 11.34 החזרת עובדים
מפוטרים לרגל צמצומים

11.31 - הוועדות לוויסות כוח אדם עודף

11.311

ליד נציבות שירות המדינה פועלות ועדות לוויסות כוח אדם עודף, אחת לכל משרד או יחידת סמך, המורכבות כלהלן:
מנהל אגף בכיר משרדי הממשלה ויחידות הסמך בנציבות שירות המדינה (מרכז הוועדה);
הממונה על התקציבים במשרד האוצר או סגנו;
האחראי של המשרד או של יחידת הסמך;
נציג הסתדרות עובדי המדינה.
(נז/28)

11.312

בוועדות לוויסות כוח האדם העודף משתתפים חברי הוועדות עצמם, אלא אם ניתן אישור על-ידי מרכז הוועדה, לממלאי מקומם. הוועדות רשאיות למנות ועדות מיוחדות אשר תפעלנה בגדר סמכויותיהן בעניין משרות מתפנות במשרד או במקום מסוים.

11.313

הוראות פרק משנה זה לא יחולו בשירותי הביטחון.
(עא/5)

11.32 - סייגים להעברת כוח אדם עודף

11.321

הסייגים המפורטים בסעיף 11.22 בדבר העברה בתוך המשרד (בעניין דרגה, מבחנים, בחינות, סוג המשרה והגבלות רפואיות), חלים על העברת כוח אדם עודף.

11.33 - נוהל העברת כוח אדם עודף

11.331

אושרה משרה חדשה בתקן או התפנתה או עמדה להתפנות במשרד משרה הכלולה בתקן, והיא לא מולאה בעובד המשרד בדרך של העברה משרדית כאמור בסעיף 11.23, ימלא האחראי טופס בקשה למילוי משרה פנויה (מדף 2110) על כל פרטיו (תואר המשרה הפנויה, דרגתה, כפי שנקבע בתקן המאושר של המשרד, ודרך ביצוע תפקידי המשרה הפנויה) וישלח אותם אל הוועדה לוויסות כוח אדם עודף.

11.332

- (א) קיבלה הוועדה לוויסות כוח אדם עודף את הטופס האמור לעיל, תבדוק אם אפשר להעביר למשרה עובד מרשימת עובדים שלא השתבצו בעבודתם במשרדם או העומדים בפני פיטורים (להלן - "כוח אדם עודף") או עובד שפוטל לרגל צמצומים וששמורה לו הזכות לחזור לעבודה לפי פסקה 11.812;
- (ב) הוועדה לוויסות כוח אדם עודף תבכר להעביר למשרה כוח אדם עודף מהמשרד בו נמצאת המשרה הנדונה על פני כוח אדם עודף ממשרדים אחרים. נציבות שירות המדינה תודיע לאחראי את שם העובד שיועבר למשרה הפנויה; ההודעה תימסר על גבי עותק אחד של טופס (מדף 2110).

11.333

- (א) החליטה הוועדה לוויסות כוח האדם העודף להעביר למשרה אחרת עובד ששמו כלול ברשימה, יועבר העובד בהתאם ;
- (ב) נציבות שירות המדינה והמזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה ינקטו בכל האמצעים כדי שהחלטת הוועדה תקום על-ידי האחראים ומנהלי היחידות הנוגעים בדבר, על-ידי העובד המועבר ועל-ידי נציגי העובדים הנוגעים בדבר, ושכל אלה ישתפו פעולה בקליטתו של העובד המועבר במשרה החדשה.

11.334

הוועדה לוויסות כוח אדם עודף רשאית להעביר למשרה אחרת עובד מרשימת כוח האדם העודף, גם אם דרגת המשרה האחרת נמוכה בדרגה אחת מדרגת העובד המועבר. העובד ימשיך להיות מדורג בדרגה שהייתה לו ערב העברתו ודרגתו זו תיראה כדרגה אישית (ראה פסקה 21.311).

11.335

- (א) ששת חודשי עבודתו הראשונים של עובד שהועבר למילוי משרה אחרת כנ"ל יהיו תקופת ניסיון ;
- (ב) עבר העובד בהצלחה את תקופת הניסיון, יאשר האחראי את מינויו הסופי למשרה למפרע מיום החילו לשרת בה למעשה (ראה פסקה 13.826), לא עבר העובד בהצלחה את תקופת הניסיון, יוחזר למשרתו הקודמת והוועדה לוויסות כוח אדם עודף תחפש בשבילו, משרה מתאימה אחרת.

11.336

לא נמצאה לעובד משרה מתאימה מלכתחילה, או לא נמצאה לו משרה מתאימה אחרת אחרי שלא עבר בהצלחה את תקופת הניסיון במשרה שאליה הועבר, או נמצאה לעובד משרה מתאימה אחרת, אך העובד טוען כי אין להעבירו אליה מאחר ודרגתה נמוכה מדרגתו (ראה פסקה 11.334), יובא העניין להחלטת נציב שירות המדינה.

11.337

- (א) נתגלעו חילוקי דעות בעת ניהול משא ומתן עם ועד העובדים, בהתאם לפסקה 82.237, על פיטורי עובד ששמו כלול ברשימת כוח האדם העודף, יביא נציב שירות המדינה את העניין בפני ועדה פריטטית קבועה בת שני חברים, אחד מהם ימונה על-ידי נציב שירות המדינה והשני- על-ידי המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה ;
- (ב) הוועדה הפריטטית תתכנס תוך עשרה ימים מיום הפנייה אליה, ותיתן את החלטתה תוך עשרים ואחד ימים מיום הפנייה ;
- (ג) לא הגיעה הוועדה הפריטטית להחלטה מוסכמת במועד הנ"ל, יתמנה, תוך שלושה ימים, בורר, והוא יכריע, תוך עשרה ימים, בחילוקי הדעות שבין חברי הוועדה ;
- (ד) החלטתו תהיה סופית ומחייבת את הצדדים ואת העובד הנוגע בדבר. הבורר האמור ייקבע, לכל מקרה, על-ידי נציב שירות המדינה והמזכיר הכללי של הסתדרות עובדי המדינה, מתוך רשימת בוררים קבועה ומוסכמת בין הצדדים.

11.338

- (א) לא מולאה משרה על-ידי החלטת הוועדה לוויסות כוח אדם עודף, ישלח לאחראי עותק של טופס (מדף 2110) על-פי פסקה 11.432 ;
- (ב) עברו שישה חודשים מיום פניית האחראי לוועדה לוויסות כוח אדם עודף בדבר משרה שעליה חלה חובת הזיקה ללשכת העבודה או חובת המכרז הפומבי, והאחראי מעוניין למלאה - יפנה שוב לוועדה לוויסות כוח אדם עודף, ולא ינקוט שום אמצעי מן האמצעים האמורים להלן בפרק משנה זה למילוי, אלא לאחר שהוועדה לוויסות כוח אדם עודף תחזור ותודיע לאחראי שלא החליטה להעביר למשרה עובד מרשימת כוח אדם עודף.
- (נח/2)

11.34 - החזרת עובדים מפוטרים לרגל צמצומים

11.341

עובד שפוטר לרגל צמצומים ושמורה לו הזכות לחזור לעבודה במשרדו תוך שישה חודשים, כאמור בפסקה 11.812, ניתן להחזירו לשירות על פי הוראת הוועדה לוויסות כוח אדם עודף ; על זכויותיו של עובד זה, לאחר החזרתו לשירות, ראה פסקה 11.831.

11.4 - מכרז פנימי ומכרז בין-משרדי

11.40 הגדרות / 11.41 חלות והוראות כלליות /
11.42 מכרז פנימי עד דרגה 20 / 11.43 מכרז
פנימי ומכרז בין-משרדי לדרגות 21 ומעלה /
11.44 דרישות השכלה וניסיון - מכרז פנימי,
בין-משרדי ופומבי / 11.45 מבחנים ובחינות -
מכרז פנימי ומכרז בין-משרדי / 11.46 סדרי
העבודה של ועדת בוחנים / 11.47 מכרזי
עתודה / 11.48 סיכומי ועדת בוחנים / 11.49
השגה על מכרז פנימי, ביטולו וכניסה למשרה
על-ידי עובד שנבחר במכרז פנימי

11.40 - הגדרות

11.401

בפרק משנה זה - "דרגה בדירוג המינהלי", משמעותה גם דרגה מקבילה בדירוגים המקצועיים.
(נה/19)

11.402

בכל מכרז פנימי המתפרסם לפי הוראות פרק משנה זה יכתב: כל מקום בו מפורט תיאור תפקיד בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה, וכן להיפך; לאישה ולגבר, בעלי כישורים מתאימים, ניתנת הזדמנות להתמודדות על אותה משרה וזאת בכפוף למתן העדפה מתקנת כנדרש על-פי סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1961.
(סט/23)

11.403

(א) מכרז בין-משרדי בדירוג משפטנים - מכרז למשרה פנויה או שעומדת להתפנות בדירוג המשפטנים שדרגת השיא היא א3 ומעלה. המכרז יהיה פתוח להתמודדות לכל המשפטנים (למעט פרקליטים) המועסקים במשרדי הממשלה וביחידות הסמך הממשלתיות, העונים על תנאי הסף למשרה, והזכאים להגיש מועמדות למכרז פנימי על-פי פסקה 11.411;
(ב) המכרזים הבין-משרדיים בדירוג משפטנים במשרות שדרגת השיא היא א3 ומעלה, יחליפו את המכרזים הפנימיים ויבוא במקומם.
(סד/14)

11.404

לעניין ניהול המכרז הבין-משרדי בדירוג המשפטנים ראה פסקה 11.438.
(סג/6)

11.41 - חלות והוראות כלליות

11.411

(א) הוראות פרק משנה זה חלות על כל עובד שנקלט לשירות המדינה כדין, על-פי אחד מאלה:
1. עובד שנבחר למשרתו במכרז פומבי;
2. עובד שפטור ממכרז פומבי על-פי חוק ונבחר למשרה בהתאם לכללים המקובלים ובהתאם לשלבי המיון המחויבים למשרה, למעט עובד שנתקבל לעבודה במשרה של עובד לשכת נבחר או עובד לשכת מנכ"ל כהגדרתם בפסקה 01.111, (להלן בפרק משנה זה - "עובד לשכה") בכפוף לאמור להלן בפסקה 11.416.
(ב) העובד יהא זכאי להתמודד במכרז פנימי לאחר שהשלים 18 חודשי עבודה במשרה אליה נתקבל באחת הדרכים המפורטים לעיל;
(ג) עובד אשר התמודד במכרז פנימי והחל לעבוד בתפקיד בו זכה, יוכל להתמודד למכרז פנימי נוסף רק לאחר שישה חודשים.
(סט/10)

11.412

הוראות פרק משנה זה אינן חלות על:

- (א) משרות של עובדי לשכה כהגדרתם בפסקה 01.111 (ראה פסקה 11.416);
  - (ב) משרות תקן בדירוג הרופאים;
  - (ג) משרות שהמינוי להן טעון אישור הממשלה, לרבות ראשי נציגויות דיפלומטיות בחוץ-לארץ (ראה פסקה 11.962);
  - (ד) משרות בדרגות התחלתיות, במקצועות שיפורטו ברשימות מוסכמות בין נציבות שירות המדינה לבין הסתדרות עובדי המדינה, אשר תתפרסמה מזמן לזמן;
  - (ה) משרות תקן פיקוח והדרכה בדירוג עובדי ההוראה במשרד החינוך;
  - (ו) משרות בדירוג האחיות עד רמת גמול 13, כולל;
  - (ז) משרות בדירוג עובדי המחקר (למעט מוסדות המחקר במערכת הביטחון);
  - (ח) משרות בשירותי הביטחון - הליכי המינוי למשרות אלה הינם בהתאם לנהלים של שירותי הביטחון, בתיאום עם נציבות שירות המדינה.
- (עא/5)

11.413

עובד אשר טרם השלים את התקופה הנזכרת בפסקה 11.411, רשאי להציע מועמדותו למכרז רק אם הועבר למשרתו שלא לפי בקשתו.

(סד/23)

11.414

עובד רשאי להגיש את מועמדותו למשרה לה צמודות כמה דרגות, גם אם הוא עונה רק על הדרישות של הדרגה הנמוכה מביניהן. למרות האמור בפסקה 11.444, עובד, שאינו בעל השכלה תיכונית, רשאי להגיש את מועמדותו למשרה במסלול קידום, שהדרגה הנמוכה ביותר הצמודה לה אינה גבוהה מ-16 בדירוג המינהלי ודרושה בה השכלה תיכונית, אם הוא עונה על דרישות ההשכלה והניסיון לאותה דרגה (על קידום עובדים אלה במסלול משרתם, ראה פסקה 21.242).

(נח/2)

11.415

הייתה המשרה הפנויה שסיווגה הביטחוני מרמת סודי (4) ומעלה, ינהג המועמד כמפורט בפסקה 14.212.

(סא/12)

11.416

עובד לשכה בפרק משנה זה:

- (א) היה מועסק במשרדו הנוכחי גם לפני התמנותו לעובד לשכה, דינו כדין כל עובד אחר של המשרד;
  - (ב) היה מועסק במשרד אחר לפני התמנותו לעובד לשכה ועבד פחות משנה אחת במשרתו, דינו כדין עובד המשרד שעבד בו לפני התמנותו לעובד לשכה;
  - (ג) היה מועסק במשרד אחר לפני התמנותו לעובד לשכה והשלים שנה אחת במשרתו, דינו כדין עובד המשרד בו הוא מועסק.
- (סא/12)

11.417

לצורכי סעיף זה, רואים את דרגת עובד לשכה כך:

- (א) שירת פחות משנה אחת במשרת עובד לשכה - הדרגה בה היה מדורג לפני התמנותו עובד לשכה;
- (ב) שירת שנה אחת או יותר, אך פחות מחמש שנים, במשרת עובד לשכה - הדרגה הגבוהה בין שתיים אלו: דרגה נמוכה באחת מדרגות במשרה בלשכה או דרגתו לפני התמנותו עובד לשכה;
- (ג) שירת חמש שנים או יותר במשרת עובד לשכה - הדרגה הגבוהה בין שתיים אלו: דרגתו במשרה בלשכה או דרגתו לפני התמנותו עובד לשכה.

11.6 - העברת חיילים, שוטרים, סוהרים ומורים

11.61 הוראות כלליות / 11.62 תנאים להעברת
חייל לשירות המדינה וזכויותיו / 11.63 תנאים
להעברת שוטר או סוהר וזכויותיהם / 11.64
עמידה בתקופת ניסיון / 11.65 מורים שהועברו
לשירות

11.61 - הוראות כלליות

11.611

(א) אושרה משרה חדשה בתקן או התפנתה או עמדה להתפנות משרה הכלולה בתקן, והיא לא מולאה בעובד בדרך של העברה בתוך המשרד כאמור בסעיף 11.23, ולא החליטה הוועדה לוויסות כוח האדם העודף להעביר עובד למלאה ואף לא מולאה המשרה בדרך של מכרז פנימי כאמור בפרק משנה 11.4, מותר להעביר או לקבל אליה חייל, שוטר או סוהר, כמפורט בסעיפים 11.62 ו-11.63;

(ב) הוראות פרק משנה זה יחולו על העברת חיילים, שוטרים סוהרים ומורים, לפי העניין, לשירותי הביטחון, בשינויים המחויבים מהליכי המינוי בגופים אלה ובכפוף להוראות סעיף 108 ח לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970.
(עא/5)

11.62 - תנאים להעברת חייל לשירות המדינה וזכויותיו

11.620

בסעיף זה:

"חייל" - פירושו חייל בשירות קבע בצה"ל;

"חייל מפוטר" - פירושו חייל בשירות קבע בצה"ל אשר:

(א) התחייבותו לשירות קבע הותרה, ביזמת צה"ל או ביזמתו, או שתקופת התחייבותו נסתיימה ואשר הוכר על-ידי מטכ"ל - אכ"א/ פרט, כמועבר מצה"ל לשירות המדינה; או

(ב) פרש לקצבה לפי חוק שירות הקבע בצה"ל (גמלאות), התשי"ד-1954, והוכר על-ידי מטכ"ל - אכ"א/ פרט כמועבר מצה"ל לשירות המדינה.

11.621

במקום להעביר עובד משרד אחר למילוי משרה פנויה, לפי הוראות פרק משנה 11.5, לאחר שלא נמצא מועמד מתאים במכרז פנימי, מותר להעביר או לקבל למשרה הפנויה חייל מועבר שלא בהתאם להוראות פרק משנה 11.9, בהסכמתם של החייל עצמו ושל האחראי במשרד אליו מתכוונים להעביר את החייל, אם נתמלאו כל התנאים הבאים:

(א) החייל שירת, ערב קבלתו לשירות המדינה, תקופה של שנה אחת לפחות בשירות קבע בצה"ל;

(ב) החייל עבר לשירות המדינה, לפני תום תקופת שירות הקבע שלו בצה"ל, על-פי הסכם מוקדם בין נציבות שירות המדינה לבין צה"ל או - הוא חייל מפוטר והוא מתקבל לשירות המדינה תוך עשרים וארבעה חודשים מיום שחרורו, כאמור בפסקה 11.620;

(17/3)

(ג)

1. החייל עמד סמוך ככל הניתן למועד תחילת עבודתו בשירות המדינה במכרז פומבי כדין; או -

2. החייל עמד סמוך ככל הניתן למועד תחילת עבודתו בשירות המדינה, בבחינה בפני ועדת בחינה בהרכב של מכרז פומבי, לאחר מכרז פנימי, כאשר רמת המשרה שאליה הוא מתקבל בשירות המדינה זהה לדרגתו הצבאית על-פי משכורת היסוד (הדרגה הגבוהה במתח הדרגות הצמוד למשרה אליה הוא מתקבל); או -

3. כאשר דרגתו הצבאית של החייל, על-פי משכורת היסוד, היא ברמת הדרגות כמפורט בפסקה 11.912(ב) והתקבל למשרה מתאימה בשירות המדינה לאחר בחינות כניסה כמקובל;

(ד) החייל מועבר למשרה בשירות המדינה בדרגה מקבילה לפי הקבלת דרגות כמפורט בפסקה 21.121.

(י"פ 1263, התשכ"ו, עמ' 1320, י"פ 3693, התשמ"ט, עמ' 4012) (סא/22)

11.622

חייל המועבר לשירות המדינה בהתאם להוראות סעיף זה, יקבל מצה"ל את כל אשר מגיע לו ממנו בעד תקופת שירותו בצבא. כן יקבל מצה"ל לפני העברתו את מלוא חופשת המנוחה אשר היה זכאי לה ערב העברתו; אולם אם ביקש האחראי על המשרד שהחייל מועבר אליו, לבצע את ההעברה בטרם הייתה אפשרות לתת לחייל את חופשתו, כולה או מקצתה, ישלם צה"ל לחייל פדיון חופשה בעד ימי החופשה שלא יקבל.

11.623

אכ"א/פרט ימציא לאחראי של המשרד שהחייל מועבר אליו ולנציבות שירות המדינה ידיעות מפורטות על תקופת שירותו של החייל בצה"ל למען קביעת ותקן בשירות, זכותו לפיצויי פיטורים, קצבה וכו' וכן ימציא למשרד ולנציבות שירות המדינה על-פי דרישתם את כל הידיעות (שאינן בגדר סוד צבאי) אשר בידי על החייל ואשר תאפשרנה לעמוד על הערכת עברו של החייל, על אפיו, על כשרונותיו ועל כושר עבודתו.

11.624

היה החייל בעת ההעברה זכאי למענק שחרורים בהתאם להוראות הפיקוד העליון, לא ישולם לו מענק שחרורים, אלא אם דרש החייל המועבר, תוך שנה אחת מיום ההעברה, שישולם לו על-ידי הצבא מענק השחרורים המגיע לו, הכל לפי המקרה.

11.625

חייל שלא קיבל מענק שחרורים, תצורף תקופת שירותו בשירות קבע בצה"ל לתקופת עבודתו בשירות המדינה לצורך חישוב פיצויי פיטורים ולצורך זכויות לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, (לעניין זכויות לפיצויים - ראה פסקה 83.211 ולעניין זכויות לגמלאות ראה פסקאות 85.161 ו-85.162).

11.626

חייל שקיבל מענק שחרורים יידרש להחזירו בהתאם לתקנות שירות המדינה (גמלאות) (חישוב גמלאות בעד תקופת שירות שהחוק לא חל עליו), התשכ"א-1961, אם ירצה לצרף את תקופת שירותו בצה"ל לתקופת עבודתו בשירות המדינה.

11.627

פוטר חייל בתקופת הניסיון, ישלם לו צה"ל את מענק השחרורים, אם החייל לא קיבלו קודם לכן.

11.628

בכפיפות לאמור לעיל, תיראה תקופת שירות הקבע של חייל מועבר כתקופת שירות לצורך קביעת הזכויות דלהלן, הקשורות בוותק בעבודה גם אם בחר החייל לקבל את מענק השחרורים:

(א) מכסה חופשת המנוחה לפי סעיף 33.11;

(ב) הזכות לקצובת הבראה ונופש לפי פרק משנה 28.2;

(ג) משכורת לעובדת שיצאה לחופשת לידה לפי פסקה 33.337.

11.629

(א) חייל שאושרה לו על-ידי צה"ל חופשה ללא משכורת ובתוך תקופת החופשה הועבר לשירות המדינה על-פי חוזה מיוחד, תישמרנה לו הזכויות הנובעות משירותו בצה"ל לצורך חוק שירות הקבע בצה"ל (גמלאות), התשי"ד-1954, או לצורך תשלום מענק שחרורים, וזאת בלי שיידרש לרכוש זכויות לגמלה בעד התקופה שעבד בשירות המדינה (לא יהיה חייב לשלם לצה"ל 18.5% כדי לשמור על זכויותיו). חייל כאמור לא יהיה זכאי לפיצויי פיטורים משירות המדינה בעד תקופת עבודתו כאמור.

בעניין זכויות עובד שיצא לחופשה ללא משכורת והתגייס לשירות קבע בצה"ל - ראה פסקה 33.461(ג).

11.7 - העברה מהמוסד לביטוח לאומי או משירות התעסוקה

11.71 הוראות כלליות / 11.72 תנאים להעברת
עובדי המוסד לביטוח לאומי / 11.73 תנאים
להעברת עובדי שירות התעסוקה

11.71 - הוראות כלליות

11.711

- (א) אושרה משרה חדשה בתקן או התפנתה או עמדה להתפנות משרה הכלולה בתקן, לא מולאה על-ידי עובד בדרך של העברה בתוך המשרד כאמור בסעיף 11.23, ולא החליטה הוועדה לוויסות כוח אדם עודף להעביר עובד למלאה ואף לא מולאה המשרה בדרך של מכרז פנימי כאמור בפרק משנה 11.4, מותר - להעביר אליה עובד המוסד לביטוח לאומי או שירות התעסוקה, כמפורט בסעיפים 11.72 ו-11.73 - במקום להעביר אליה עובד משרד אחר או חייל, שוטר או סוהר כאמור בפרקי משנה 11.5 ו-11.6;
- (ב) הוראות פרק משנה זה חלות גם על העברת עובדי המדינה אל המוסד לביטוח לאומי או אל שירות התעסוקה;
- (ג) הוראות פרק משנה זה יחולו בשירותי הביטחון, בשינויים המחויבים מהליכי המינוי בגופים אלה.
(עא/5)

11.72 - תנאים להעברת עובדי המוסד לביטוח לאומי

11.721

הוראות סעיף זה חלות רק על עובד המועבר בין שירות המדינה ובין המוסד לביטוח לאומי, בהסכמת נציבות שירות המדינה והמוסד לביטוח לאומי (להלן - "עובד מועבר").

11.722

רוצה עובד המוסד לביטוח לאומי לעבור לשירות המדינה למשרה שלא חלה עליה חובת המכרז הפומבי, ביזמתו או ביזמת המוסד לביטוח לאומי או ביזמת האחראי במשרד אליו הוא רוצה לעבור, ונתקיימו שני תנאים אלה:

(א) האחראי הודיע לעובד על הסכמתו להעברה;

(ב) העובד רוצה להיחשב כעובד מועבר.

יודיע על כך העובד למנהל כללי של המוסד לביטוח לאומי בכתב ויציין בהודעתו את התאריך המוצע להעברה ואת המשרה אליה הוא רוצה לעבור.

11.723

(א) הסכים המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי להעברת העובד - יבקש בכתב, מנציב שירות המדינה שיסכים להעברת העובד ויתאם אתו את תאריך ההעברה. העתק מהבקשה יישלח אל האחראי. נציב שירות המדינה ישיב בכתב למנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי;

(ב) נציב שירות המדינה ידון עם האחראי בבקשת העובד, ואם הסכים נציב שירות המדינה להעברה, ותואם תאריך ההעברה, יודיע על כך המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי לעובד, ויפרט את התנאים להסכמה. העתקים מההודעה יישלחו לנציב שירות המדינה ולאחראי;

(ג) לא הסכים המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי להעברת העובד, או לא הסכים נציב שירות המדינה להעברת העובד, יודיע על כך המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי לעובד בכתב.

11.724

רוצה עובד המדינה לעבור למוסד לביטוח לאומי למשרה שלא חלה עליה חובת המכרז הפומבי, ביזמתו או ביזמת האחראי או ביזמת המוסד לביטוח לאומי, ונתקיימו שני תנאים אלה:

(א) המוסד לביטוח לאומי הודיע לעובד על הסכמתו להעברה;

(ב) העובד רוצה להיחשב כעובד מועבר, יודיע על כך העובד בכתב, בשני עותקים, לאחראי ויציין בהודעתו את התאריך המוצע להעברה ואת המשרה אליה הוא רוצה לעבור. האחראי יעביר אל נציב שירות המדינה עותק אחד מהודעת העובד ויציין אם הוא מסכים להעברה המוצעת ולתאריך המוצע להעברה. נציב שירות המדינה ידון עם האחראי בבקשת העובד, ואם הסכים נציב שירות המדינה להעברת העובד - יבקש נציב שירות המדינה בכתב מן המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי שיסכים להעביר את העובד ויתאם אתו את תאריך ההעברה. המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי ישיב בכתב לנציב שירות המדינה.

11.725

(א) הסכים המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי להעברה ותואם תאריך ההעברה, יודיע על כך נציב שירות המדינה בכתב לעובד, באמצעות האחראי, ויפרט את התנאים להסכמה; העתק מההודעה יישלח למנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי;

(ב) לא הסכים נציב שירות המדינה להעברת העובד או לא הסכים המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי להעברת העובד, יודיע על כך נציב שירות המדינה לעובד בכתב, באמצעות האחראי.

11.726

(א) תנאי לאישור בקשת עובד להיראות כעובד מועבר, כאמור בפרק משנה זה וכן בסעיף 12.23, הוא כי העובד לא יקבל מאוצר המדינה או מקופת המוסד לביטוח לאומי, עקב ההעברה, הטבות פרישה מאיזה סוג שהוא (כגון גמלה או פיצויי פיטורים) בניגוד להסכמים שבין מדינת ישראל לבין המוסד לביטוח לאומי;

(ב) אם ניתנה הסכמת נציב שירות המדינה והמנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי, להעברת עובד משירות המדינה למוסד לביטוח לאומי, או מהמוסד לביטוח לאומי לשירות המדינה, או אם נחשב עובד כעובד מועבר (לפי האמור בסעיף 12.23), וקיבל אותו עובד מאוצר המדינה או מקופת המוסד לביטוח לאומי, עקב ההעברה, הטבות פרישה מאיזה סוג שהוא, יפוג מאליו תוקף ההסכמה האמורה והעובד לא יחשב כעובד מועבר;

(ג) האמור בפסקה זו יימסר לכל עובד מועבר בהודעה המאשרת כי הוא נחשב כעובד מועבר.

11.727

על התנאים להעברת עובדים בין שירות המדינה לבין המוסד לביטוח לאומי, למשרות עליהן חלה חובת המכרז הפומבי, ראה סעיף 12.23.

11.73 - תנאים להעברת עובדי שירות התעסוקה

11.731

(א) הוראות סעיף 11.72 בדבר העברת עובדי המוסד לביטוח לאומי לשירות המדינה או משירות המדינה אל המוסד לביטוח לאומי, יחולו, בשינויים המתאימים, גם על עובדים העוברים משירות המדינה לשירות התעסוקה או משירות התעסוקה לשירות המדינה;

(ב) בכל מקום בסעיף 11.72 בו נזכר המוסד לביטוח לאומי או המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי, ייראה, לעניין עובד המדינה המועבר לשירות התעסוקה או עובד שירות התעסוקה המועבר לשירות המדינה, כאילו נאמר שירות התעסוקה או מנהל שירות התעסוקה, הכל לפי העניין.

11.8 - קבלת עובדים וחיילים מפוטרים

11.81 החזרת עובדים מפוטרים / 11.82 קבלת
חיילים מפוטרים / 11.83 זכויות עובדים
מוחזרים לשירות

11.81 - החזרת עובדים מפוטרים

11.811

(א) הוראות סעיף זה חלות על עובדים אלה:

1. עובד בניסיון;
  2. עובד זמני;
  3. עובד קבוע;
  4. עובד על-פי חוזה מיוחד, למעט עובד המועסק על-פי פסקה 15.214 (אדם שישלח לעבודה קבועה בחוץ-לארץ), פסקה 15.219 (אדם המועסק לשם שיקומו הבריאותי), פסקאות 16.411 - 16.413 (אדם המועסק בעבודה שעל-פי טיבה אינה צמיתה), פסקה 16.414 (עבודה בתנאים מיוחדים), ופסקה 16.418 (אדם המועסק במשרה חלקית).
- (ב) הוראות פרק משנה זה לא יחולו בשירותי הביטחון, למעט הוראות סעיף 11.83 שיחולו בשינויים המחויבים על עובדי שירותי הביטחון, לרבות עובדים בכתב העסקה בשירות הביטחון הכללי.
(עא/5)

11.812

פוטר עובד לרגל צמצומים (כאמור בסעיף 82.27), שמורה לו הזכות לחזור לעבודה במשרדו תוך שישה חודשים מיום פיטוריו. אם המשרד זקוק לעובד במשרה המתאימה לאותו עובד, אשר דרגתה אינה גבוהה מדרגת המשרה בה הועסק לפני פיטוריו, והנמצאת באזור השיפוט של סניף הסתדרות עובדי המדינה בו הועסק העובד לפני פיטוריו.
מיד עם מתן ההודעה המוקדמת על פיטורי עובד לפי פסקה 82.275 או פסקה 82.277, ועד תום שישה חודשים מן המועד בו נכנסו פיטוריו לתוקף, יעשו נציבות שירות המדינה והסתדרות עובדי המדינה מאמצים למציאת עבודה בשירות לעובד המפוטר באמצעות ויסות כוח אדם עודף (ראה פסקה 11.332, סעיף 11.34 ופסקה 11.831).

11.813

עובד, המעוניין בהחזרה לעבודה או שפוטר לרגל חידוש ארגון או לרגל העברת יחידה מעיר לעיר והמעוניין לחזור לעבודה בשירות, ימלא טופס שאלון לעובד מפוטר החזרה לשירות.

11.814

הייתה דרגת עובד, שמילא טופס כאמור על-פי פסקה 11.813, דרגה 17 של הדירוג המינהלי או דרגה נמוכה ממנה, ישלח האחראי עותק אחד של השאלון אל לשכת העבודה במקום; הייתה דרגת העובד דרגה 18 של הדירוג המינהלי או דרגה גבוהה ממנה, ישלח האחראי עותק אחד של השאלון ללשכת המחוזית של נציבות שירות המדינה. העותק השני ישלח לסניף הסתדרות עובדי המדינה. (נח/2)

11.815

פוטר עובד לרגל צמצומים, מותר להחזירו לשירות באמצעות הוועדה לוויסות כוח אדם עודף (ראה סעיף 11.31); על זכויות עובד כזה, ראה פסקה 11.832.

11.816

פוטר עובד לרגל חידוש ארגון או לרגל העברת יחידה מעיר לעיר, מותר להחזירו לשירות תוך שישה חודשים, ללא עריכת מכרז פומבי, בתנאי שדרגתה ודרישותיה העיקריות של המשרה בה הועסק בעבר היו שוות לדרגה ולדרישותיה העיקריות של המשרה שיתקבל אליה, או גבוהות מהן (ראה פסקה 11.956(ד)).

11.82 - קבלת חיילים מפוטרים

11.821

בסעיף זה "חייל מפוטר" פירושו חייל בשירות קבע בצה"ל אשר:

- (א) חוזהו הותר ביוזמת צה"ל עקב ירידת כושרו הגופני של החייל או צמצום המסגרת הצבאית או ביטול התפקיד; או
(ב) נסתיימה תקופת שירות הקבע של החייל על-פי התחייבות, והחייל לא נתבקש על-ידי צה"ל לחדש את התחייבותו.

11.822

פוטר חייל שלא הועבר לשירות המדינה בהתאם לסעיף 11.62, וברצונו להיות מועמד למשרה בשירות המדינה, ישלח טופס שאלון לעובד מפוטר החזרה לשירות בשני עותקים אל אגף כוח האדם בצה"ל. הייתה דרגתו האחרונה של החייל סרן או דרגה גבוהה ממנה, ישלח אגף כוח האדם בצה"ל עותק של השאלון אל הלשכה המחוזית של נציבות שירות המדינה שבשטח פעולתה גר החייל המפוטר; הייתה דרגתו של החייל המפוטר נמוכה מדרגת סרן ישלח אגף כוח האדם בצה"ל עותק אחד של השאלון אל לשכת העבודה שבמקום מגורי החייל המפוטר. העותק השני של השאלון יישלח בכל מקרה לסניף הסדרות עובדי המדינה במקום מגורי החייל המפוטר.

11.83 - זכויות עובדים מוחזרים לשירות

11.831

הוראות סעיף זה נוגעות לעובדים אלה:

- (א) עובד קבוע;
(ב) עובד זמני (שירותו הקודם יוכר לאחר קבלת כתב מינוי);
(ג) עובד על-פי חוזה מיוחד, למעט עובדים המועסקים על-פי פסקאות: 15.215 (אדם שישלח לעבודה קבועה בחוץ-לארץ), 16.411, 16.412, 16.413 (אדם המועסק בעבודה שעל-פי טיבה אינה צמיתה), 16.414 (עבודה בתנאים מיוחדים) ו-16.418 (אדם המועסק במשרה חלקית).

11.832

עובד שחזר לשירות (לרבות עובד שהועסק בעבר במעמד ארעי או על-פי חוזה מיוחד) ייחשב כעובד חדש לכל דבר; אם הוכרה תקופת שירותו הקודמת בהתאם לפסקאות 83.713, עד 83.716 או ששירותו צורף כאמור בפסקה 85.756, תוכר תקופת שירותו הקודמת גם לצורך העניינים הבאים:

- (א) מכסת חופשת מנוחה לפי סעיף 33.12;
(ב) ניצול ימי חופשת מחלה צבורה שעמדו לזכותו בעת סיום שירותו הקודם לפי סעיף 33.21 (למעט תקופת שירות במעמד ארעי או על-פי חוזה מיוחד, בעדה בוטח העובד בקרן ביטוח);
(ג) תוספת ותק;
(ד) חישוב תקופת השירות הקודמת לצורך העלאה בדרגה.
האישור להכרת שירות קודם לצורך נסמנים (א) עד (ד) לעיל, יהיה בתוקף כלהלן:
1. לעובד שעל תקופת עבודתו בעבר חל חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 והוא קיבל הטבות פרישה - מיום שהתחיל להחזיר את הטבות הפרישה;
2. לעובד שעל תקופת עבודתו בעבר לא חל חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 - מיום שהתחיל לשלם עבור רכישת תקופת שירותו הקודמת לצורך גמלאות;
3. לעובד שעל תקופת עבודתו בעבר חל חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 והוא לא קיבל הטבות פרישה - מיום שהגיש את הבקשה ולא לפני התאריך שחזר לשירות, כעובד זמני או כעובד קבוע, הכל לפי התאריך המאוחר יותר.

11.833

לעניין זכויות לפיצויי פיטורים ולגמלאות של עובד שחזר לשירות ראה סעיף 83.61 ופסקה 85.134.

11.834

- (א) עובד שפרש לגמלה משירות המדינה והתקבל לעבודה על-פי חוזה מיוחד, כעובד ארעי או בכל צורת העסקה אחרת, יקבל את משכורתו בצירוף כל שנות הוותק שצבר טרם פרישתו;
(ב) חייל, שוטר או סוהר שפרשו לגמלה מצה"ל מן המשטרה או משירות בתי הסוהר, והתקבלו לעבודה על-פי חוזה מיוחד, כעובדים ארעיים או בכל צורת העסקה אחרת, יקבלו את משכורתם בצירוף כל שנות הוותק שצברו טרם פרישתם מן הגופים הנ"ל. (6/10)

11.835

עובד שפרש מן השירות וחזר לשירות, חייב האחראי, או מי שהוסמך לכך על ידי להודיע לו במפורש את כל זכויותיו ואפשרויותיו בעניין חישוב ותק מקצועי, רכישת זכויות לגמלה ועוד.

11.956

אלו המשרות הפטורות באופן כללי מחובת המכרז הפומבי:

- (א) משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה, ואשר הממשלה קבעה בהחלטה לפי סעיף 21 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, כי המשרה פטורה מחובת המכרז, כמפורט בסעיף 11.96;
- (ב) משרות הפטורות ממכרז פומבי בתנאים מיוחדים מכוח סעיף 21 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, על-פי הצעת ועדת שירות המדינה:
1. עובד שעבר או עובד ביחידה שהועברה מ"מוסד מוכר" כמשמעותו בסעיף 82 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, לשירות המדינה (ראה פסקה 85.151);
(חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 21)
  2. עובד שהועבר או עובד שיחידתו הועברה לשירות המדינה, כשעל ההעברה חל הסכם כללי או מיוחד בדבר זכויותיו לגמלאות (ראה פסקה 82.421);
(החוק הנ"ל)
  3. משרת מנהל מינהל הסחר הממשלתי;
(י"פ 2453, התשל"א, ע' 2220)
  4. משרה בדירוגים: מרפאים בעיסוק, פיזיותרפיסטים, פארה-רפואיים, למעט קלינאי תקשורת ודיאטניות, אשר צמודה לה בתקן רמת גמול 1 תחילית במתח רמות הגמול; משרה בדירוג רנטגנאים אשר צמודה לה בתקן דרגה 4 תחילית במתח הדרגות;
(סג/30)
  5. משרה בדירוג האחיות אשר צמודה לה בתקן רמת גמול 13 (כולל) תחילית במתח רמות הגמול;
  6. משרה אשר אושרה על-ידי הממשלה, על-פי הצעת ועדת שירות המדינה כמשרה ביטחונית ואשר כלולה ברשימה השמורה אצל מזכיר הממשלה;
(י"פ כנ"ל)
  7. משרה בשירותי הביטחון. הליכי המינוי למשרות אלה הינם בהתאם לנהלים של שירותי הביטחון, בתיאום עם נציבות שירות המדינה.
(עא/5)
  8. משרת עוזר משפטי לנשיא בית המשפט העליון;
(י"פ 1359, התשכ"ז, ע' 1502)
  9. משרת רשם או סגן רשם של בתי המשפט;
(י"פ 1396, התשכ"ז, ע' 2322)
  10. משרות במוסדות של משרד הרווחה והשירותים החברתיים המדורגות בדירוג עובדי הוראה;
(י"פ 1418, התשכ"ח, ע' 510; י"פ התשל"א, ע' 270)
  11. משרת מנהל האגף לחינוך חקלאי במשרד החינוך;
(י"פ 1640, התש"ל, ע' 2686)
  12. משרות עובדי הוראה באגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, בתנאי שהמשרות יפורסמו בפומבי בעת חיפוש מועמדים למילויין;
(י"פ 1727, התשל"א, ע' 1886)
  13. משרת מנהל המינהל למחקר תעשייתי שליד משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה;
(י"פ כנ"ל)
  14. נסמן מבוטל;
(סד/30)
  15. משרה לה ימונה אדם שקיבל מלגה מאוצר המדינה, במשך שנה לפחות, ללימודים בבית ספר להנדסאים או לטכנאים המוכר על-ידי נציב שירות המדינה, אם ימונה למשרה תוך שנה מהיום בו היה זכאי לקבל תעודת גמר מאת בית-הספר האמור, בהתאם להתחייבותו בעת קבלת המלגה;
(י"פ כנ"ל)
  16. משרה לה ימונה אדם אשר קיבל מאוצר המדינה במשך שנה אחת לפחות, מלגה ללימודים בחוץ-לארץ לקבלת תואר אקדמי מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, אם ימונה למשרה תוך שנה מהיום בו היה זכאי לקבל את התואר האמור בהתאם להתחייבותו בעת קבלת המלגה;
(י"פ כנ"ל)

17. משרת מזכיר הרבנות הראשית לישראל;
(י"פ 1772, התשל"ב, ע' 206)
18. משרת מנהל היחידה לקליטת התיישבות במשרד לקליטת העלייה;
(י"פ 2187, התשל"ו, ע' 1056)
19. משרת מזכיר מדיני לשר החוץ;
(י"פ כנ"ל)
20. משרות המדענים הראשיים במשרדי הממשלה;
לאחר איתור מועמד מתאים על-ידי המשרד תוך התייעצות עם שר המדע והטכנולוגיה, תימסר על כך הודעה בכתב לנציב שירות המדינה. לגבי מועמד למשרת מדען ראשי של משרד המדע והטכנולוגיה, תתקיים התייעצות עם נשיא האקדמיה הישראלית למדעים, ותימסר על כך הודעה בכתב לנציב שירות המדינה.
המועמד למשרת מדען ראשי יופיע בפני ועדת בוחנים בת ארבעה חברים, בהרכב הבא:
(א) יושב-ראש - נציג נציב שירות המדינה, עובד המדינה המדורג בדירוג עובדי מחקר, שאינו עובד המשרד הנוגע בדבר וגם אינו עובד משרד המדע והטכנולוגיה;
(ב) חבר - המנהל הכללי של משרד המדע והטכנולוגיה;
(ג) חבר - נציג המשרד הנוגע בדבר;
(ד) חבר - נציג ציבור, איש מדע מומחה בתחום ההתמחות הנוגע בדבר, שאינו עובד המדינה.
החלטות הוועדה תימסרנה בכתב, על-ידי נציבות שירות המדינה, למשרד הנוגע בדבר, למזכיר הממשלה, למשרד המדע והטכנולוגיה ולמועמד.
(שע/2)
21. משרות ביחידה לטיפול בלוחמה בחרם הערבי במשרד האוצר;
(י"פ כנ"ל)
22. משרת מנהל בתי הדין הרבניים;
(חוק הדיינים, התשט"ו-1955, ס' 3 (ב))
(נט/20)
23. משרת מנהל בתי הדין הדרוזיים;
(י"פ 2345, התשל"ז, ע' 1912)
24. משרות מסוימות במשרד ראש הממשלה;
(י"פ 2418, התשל"ח, ע' 1320)
25. משרה שימונה לה נכה מלחמה כמשמעותו בסעיף 2 לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התשי"ט-1959, ואשר קיבל הכשרה במסגרת משרד ממשלתי, על חשבון אוצר המדינה למילוי אותה משרה;
(תקנות החיילים המשוחררים (פטור ממכרז פומבי בשירות המדינה לנכי מלחמה), התשכ"ט-1969)
- 26-30. נסמנים מבוטלים;
(החלטת ממשלה מס' 3240 מיום 13.2.2005)
(4/זס)
31. משרות ברשות המסים:
(א) מנהל תחום (תיאום ומבצעים);
(ב) מנהל תחום (עיקוב);
(ג) ממונה מדור (עיקוב);
(ד) ראש ענף (עיקוב);
הפטור מותנה בקיום הליכי איתור מועמדים בעלי רקע והכשרה מתאימה במשטרת ישראל, משטרה צבאית או שירות הביטחון הכללי, אבחונם והתאמתם במכון לשירותי ייעוץ ארגוני ומיון ממוחשבים ועמידתם בפני ועדה מקצועית שתורכב מנציגי רשות המסים בישראל, נציג משטרת ישראל (או שירות הביטחון הכללי או המשטרה הצבאית) ונציג נציבות שירות המדינה
(החלטת ממשלה מס' 1105 מיום 28.1.2007) (8/זס)
- (ה) חוקר מפקח (ארגוני פשיעה).
פטור ל-38 משרות בדרגות 15-18 לדירוג המינהלי בכפוף להליך גיוס ואיתור מועמדים שיבוצע בהתאם לנוהל שיתואם בין נציבות שירות המדינה לבין רשות המסים.
(החלטת ממשלה מס' 1089 (חכ/42) מיום 17.12.2009)
(שע/24)

32. משרות המיועדות לעתודה הניהולית של השירות הציבורי ("עתידים");
(החלטת ממשלה מס' 1423 מיום 18.3.2007)
33. נסמן מבוטל;
(החלטת ממשלה מס' 3437 מיום 13.4.2008)
34. נסמן מבוטל;
(ט/27)
35. משרות ברשות החירום הלאומי (רח"ל) במשרד הביטחון:
- (א) סגן וראש חטיבת התכנון;
(ב) ראש תחום תכנון ושיתוף פעולה אסטרטגי;
(ג) מנהל חדר מצב וממונה בקרה וכוונות;
(ד) ראש חטיבת תרגילים ופיתוח;
(ה) ראש תחום התורה האינטגרטיבית והפיתוח.
- וזאת בתנאי שיקויים הליך של מכרז פנימי במשרד הביטחון, בהתאם להוראות פרק משנה 11.4. אם לא יימצאו מועמדים מתאימים במכרז הפנימי, הליך איוש המשרות יהיה בהתאם לנוהל בחירת ומינוי עובדים ברח"ל, שתואם בין משרד הביטחון ונציבות שירות המדינה.
(החלטת ממשלה מס' 447 מיום 21.6.2009)
(שע/2)
- (ג) התפנתה משרה אשר למילוייה יש לפרסם מכרז, מותר לקבל אליה, ללא מכרז:
1. אדם שנמצא כשיר לאותה משרה במכרז שפורסם עליה בעבר, בתנאי שלא עברה שנה אחת מיום סיום דיוני ועדת הבוחנים;
(החלטת הממשלה מס' 2809, כל/83 מיום ט' בטבת התשס"א, 4.1.2001)
2. עובד המועסק במשרה אחרת שאינה צמיתה, אשר נתקבל למשרתו זו באמצעות לשכת העבודה או לאחר שנמצא כשיר לאותה משרה במכרז פומבי, בתנאי שדרגתה ודרישותיה העיקריות של המשרה האחרת שוות לדרגתה ולדרישותיה העיקריות של המשרה הפנויה או גבוהות מהן.
(י"פ 807, התשכ"א, ע' 686; י"פ 983, התשכ"ג, ע' 422)
- (ד) התפנתה משרה אשר למילוייה יש לפרסם מכרז, מותר לקבל אליה, ללא מכרז, עובד לשעבר כמפורט להלן, בתנאי שדרגתה ודרישותיה העיקריות של המשרה שהועסק בה בעבר היו שוות לדרגתה ולדרישותיה העיקריות של המשרה הפנויה, או גבוהות מהן:
1. אדם שהיה עובד קבוע או זמני ויצא לקצבה - אם טרם מלאו לו 60 שנה;
2. אדם שהיה עובד קבוע או זמני ופוטל לרגל צמצומים או חידוש ארגון - אם טרם עברו שישה חודשים מיום פיטוריו;
3. אדם שהיה עובד קבוע או זמני והתפטר מהשירות ובשעת התפטרותו אישר לו נציב שירות המדינה כי לאור נסיבות מיוחדות שגרמו את התפטרותו, יתקבל אותו אדם חזרה לשירות המדינה אם תימצא לו משרה מתאימה - אם טרם עברו 24 חודשים מיום התפטרותו.
(הפרסום הנ"ל)
- (ה) עובד קבוע או זמני, אשר פוטל או התפטר מן השירות, מותר למנותו ללא מכרז למשרה שפוטל או התפטר ממנה, אם טרם עברו שישה חודשים מאז פוטל או התפטר, ואם נציב שירות המדינה נתן אישור מיוחד לכך.
(הפרסום הנ"ל)
- (ו) משרה שימונה לה עולה חדש אשר קיבל הכשרה במסגרת משרד ממשלתי על חשבון אוצר המדינה, ובלבד שהתקיימו תנאים אלה:
1. העולה החדש יופיע בפני ועדת בוחנים אשר תבדוק את התאמתו למשרה;
2. העולה החדש ימונה אך ורק לסוג משרה שלמענה הוכשר, או לסוג משרה דומה. בנסמן זה "עולה" - מי שנתקיימו בו שניים אלה:
- (א) בידו אשרת עולה או תעודת עולה, או מי שזכאי לאשרה או לתעודה כאמור ובידו אשרה או רישיון לישיבת ארעי;
(ב) עברו לא יותר משלוש שנים מיום כניסתו לראשונה לישראל, או מן היום שבו נתקיימו התנאים המפורטים בנסמן א), הכל לפי המועד המאוחר יותר.
(י"פ 2187, התשל"ו, ע' 1056)
(סא/43)

11.957

- חובת המכרז הפומבי אינה חלה בנסיבות המפורטות להלן בדבר עובד העובר ממעמד למעמד:
- (א) העברה למעמד קבוע או זמני של עובדים מהסוגים הבאים, המועסקים על-פי חוזה מיוחד: עובדי משרד החוץ, המועסקים זמנית בשירות החוץ המדיני בדרג של שגריר, ציר, יועץ או מזכיר ראשון או במשרת קונסול כללי, בהתאם לפסקאות 16.415, 16.416 או 16.417, אשר המשרד מציע להעבירם למעמד קבוע או זמני לאחר שהועסקו במשך שנתיים על-פי חוזה מיוחד בהתאם לפסקאות הנ"ל;
- (ב) העברה למעמד קבוע או זמני של עובד שנשלח לחוץ-לארץ והוא מועסק שם על-פי חוזה מיוחד בהתאם לפסקה 15.214 לאחר שנתקבל לעבודה עקב מכרז; (הפרסום הנ"ל)
- (ג) העברה למעמד קבוע או זמני של עובד על-פי חוזה מיוחד או במעמד ארעי בהתאם להוראות פרק משנה 16.5, אם נתקבל באמצעות לשכת עבודה או נמצא כשיר במכרז פומבי; (הפרסום הנ"ל)
- (ד) הפכה משרה בלתי צמיתה לצמיתה, מותר להעסיק בה, ללא מכרז, אדם המועסק בה, אשר נתקבל לה באמצעות לשכת העבודה או לאחר שנמצא כשיר במכרז פומבי בעת קבלתו למשרה הבלתי צמיתה; הוראה זו חלה גם אם דרגת המשרה שונתה בעת הפיכתה למשרה צמיתה. (הפרסום הנ"ל)

11.958

- אלה המקרים בהם יועסק עובד על-פי חוזה מיוחד במשרה תקנית ללא עריכת מכרז פומבי:
- (א) עובד לשכת שר וסגן שר (ראה פסקה 15.215);
- (ב) עובד לשכת רב ראשי (ראה פסקה 15.215);
- (ג) מנהל כללי (ראה פסקה 17.141);
- (ד) מועסק לאחר שלא נמצא מועמד במכרז פומבי (ראה פסקאות 12.421 ו-15.218). (שס/14)

11.96 - משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה

11.961

משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה

המינוי למשרות הבאות פטור מחובת המכרז הפומבי והוא בידי הממשלה, והוא טעון קבלת חוות דעתה של ועדת המינויים לפי פסקה 11.963, ולגבי משרת היועץ המשפטי לממשלה (נסמן ב), על-פי הצעת ועדה מקצועית-ציבורית שהרכבה ופעולותיה מפורטים בהחלטת הממשלה 2274 (מיום 20.8.2000):

- (א) משרת מנהל כללי של כל משרד; (חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 12)
- (ב) משרת היועץ המשפטי לממשלה; (חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 5)
- (ג) משרת נציב שירות המדינה; (חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 6)
- (ד) משרת מזכיר הממשלה; (חוק הממשלה, התשס"א-2001, ס' 8)
- (ה) משרת מנהל רשות החברות הממשלתיות במשרד ראש הממשלה; (חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975)
- (ו) משרת מנהל מינהל מקרקעי ישראל במשרד התשתיות הלאומיות; (חוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960)
- (ז) משרת מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה במשרד ראש הממשלה; (חוק הרשות לקידום מעמד האישה, התשנ"ח-1998)
- (ח) נסמן מבוטל. (סח/8)

13.2 - חובת המבחנים והבחינות

13.21 מועמדים למשרות עד דרגה 17 בדירוג המינהלי / 13.22 מועמדים למשרות עליהן חלה חובת המכרז הפומבי / 13.23 מועמדים למשרות הפטורות מחובת המכרז הפומבי / 13.24 הוראות נוהל

13.21 - מועמדים למשרות עד דרגה 17 בדירוג המינהלי

13.211

- (א) מועמד למינוי למשרה בדירוג המינהלי כמוגדר בפסקה 11.912, חייב לפני מינויו, לעמוד במבחנים בכתב;
- (ב) נציב שירות המדינה רשאי לפטור מהמבחנים, כולם או מקצתם, מועמד שטרם מלאו שנתיים לשיבתו בארץ או שגילו מעל 50 שנה, אם שוכנע שהמועמד מתאים למילוי המשרה על-פי חוות דעת שקיבל מהאחראי של המשרד שהמועמד יועסק בו או אם שוכנע על כך בדרך אחרת;
- (ג) מועמד למשרה כאמור בנסמן (א) לעיל פטור ממבחן אם נתקיימו בו תנאים אלה:
1. הוא שירת בעבר בשירות המדינה לאחר שעמד במבחן בהצלחה;
  2. טרם חלפו חמש שנים מיום שסיים את שירותו הקודם בשירות המדינה;
  3. הוא מתקבל למשרה פנויה שצמודה לה דרגה 17 בדירוג המינהלי או דרגה 38 בדירוג ההנדסאים והטכנאים או דרגה 11 בדירוג המקצ"ט או דרגות נמוכות מאלו;
  4. הוא מתקבל למשרה שתפקידיה מצויים בתחום הרחב של עיסוקיו בשירותו הקודם בשירות המדינה.
- (כללי שירות המדינה (מינויים) (מכרזים, בחינות ומבחנים), התשכ"א-1961, ס' 52)

13.212

- (א) מועמד למינוי בדירוג המינהלי או בדירוג ההנדסאים והטכנאים או בדירוג המקצ"ט, בהתאם לסעיף 11.93, חייב לפני מינויו, לעמוד בבחינות בעל-פה או במבחנים בכתב אשר ייערכו על-ידי נציבות שירות המדינה;
- (ב) עובד אשר הוגבלה העסקתו למשרה אליה התקבל לעבודה, כל שינוי משרה יחייב עמידה בהצלחה בבחינות הכניסה לשירות. במקרים חריגים ובנסיבות העניין תאשר נציבות שירות המדינה העסקת עובד שנכשל בבחינות לתקופה מוגבלת בזמן או למשרתו אליה התקבל לעבודה בלבד;
- (ג) עובד שאושרה העסקתו לתקופה מוגבלת, לא יוכל להמשיך בעבודתו לאחר המועד שנקבע, אלא אם יעבור בתוך התקופה את בחינות נציבות שירות המדינה בהצלחה.
- (ס/9)

13.213

מועמד למינוי, שהוא בעל תעודה המעידה, לדעת נציב שירות המדינה, על השכלה או על הכשרה הנבדקת בבחינה בעל-פה, או במבחן בכתב, פטור מהבחינה בעל-פה או מהמבחן בכתב לפי הוראות סעיף זה.

(הכללים הנ"ל, ס' 54)

13.214

הוראות סעיף זה חלות על עובד המועסק בעבודה הנובעת מלחץ עבודה לתקופה ארוכה משישה חודשים או המוארכת לתקופה ארוכה משישה חודשים (ראה פסקה 16.222).

13.215

פסקה מבוטלת
(ס/9)

13.22 - מועמדים למשרות עליהן חלה חובת המכרז הפומבי

13.221

מועמדים למשרות עליהן חלה חובת המכרז הפומבי, חייבים לעמוד במבחנים בכתב ובבחינות בעל-פה לפי הוראות פרק 12.

13.23 - מועמדים למשרות הפטורות מחובת המכרז הפומבי

13.231

(א) בכפיפות לאמור בפסקאות 13.232 עד 13.234, מועמד העומד להתקבל לשירות המדינה למשרה הפטורה מחובת המכרז הפומבי (ראה סעיף 11.95), חייב לעמוד במבחנים בכתב או בבחינות בעל-פה, או בשניהם;

(ב) הוראה זו חלה גם על מועמד להעברה למעמד זמני או קבוע ללא מכרז, אלא אם עמד במבחנים בכתב או בבחינות בעל-פה, או בשניהם, בעת קבלתו לשירות.
(הכללים הנ"ל, ס' 49, 50, 51(א))

13.232

החובה לפי פסקה 13.231 אינה חלה במקרים הבאים:

(א) מינוי עובד למשרה בידי הממשלה או באישורה (ראה פסקה 11.956(א) וההוראות בעניין קבלת חוות דעת ועדת המינויים לפי סעיף 11.96);

(ב) מינוי עובד למשרה בדירוגים: מרפאים בעיסוק, פיזיותרפיסטים, פארה רפואיים למעט קלינאי תקשורת ודיאטנים אשר צמודה לה בתקן רמת גמול 1 תחילית במתח רמות הגמול; משרה בדירוג רנטגנאים אשר צמודה לה בתקן דרגה 4 תחילית במתח הדרגות (ראה פסקה 11.956(ב));

(ג) מינוי אח למשרה לה צמודה בתקן רמת גמול 13 תחילית של דירוג האחים או רמה תחילית נמוכה ממנה;

(ד) מינוי אדם שנמצא כשיר לאותה משרה (כשיר שני או אחר) (ראה פסקה 11.956(ג)1);

(ה) מינוי עובד קבוע או זמני שחזר לשירות תוך שישה חודשים (ראה פסקה 11.956(ד)2).
(שע/18)

13.233

על מועמד למינוי למשרה הפטורה מחובת המכרז מסיבות ביטחוניות (ראה פסקה 11.956(ב)6) יחולו הוראות פסקה 13.231 בשינויים הבאים:

(א) חובת המבחנים בכתב או הבחינות בעל-פה, או שניהם, לא תחול על מועמד למשרה, אשר נציב שירות המדינה אישר אותה כמשרה ביטחונית שיש לפטור אותה מחובת מבחנים ובחינות בעל-פה לצורך זה;

(ב) במקום החבר או החברים של ועדת הבוחנים שאינם עובדי המדינה (ראה פסקה 12.362(ג)) תמנה נציבות שירות המדינה, אחד מאלה:

1. אדם שאינו עובד המדינה, אשר המנהל הכללי של משרד הביטחון, או מי שהוסמך לכך על ידי, הסכים למינויו; או

2. עובד המדינה ממערכת הביטחון.
(הכללים הנ"ל, ס' 49)

13.234

מבקשת נציבות שירות המדינה לקבל למשרה פנויה, ללא מכרז, אדם מן הסוגים המפורטים בפסקה 11.956, תביא בפני ועדת הבוחנים (ראה פסקה 12.362) את המועמדים הנראים לה כמתאימים למילוי המשרה, מבין כל הסוגים האמורים. היו למעלה מחמישה מועמדים מתאימים, אין נציבות שירות המדינה חייבת להביא בפני ועדת הבוחנים אלא את חמשת המועמדים הנראים לה כמתאימים ביותר.
(הכללים הנ"ל, ס' 50)

13.235

הוראות סעיף זה לא יחולו על משרות בשירותי הביטחון הפטורות מחובת המכרז הפומבי. חובת הבחינות והמבחנים למשרות אלה הנה בהתאם לנהלים של שירותי הביטחון, בתיאום עם נציבות שירות המדינה.

(עא/5)

13.835

- (א) התברר תוך תקופת הניסיון שהעובד אינו מתאים למשרתו, יש לפטר אותו מיד בלי לחכות עד לסיום תקופת הניסיון. את העובד יפטר האחראי של המשרד או של יחידת הסמך או מי שהוסמך לכך על-ידי;
- (ב) פיטורי עובד בתקופת הניסיון תקפים אם נמסרה לעובד הודעת פיטורים בתקופת הניסיון ואפילו ביום האחרון של אותה תקופה. יש להשתדל למסור לעובד את ההודעה בעוד מועד כדי שהתקופה בין מתן ההודעה המוקדמת לבין סיום העבודה תסתיים לא יאוחר מתום תקופת הניסיון. בכל מקרה יועסק העובד עד תום התקופה לאחר מתן ההודעה המוקדמת, ואפילו תסתיים תקופה זו בתאריך מאוחר מסיום תקופת הניסיון, בכפוף לסמכות המעביד לוותר על עבודתו בפועל של העובד, כאמור בסעיף 82.32;
- (ג) פיטורים בתקופת הניסיון אינם טעונים אישור נציבות שירות המדינה ולא התייעצות מוקדמת עם ועד העובדים (על עובד בתקופת ניסיון, שהוא בעל עבר פלילי, ראה פרק משנה 13.5). לעניין המועד אותו יש ליתן כהודעה מוקדמת לעובד, ראה סעיף 82.32.

(18/ס)

13.836

פסקה מבוטלת

(18/סה)

13.84 - מילוי מקום עובד בניסיון

13.841

הועבר עובד למילוי משרה אחרת, מותר למלא את משרתו באחת הדרכים המנויות בפרק 11. הוחל בהליכים למילוי המשרה, מותר למנות עובד אחר למשרה הפנויה בדרך של מינוי בפועל עד למילוי המשרה (ראה פרק משנה 18.2).

13.842

מינויו הסופי של עובד למשרה פנויה, שממלאה הקודם נמצא בתקופת ניסיון במשרה אחרת, מותנה בכך, שממלא המשרה לשעבר וכן העובד עברו את תקופת הניסיון בהצלחה במשרותיהם. לא עמד אחד מהם בתקופת הניסיון, לא יתמנה העובד למשרה הפנויה.

13.843

נתמנה עובד א' (באחת הדרכים המנויות בפרק 11) למשרת עובד ב', שהועבר למילוי משרה אחרת, יחולו בתקופת הניסיון של עובד ב' כללים אלה:

- (א) עבר עובד א' בהצלחה את תקופת הניסיון במשרתו החדשה וכן עבר עובד ב' בהצלחה את תקופת הניסיון במשרתו החדשה - יאושר סופית מינויו של עובד א' במשרתו של עובד ב';
- (ב) לא עבר עובד א' בהצלחה את תקופת הניסיון במשרתו החדשה - יוחזר למשרתו הקודמת;
- (ג) עבר עובד א' בהצלחה את תקופת הניסיון במשרתו החדשה, אך לא עבר עובד ב' בהצלחה את תקופת הניסיון במשרתו החדשה - יוחזרו שני העובדים למשרותיהם הקודמות.

13.844

נתמנה עובד חדש למשרת עובד אחר, שהועבר למילוי משרה אחרת, יחולו בתקופת הניסיון של העובד האחר כללים אלה:

- (א) עבר העובד החדש בהצלחה את תקופת הניסיון וכן עבר העובד בהצלחה את תקופת הניסיון במשרתו החדשה - יאושר סופית מינויו של העובד החדש;
- (ב) לא עבר העובד החדש בהצלחה את תקופת הניסיון - יפוטרי לפי הוראות פסקה 13.835;
- (ג) עבר העובד החדש בהצלחה את תקופת הניסיון, אך לא עבר העובד האחר בהצלחה את תקופת הניסיון במשרתו החדשה. רשאי האחראי להעביר את העובד החדש למשרה פנויה אחרת במשרדו או במשרד אחר, שדרגתה ודרישותיה אינן גבוהות מהדרגה ומהדרישות של המשרה אליה נתקבל העובד החדש. אין משרה כאמור, שאליה אפשר להעביר את העובד החדש, יפוטרי העובד לפי פסקה 13.835, למרות שעבר בהצלחה את תקופת הניסיון.

13.85 - תקופת הניסיון בשירותי הביטחון

13.851

- (א) הוראות פרק משנה זה לא יחולו על עובדי שירותי הביטחון ויחולו הוראות סעיף זה ;
- (ב) תקופת ניסיון לעובד מן החוץ - תקופת הניסיון בשירותי הביטחון לעובד מן החוץ במשרה בתקן המיועדת להעסקה בכתב מינוי הנה חמש שנים עם אפשרות להאריכה לתקופה נוספת של שנה, מטעמים שירשמו ובהסכמת העובד בכתב ;
- ראש אגף משאבי אנוש בשירותי הביטחון רשאי, במקרים חריגים ומטעמים שירשמו, לקבוע לעובד תקופת ניסיון קצרה יותר ובלבד שלא תפחת משנתיים ;
- (תקנות שירות הביטחון הכללי (העסקה לתקופת ניסיון במשרות המיועדות להעסקה בכתב מינוי), התשס"ח-2008)
- (ג) תקופת ניסיון לעובד מתוך שירותי הביטחון - תקופת הניסיון בתפקיד לעובד קבוע בשירותי הביטחון המתמנה למשרה פנויה הנה שנה, עם אפשרות להאריכה לתקופה נוספת של שנה, מטעמים שירשמו ובהסכמת העובד בכתב.
- (עא/5)

14.2 - מילוי טפסים והצהרות על-ידי העובד

14.21 שאלון אישי / 14.22 התחייבות לשמירת
ידיעות / 14.23 קביעת זכאים לתשלום במקרה
פטירה / 14.24 הצהרה על רכוש

14.21 - שאלון אישי

14.211

מועמד למינוי ימלא בכתב יד ברור ובדייקנות את טופס שאלון אישי (מדף 2201). השאלון יועבר למנהל היחידה בה יועסק המועמד לאחר שייבדק ויאושר על-ידי בודק מתחום משאבי אנוש המקבל את המועמד לעבודה.

14.212

- (א) מועמד למינוי למשרה, שסיווג הביטחוני הוא מרמת סודי (4) ומעלה, ימלא בכתב יד ברור בדייקנות ובשלמות, בנוסף לטופס האמור בפסקה 14.211 את טופס שאלון אישי לצורכי סיווג ביטחון (מדף 2210), יצרף לו שני תצלומים שלו ושני תצלומים של בן/בת זוג וימסור אותם במעטפה חתומה למנהל היחידה העומדת להעסיקו אם המכרז הוא פנימי, או ללשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה אם המכרז הוא פומבי;
- (ב) טופס השאלון ישמש לצורכי ביטחון בלבד;
- (ג) מנהל היחידה או הלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה, יעבירו את טופס השאלון בתוך מעטפה חתומה לבדיקת רשויות הביטחון המוסמכות לשימושן בלבד, ולא ישאירו עותק ממנו ביחידה.
(שס/20)

14.22 - התחייבות לשמירת ידיעות

14.221

טופס שאלון אישי (מדף 2201) כולל הצהרה על שמירת ידיעות. עובד מתחום משאבי אנוש שהמועמד למינוי ימלא בפניו את השאלון האמור, יקפיד כי המועמד יחתום בנפרד על סעיף זה בסופו, לאחר שקרא את ההוראות המודפסות בשוליו והמבוססות על חוק העונשין, התשל"ז-1977.

14.23 - קביעת זכאים לתשלום במקרה פטירה

14.231

עובד מתחום משאבי אנוש יביא לידיעת המועמד למינוי את ההוראות בדבר קביעת בני משפחה הזכאים למשכורת ולתמורת ימי חופשת מנוחה (ראה סעיף 84.13).

14.24 - הצהרה על רכוש

14.241

הגדרה

בסעיף זה: הממונה על הצהרות רכוש - המשנה לנציב שירות המדינה.

- (א) עובד המועסק במשרה בשירות המדינה שדרגת התקן הצמודה לה היא באחת הדרגות או הדירוגים המפורטים מטה או המתמנה למשרה כאמור, חייב על-פי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, להגיש הצהרה על רכוש בהתאם לטופס שבתוספת לתקנות שירות המדינה (מינויים) (הצהרה על רכוש), התשס"ח-2008.
להלן הדרגות והדירוגים:

הדרגות	הדירוג
24 ומעלה	המינהלי
45 ומעלה	המח"ר
45 ומעלה	המהנדסים
45 ומעלה	הנדסאים וטכנאים
45 ומעלה	עיתונאים
6א ומעלה	משפטנים

הדרגות	הדירוג
א6 ומעלה	פרקליטים
א6 ומעלה	בכ"מ ועמ"מ
א5 ומעלה	רוקחים
א11 ומעלה	רופאים
א1 ומעלה	עובדים סוציאליים
א11 ומעלה	רופאים וטרינרים
א ומעלה (לפי רשימת תפקידים הנמצאת אצל הממונה על הצהרות רכוש)	עובדי מחקר
מנהל אגף ומעלה	עובדי הוראה
ראש אגף ומעלה	עובדי שירות הביטחון

(עא/5)

עובד המועסק בחוזה שכר כולל או חוזה אישי, או עובד משרד החוץ שמשכורתו משתלמת על-פי דרג - לעניין החוק היא דרגת התקן הצמודה למשרתו;
חובת ההצהרה על רכוש לא חלה על עובד המועסק באחד מהדירוגים להלן:
רנטגנאים, פיזיותרפיסטים, מרפאים בעיסוק, טכנאים, פארה-רפואיים, מקצ"ט, מקצ"ט ביטחון, סטודנטים + סטודנטים לרפואה.

(ב) העובד יגיש את ההצהרה בתוך שישים ימים מיום שהתמנה למשרה, וכן אם על-פי שיקול דעתו חל שינוי משמעותי בתוכן הצהרתו, ובכל מקרה תוך שישים ימים מיום כהונתו או מתום כל ארבע שנים לכהונתו במשרה זו או במשרה אחרת;

(ג) על אף נסמך (ב) לעיל, רשאי נציב שירות המדינה או הממונה על הצהרות רכוש, אם סבר כי נסיבות העניין מצדיקות זאת, להאריך את המועד להגשת הצהרה על הרכוש לתקופה שלא תעלה על שישים ימים נוספים.

(תקנות שירות המדינה (מינויים) (הצהרה על רכוש), התשס"ח-2008, ת' 1, 2, 4 (א)) (חוק שירות המדינה (מינויים))

14.242

את טופס ההצהרה על רכוש בתאם לתוספת לתקנות, לרבות התדפיסים שנדרש לצרף בהתאם למפורט בטופס (תדפיסי חשבון בנק, תדפיס תיק השקעות בניירות ערך, דוחות לעמית מקופ"ג וכו') יש להגיש בתוך מעטפה המיועדת לכך (מדרף 2224).

14.243

הממונה על הצהרות רכוש בנציבות שירות המדינה רשאי לבדוק כי ההצהרה נערכה או הוגשה בהתאם לקבוע בתקנות. מצא הממונה על הצהרות רכוש כי ההצהרה לא נערכה או לא הוגשה בהתאם לקבוע בתקנות, רשאי הוא לדרוש מהעובד המצהיר לתקן את הצהרתו תוך פרק זמן סביר שיקצוב לו, שלא יעלה על שלושים ימים.

(תקנות שירות המדינה (מינויים) (הצהרה על רכוש), התשס"ח-2008, ת' 4 (ב))

14.244

(א) ההצהרות על רכוש תישמרנה במאגר מידע שהוקם לשם כך בנציבות שירות המדינה;

(ב) נציב שירות המדינה והממונה על הצהרות רכוש ישמרו על סודיות הצהרות עובדי המדינה ולא יגלו כל פרט מהם, אלא בהסכמתו או על-פי בקשתו של העובד המצהיר או אם הורה בית המשפט או אב בית הדין למשמעת של עובדי המדינה שניתן לגלות פרטים מתוך ההצהרה לאחר ששקל את מידת הפגיעה הכרוכה בפרטיות במתן החלטה כאמור.
(תקנות שירות המדינה (מינויים) (הצהרה על רכוש), התשס"ח-2008, ת' 5, 6)

14.245

(א) נציב שירות המדינה או מי שהסמיך לכך, רשאי, אם לדעתו נסיבות העניין מצדיקות זאת, ולאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לבדוק אי קיום כללים אלה או סטייה מהם בידי עובד המדינה;

(ב) ראה נציב שירות המדינה כי קיים חשד לעבירה פלילית, יעביר את העניין לטיפול היועץ המשפטי לממשלה.

(תקנות שירות המדינה (מינויים) (הצהרה על רכוש), התשס"ח-2008, ת' 7)

14.246

עובד המפר חובתו לפי תקנות אלה עובר עבירת משמעת, למעט לעניין החובה להגיש הצהרה אם חל לדעתו שינוי משמעותי בהצהרתו.

(תקנות שירות המדינה (מינויים) (הצהרה על רכוש), התשס"ח-2008, ת' 8) (סט/16)

פרק 16 - נהלי העסקה בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה ובמשרה בלתי תקנית

בפרק זה מובאים נהלי העסקה של עובדים לסוגיהם בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה ובמשרות בלתי תקניות. סוגי העובדים הם: עובדים ארעיים, עובדים זמניים ועובדים על-פי חוזים מיוחדים. כמו כן מובאות בפרק זה הוראות בדבר העברת עובדים - המועסקים בעבודה בלתי צמיתה במעמד ארעי או על-פי חוזה מיוחד - למעמד זמני וקבוע.

16.1 - הוראות כלליות

16.11 עבודה שלפי טיבה אינה צמיתה / 16.12
תקציב לעבודה בלתי צמיתה / 16.13 העסקה
בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה / 16.14
העברת כוח אדם עודף / 16.15 עובדים בשירות
הביטחון

16.11 - עבודה שלפי טיבה אינה צמיתה

16.110

האחראי, או מי שהוסמך לכך על ידיו, חייב להודיע למועמד להעסקה לפי פרק זה במפורש את כל זכויותיו כעובד המדינה, בעת כניסתו לשירות ובכל מקרה של שינוי במעמדו, בדרגתו או בדירוגו.

16.111

על סוגי העבודות בשירות המדינה ועבודה שלפי טיבה אינה צמיתה, ראה פרק משנה 02.1.

16.12 - תקציב לעבודה בלתי צמיתה

16.121

המנהל הכללי, או האחראי או עובד אחר שהוסמכו לכך על-ידי המנהל הכללי, יקבע בראשית שנת הכספים ומדי פעם בפעם, לאור הנסיבות והצרכים, ליחידות של המשרד או של יחידות הסמך את הסכומים שיועמדו לרשותן במסגרת התקציב, להעסקת עובדים בכל אחד מסוגי העבודה שלפי טיבה אינה צמיתה, ואת המטרות למענן מותר להעסיק עובדים אלה (פירוט סוגי העבודה שלפי טיבה אינה צמיתה - ראה פסקה 02.132).

16.122

החלטות לפי פסקה 16.121 יועברו ליחידות הנוגעות בדבר. עותק מהן יישלח לחשב המשרד או יחידת הסמך, וישמש אסמכתא להעסקת עובדים בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה, למטרות ובמסגרת הסכומים שנקבעו.

16.13 - העסקה בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה

16.131

העסקת עובד בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה לאיזו תקופה שהיא טעונה אישור מראש של חשב המשרד כי למשרד תקציב לעבודה זו.

16.132

אלה סוגי העובדים המועסקים בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה:

- (א) עובדים ארעיים - ראה פרק משנה 16.2 ;
- (ב) עובדים על-פי חוזים מיוחדים - ראה פרק משנה 16.4 ;
- (ג) עובדים זמניים - ראה פרק משנה 16.3 ;
- (ד) עובדים קבועים מתוך כוח האדם העודף - ראה סעיף 16.14.

16.133

העסקת עובד במעמד זמני או בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה - אם במעמד ארעי ואם לפי חוזה מיוחד - לפרקי הזמן הנקובים להלן, טעונה אישור נציבות שירות המדינה.

- (א) העסקה במעמד זמני - לכל תקופה שהיא;
- (ב) העסקה בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה מסוג לחץ עבודה או משימה חולפת במעמד ארעי - לתקופה ארוכה משישה חודשים;
- (ג) העסקה בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה מסוג לחץ עבודה או משימה חולפת על-פי חוזה מיוחד - לתקופה ארוכה משני חודשים.

16.134

הועסק אדם בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה מהסוגים הנקובים בפסקה 16.133 לתקופה קצרה מן התקופות הנקובות באותה פסקה ומתברר שיש צורך להאריך את העסקתו מעבר לתקופות האמורות, טעונה הארכת העסקתו אישור נציבות שירות המדינה.

16.135

בקשות לאישור נציבות שירות המדינה לפי פסקה 16.133 יוגשו בטופס הצעת מסגרת להעסקת עובדים זמניים וארעיים (מדף 2030). החלטות נציבות שירות המדינה תיכללנה בטופס מסגרת להעסקת עובדים זמניים (מדף 2040) אשר יוכן על-ידי האחראי. האחראי יפעל בהתאם להחלטות נציבות שירות המדינה (על העסקת כוח אדם עודף בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה, ראה סעיף 16.14).

16.136

התברר שיש צורך להאריך את תקופת ההעסקה במעמד זמני בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה מאיזה סוג שהוא (למעט מילוי מקום), יפנה האחראי בבקשה אל נציבות שירות המדינה לפחות חודש ימים לפני תום התקופה. לא אישרה נציבות שירות המדינה את המשך ההעסקה, תופסק ההעסקה בתום התקופה שאושרה.

16.14 - העברת כוח אדם עודף

16.141

אישרה נציבות שירות המדינה כי העסקה בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה היא נחוצה, לפי פסקה 16.135, יועסק בה עובד מתוך כוח האדם העודף (כפי שהוגדר בפסקה 11.332) באותו משרד או במשרד אחר, כפי שתקבע נציבות שירות המדינה, אם העבודה תואמת את ערך משרתו הנוכחית של העובד.

16.142

העסקת עובד בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה, לפי פסקה 16.141, לא תימשך יותר משנה אחת, המשך העסקתו של העובד בעבודה האמורה לאחר תקופה של שנה אחת טעון משא ומתן עם נציגות העובדים. העסקת עובד קבוע בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה אינה גורעת מזכויותיו של העובד, ובתום עבודתו זו יוחזר העובד לעבודתו הקודמת, אלא אם הוחלט בינתיים להעבירו למשרה אחרת בהתאם לפסקאות 11.332 או 16.141.

16.143

לא נמצאה אפשרות להעסיק עובד בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה מתוך כוח האדם העודף לפי פסקה 16.141, ניתן לקבל עובד ארעי או עובד לפי חוזה מיוחד לביצוע אותה עבודה, (ראה פרקי משנה 16.2 ו-16.4).

16.15 - עובדים בשירות הביטחון

16.151

הוראות פרק זה לא יחולו על העסקה בכתב העסקה בשירות הביטחון הכללי, בהתאם לתקנות שירות הביטחון הכללי (העסקה בכתב העסקה), התשס"ח-2008.
(עא/5)

פרק 19 - שאילת עובדים

בפרק זה מובאות הוראות בעניין שאילת עובדים לשירות המדינה.

19.1 - שאילת עובדים

19.11 הגדרות וכללים / 19.12 נוהל השאילה /
19.13 עובד מושאל שפרש לגמלה מהגוף המשאיל

19.11 - הגדרות וכללים

19.110

בפרק משנה זה:

"גוף משאיל" - צה"ל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר;
"עובד מושאל" - אדם הנמנה על גוף משאיל והמועסק בדרך של השאלה, מילוי מקום או מינוי בפועל באחד ממשרדי הממשלה או ביחידת סמך.
שאילת עובדים לשירות המדינה אפשרית אך ורק מאחד הגופים כהגדרתו ב"גוף משאיל".
(עא/5)

19.12 - נוהל השאילה

19.121

שאילת עובד טעונה הסכמת מנכ"ל המשרד או מנהל יחידת הסמך המבקש את ההשאלה, הסכמת הגוף המשאיל הנוגע בדבר ואישור נציבות שירות המדינה.
הסכימו לשאילה, יפנה המנכ"ל או מנהל יחידת הסמך אל נציבות שירות המדינה בבקשה לאשר את השאילה ואת תנאיה ויצרף לפנייה העתק מאישור הגוף המשאיל.

19.122

נציבות שירות המדינה תאשר את השאילה לאחר שנבדק ונמצא שהשאילה לא תיצור התנגשות אינטרסים עם תפקידי העובד בשירות.

19.123

בחנינת סוגיית החשש לניגוד עניינים ועריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, במקרים המתאימים, תתבצע בהתאם להוראות פרק משנה 13.6 ולהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1555.
(סט/28)

19.124

נציבות שירות המדינה לא תאשר שאילת עובד ולא תאריך תקופת שאילה מעבר לשנתיים: במקרים יוצאים מן הכלל רשאי נציב שירות המדינה או מי שהוסמך על ידו לחרוג מהוראה זו.

19.125

אישורה נציבות שירות המדינה שאילת עובד (לרבות המשך שאילה) תעביר את האישור למנכ"ל המשרד או למנהל יחידת הסמך בו מועסק העובד ולחשב המשרד. באישור תיקבע תקופת ההשאלה ושכרו של העובד ימומן בדרך של העברה תקציבית.

19.126

עובד של גוף אחר, המועסק באופן זמני בשירות המדינה, והמבקש לשמור על רצף זכויות במקום עבודתו הקבוע, רשאי להיות בחופשה ללא משכורת מאותו מקום עבודה, ובתנאי שנציבות שירות המדינה אישרה שאין במצב זה ניגוד עניינים או פגיעה אחרת בטוהר המידות או בכללי המינהל התקין.
(שס/3)

19.13 - עובד מושאל שפרש לגמלה מהגוף המשאיל

19.131

אין להעסיק בשירות המדינה עובד מושאל שפרש לגמלה מהגוף המשאיל, אם ההעסקה היא באותו תפקיד, תחום, יחידה בהם הועסק קודם לפרישתו לגמלה מהגוף המשאיל.
(סה/17)

פרק 21 - קביעת דרגה וקידום בדרגה - הוראות כלליות

בפרק זה מובאות הוראות כלליות בדבר קביעת דרגה וקידום בדרגה במשרות להן לא נקבע מסלול קידום או סדר התקדמות בדרגה, בדירוג המינהלי ובשאר הדירוגים. כמו כן נכללו בפרק זה הוראות בדבר קביעת דרגת עובד שהועבר למשרה נמוכה יותר או שהועבר מסולם משכורת אחד למשנהו.

21.1 - קביעת דרגה בעת כניסה לשירות

21.11 הוראות כלליות / 21.12 דרגה ומשכורת של חייל, של שוטר ושל סוהר, שהועברו לשירות המדינה / 21.13 קביעת דרגה לבעלי תואר שני או בעלי תעודה בלימודי תעודה בדירוגים המקצועיים / 21.14 קביעת דרגה לבעלי תואר שלישי בדירוגים המקצועיים

21.11 - הוראות כלליות

21.111

דרגתו של עובד, הנכנס לשירות המדינה, נקבעת בעת הוצאת כתב המינוי, כתב ההרשאה או החוזה המיוחד של העובד. הסמכות לקבוע את דרגת העובד היא בידי נציבות שירות המדינה או האחראי. הכול לפי המפורט בפסקה 14.322 (על שכר עובדים ארעיים - ראה סעיף 24.14).

21.112

נקבע למשרה מסלול קידום כללי או סדר התקדמות בדרגה, לפי המפורט בפרקים 22 ו-23, או נקבע למשרה מסלול קידום במשרד מסוים או במשרדים מסוימים, תיקבע דרגתו של העובד בעת כניסתו לשירות לפי ההוראות שפורטו במסלול הקידום או בסדר ההתקדמות בדרגה.

21.113

הוראות סעיף 21.12 ופסקה 21.143 לא יחולו בשירותי הביטחון, ויחולו הוראות נציבות שירות המדינה כפי שייקבעו מעת לעת לגבי שירותי הביטחון. (עא/5)

21.12 - דרגה ומשכורת של חייל, של שוטר ושל סוהר, שהועברו לשירות המדינה

21.121

הועבר חייל, למשרה פנויה בשירות המדינה לפי הוראות סעיף 11.62, ידורג במסגרת התקן, בהתאם ללוח הקבלת הדרגות המפורט להלן:

דרגה בצה"ל	דירוגים: מח"ר/מהנדסים/הנדסאים טכנאים/עיתונאים	דירוג מינהלי	דירוג משפטנים
אלוף	46-43	25-22	7א - 4א
תת-אלוף	45-43	24-22	6א - 4א
אלוף-משנה	44-42	23-21	5א - 3א
סגן-אלוף	43-41	22-20	4א - 2א
רב-סרן	42-40	21-19	3א - 1א
רב-נגד	42-40	21-19	-
רב-סמל בכיר	41-39	20-18	-

(סג/14)

21.122

חייל בשירות קבע בצה"ל, שוטר או סוהר, שהועבר לשירות המדינה, בהתאם להוראות פרק משנה 11.6 שלא בדרך מכרז פומבי, ידורג בדרגת המשרה בהתאם לפסקה 21.221. (סג/14)

21.13 - קביעת דרגה לבעלי תואר שני או בעלי תעודה בלימודי תעודה בדירוגים המקצועיים

21.131

(א) נבחר אדם למשרה בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, או בדירוג המהנדסים, או בדירוג העיתונאים, או בדירוג השירות המשפטי, או בדירוג הפרקליטים והוא בעל תואר שני אחרי שהשלים את מזער הניסיון בעבודה הנדרש לקבלת הדרגה הנמוכה מבין הדרגות הצמודות למשרה, ממשי שהינו בעל תואר ראשון, ולאחר שהשלים את תקופת הניסיון, זכאי לדרגה גבוהה באחת, למפרע מיום כניסתו לאותה משרה;

(ב) נמצא אדם כאמור, לאור ניסיונו וכישוריו ראוי לקבל דרגה גבוהה מן הדרגה הנמוכה ביותר הצמודה למשרה, יקבל עם תום תקופת הניסיון ולמפרע מיום כניסתו למשרה, דרגה גבוהה באחת מן הדרגה שנמצא ראוי לה, ובלבד שלא יקבל דרגה גבוהה מן הדרגה הגבוהה ביותר הצמודה למשרה.

(סט/18)

21.132

עובד המדרג בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, או בדירוג המהנדסים או בדירוג העיתונאים, או בדירוג השירות המשפטי או בדירוג הפרקליטים והוא בעל תעודה בלימודי תעודה (כמוגדר בפסקה 24.260) או בעל תואר שני המשובץ במשרה לה צמודות בתקן כמה דרגות, תקוצר תקופת שהייתו כל דרגה ודרגה כדלהלן:

(א) עובד בעל תעודה בלימודי תעודה תקוצר תקופת השהייה ל-2/3 מהתקופה שנקבעה להתקדמות באותן הדרגות בתנאים המיוחדים למשרה; באין תנאים כאלה - ל-2/3 מהתקופה שנקבעה בפסקה 21.243;

(ב) עובד בעל תואר שני תקוצר תקופת השהייה למחצית התקופה שנקבעה להתקדמות באותן הדרגות בתנאים המיוחדים למשרה; באין תנאים כאלה - למחצית מהתקופה שנקבעה בפסקה 21.243.

21.133

(א) עובד המדרג בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, או בדירוג המהנדסים, או בדירוג העיתונאים, או בדירוג השירות המשפטי, או בדירוג הפרקליטים, והוא בעל תעודה בלימודי תעודה או בעל תואר שני, והגיע לשיא הוותק ולדרגת השיא, יועלה בדרגה אחת מעל דרגת השיא כדרגה אישית כמפורט להלן:

אם הוא בעל תעודה - לאחר ששהה שנה וחצי בדרגה השיא;

אם הוא בעל תואר שני - לאחר ששהה שנה בדרגת השיא;

(ב) הפכה דרגתו האישית של עובד כזה לדרגה תקנית, יקבל דרגה אישית נוספת לפי הפירוט הבא: אם הוא בעל תעודה בלימודי תעודה - כעבור שני שלישים (2/3) מתקופת השהייה בדרגה לצורך קידום בדרגה האמורה;

אם הוא בעל תואר שני - כעבור מחצית (1/2) מתקופת השהייה כאמור;

(ג) הוראות פסקה זו חלות על עלייה בדרגה בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, בדירוג המהנדסים ובדירוג העיתונאים - עד דרגה 45, ולעובדי השירות המשפטי ולפרקליטים - עד דרגה 6א.

(תחולה: כ"ב בטבת התשנ"ז (1.1.1997)) (נז/11)

21.14 - קביעת דרגה לבעלי תואר שלישי בדירוגים המקצועיים

21.141

(א) נבחר אדם למשרה בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, או בדירוג המהנדסים, או בדירוג העיתונאים, והוא בעל תואר שלישי - זכאי לקבל, מיום כניסתו למשרה, דרגה גבוהה באחת מן הדרגה הנמוכה ביותר הצמודה למשרתו;

(ב) אחרי שהשלים את תקופת הניסיון, זכאי עובד כזה לקבל, למפרע מיום כניסתו למשרה, דרגה גבוהה באחת מדרגת השיא במתח הדרגות הצמוד למשרה, דרגה זו תיחשב כדרגה אישית;

(ג) הפכה דרגתו האישית לדרגה תקנית, הוא זכאי לקבל מיד דרגה אישית נוספת;

(ד) הוראות פסקה זו חלות על עלייה בדרגה בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, בדירוג המהנדסים ובדירוג העיתונאים - עד דרגה 45.

(תחולה: כ"ב בטבת התשנ"ז (1.1.1997)) (נז/11)

21.2 - קידום בדרגה - הוראות כלליות

21.21 כללי / 21.22 קביעת דרגה לעובדים
שנבחרו למשרה גבוהה יותר / 21.23 התאמת
דרגת עובד לדרגה הקבועה בתקן / 21.24
קידום במשרות להן צמודות כמה דרגות /
21.25 הוראות נוהל

21.21 - כללי

21.210

בפרק משנה זה:

"שהייה בדרגה" - לרבות תקופת השתלמות ו/או לימודים במוסד להשכלה, מטעם המשרד
ובמשכורת מלאה או במשכורת חלקית, וכן העסקה על-ידי שלוחה של המדינה
בחוץ-לארץ במעמד של עובד מקומי.

21.211

עובד יכול לעלות בדרגה:

- (א) בגלל העברה למשרה גבוהה יותר (ראה סעיף 21.22);
  - (ב) לשם התאמת דרגתו הצמודה למשרתו בתקן (ראה סעיף 21.23);
  - (ג) במסגרת הדרגות שהוצמדו למשרתו בתקן (ראה סעיף 21.24) או עקב קידום בדרגה לפי פרק 22 או 23;
  - (ד) אם הוא עובד-צעיר במסגרת דירוגו (ראה סעיף 22.52);
  - (ה) לגבי עובד שנפסל לשירות מטעמי בריאות ונקבעו לו אחוזי נכות ולזכותו ימי מחלה והוא זכאי לקידום בדרגה (ראה פסקה 33.209).
- הוראות נוהל - ראה סעיף 21.25.
(נב/19)

21.212

- (א) אין להעלות עובד בדרגה לרבות במתן דרגה אישית, ואין להציע לנציבות שירות המדינה להעלות עובד בדרגה כל עוד מתנהלים נגדו חקירה או דיון בקשר להאשמה משמעתית או פלילית, אלא אם מצא נציב שירות המדינה כי בנסיבות העניין מוצדק להעלותו בדרגה כאמור. תמו הליכי החקירה או הדיון נגד העובד, ולא הוטלו עליו אמצעי משמעת בנוגע לדרגתו, מותר להעלותו בדרגה אפילו בתחולה למפרע מהיום בו היה מועלה בדרגה אלמלא החקירה או הדיון נגדו, הכול בכפיפות לנסיבות המקרה ולתוצאות החקירה או הדיון. ההגבלה לפי פסקה זו אינה חלה על העלאות אוטומטיות בדרגה, הנקבעות על-פי הסכם קיבוצי;
(23/30)
- (ב) בכל מקרה של עיכוב העלאת עובד בדרגה לפי נסמן (א) לעיל, על האחראי להודיע על כך לעובד בכתב, למעט אם הודעה זו עלולה לדעת האחראי לפגוע במהלך החקירה או הטיפול הפלילי ודבר החקירה טרם הובא לידיעת העובד על-ידי הגורמים המטפלים;
- (ג) כאשר עולה לדיון העלאת דרגתו של עובד שמתנהלת נגדו חקירה או דיון פלילי ולדעת המשרד אין העילה להליכים האמורים לעיל קשורה בעבודתו של העובד בשירות המדינה או במעמדו כעובד המדינה, יפנה האחראי אל נציבות שירות המדינה אגב המצאת כל הפרטים הקשורים לעניין, לרבות הערות והמלצות המשרד. נציבות שירות המדינה תחליט אם להעלות את העובד בדרגה, או לעכבה;
- (ד) נציב שירות המדינה רשאי, על-פי המלצת המנהל הכללי של המשרד או מנהל יחידת הסמך, לאשר העלאה בדרגה של עובד אשר מתנהלים נגדו חקירה או דיון משמעתיים, אם השתכנע כי החקירה או הדיון מתמשכים זמן רב וכי בנסיבות העניין מן הראוי שלא לעכב את הדרגה;
(עא/5)
- (ה) על העברה לזמניות או לקביעות או מועמד למינוי בפועל לדרגה גבוהה יותר מדרגת העובד או על מועמד למכרז פנימי, של עובד שמתנהלים נגדו חקירה או דיון בקשר להאשמה משמעתית או פלילית, ראה בסיפא של פסקאות 14.321, 15.112.

21.213

העלאת עובד בדרגה או שינוי משרתו של עובד, מותנית בעמידה בהצלחה במבחן בכתב הנערך על-ידי נציבות שירות המדינה, אם נקבע באישור קודם כי כל העלאה בדרגה או כל שינוי משרה תלוי בתוצאות בחינה.

21.214

פסקה מבוטלת

21.215

נדרש עובד לעמוד במבחן נוסף בכתב להעלאה בדרגה בהתאם לסעיף 11.48, ייבחן בבחינה נוספת בהתאם להנחיות נציבות שירות המדינה.
(ס/11)

21.22 - קביעת דרגה לעובדים שנבחרו למשרה גבוהה יותר

21.221

נבחר עובד למשרה פנויה (ראה פרקי משנה 11.4 עד 11.9), יקבל את משכורתו לפי הדרגה ההתחלתית הצמודה למשרה הפנויה, (בהתאם לפסקה 12.419 ופסקה 24.510), הכל מיום העברתו. במשך תקופת הניסיון, ייחשב העובד כממלא את המשרה בדרך של מינוי בפועל.
(שס/3)

21.222

עמד עובד בהצלחה בתקופת הניסיון תאשר לו הדרגה במשרתו החדשה למפרע, מיום העברתו.

21.223

לא עמד עובד בהצלחה בתקופת הניסיון, או חדל לעבוד באותה משרה מכל סיבה אחרת והוחזר למשרתו הקודמת, יקבל את משכורתו לפי דרגתו הקודמת, החל מן היום שבו הוחזר למשרתו הקודמת.

21.224

האחראי מוסמך להורות על העלאת עובד בדרגה לפי פסקה 21.222, (הוראות נוהל - ראה סעיף 21.25).

21.23 - התאמת דרגת עובד לדרגה הקבועה בתקן

21.231

היה עובד, בשעת קביעת התקן, בעל דרגה נמוכה מהדרגה הנמוכה ביותר הצמודה למשרתו בתקן, רשאי האחראי להעלות את העובד לדרגה הצמודה למשרתו בתקן אם;
(א) העובד שירת בדרגתו הנוכחית לפחות שנה אחת;
(ב) העובד ממלא אחר דרישות המשרה;
(ג) העובד ממלא אחר הדרישות שנקבעו בתקשי"ר או בהוראות אחרות בדבר מבחנים ובחינות, השכלה, תפוקה, ותק במקצוע או במשרה וכדומה.
למרות האמור לעיל, אם נתקבל עובד בדרגה נמוכה מהדרגה הצמודה למשרתו בתקן, כיוון שהיה חסר ניסיון, והוא רכש את הניסיון הדרוש, מותר להעלותו בדרגה גם לפני תום התקופת האמורות לעיל, אך לא לפני תום תקופת הניסיון (ראה פרק משנה 13.8).

21.232

החליט האחראי להעלות עובד בדרגה בהתאם לפסקה 21.231, תדווח יחידת משאבי אנוש למערכת המרכזית לניהול משאבי אנוש, את הדירוג, הדרגה וסמל הסיבה שבגללה הועלה העובד בדרגה.
(סא/38)

21.4 - קביעת דרגה לעובד המועבר מסולם משכורת אחד למשנהו

21.42 חישוב המשכורת / 21.43 העברה
 מהדירוג המינהלי לדירוג האקדמאים במדעי
 החברה והרוח / 21.44 העברה מהדירוג
 המינהלי לדירוג מקצועות טכניים (מקצ"ט) /
 21.45 עובדי שירותי הביטחון

21.42 - חישוב המשכורת

21.421

עובד המועבר מדירוג לדירוג (למעט לדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח) מקבל משכורת משולבת תחילית המגיעה לו לפי דירוגו החדש, בצירוף מספר תוספות ותק, בהתאם למספר שנות ותקו המוכרות על-ידי השירות לפי השיעור הצמוד לדרגתו החדשה, אך לא יותר משיא הוותק המזכה בתוספת.

אין לאשר לעובד ששובץ בדירוג אקדמאי או מקצועי לעבור לדירוג המינהלי. עובד יועבר מהדירוג המינהלי לדירוג אקדמאי או מקצועי, או מדירוג אקדמאי או מקצועי אחד למשנהו, על-פי דרישת המשרה בתקן בו הוא משובץ והשכלת העובד כמפורט בסעיפים השונים בפרק זה.
 (נח/12)

21.422

עובד המועבר לדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח מקבל את המשכורת המשולבת התחילית של דרגתו החדשה, בצירוף מספר תוספות ותק, בהתאם למספר שנות עבודתו, לפי השיעור הצמוד לדרגתו בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח - אך לא יותר משיא דרגתו. סכומי תוספת הוותק לפי האמור לעיל, ייחשבו כחלק מתוספת הוותק המקצועי של העובד בדרגתו החדשה לכל דבר ועניין ויהיו שנות ותק במקצוע בדרגתו זו, בשום מקרה לא יפחת סכום תוספת הוותק של העובד לעומת החישוב הקודם.

21.43 - העברה מהדירוג המינהלי לדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח

21.431

נתמנה עובד בעל תואר ראשון כאמור בפסקה 24.248(ב) למשרה בדרגה 13 או גבוהה ממנה של הדירוג המינהלי, או קיבל עובד המשובץ בדרגה כאמור תואר אקדמי כנ"ל, יועבר לדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח (להלן בסעיף זה - "מח"ר") בדרגה כלהלן:

הדרגה בדירוג המח"ר	הדרגה בדירוג המינהלי
34	13
35	14
36	15
37	16
38	17
39	18
40	19
41	20
42	21
43	22
44	23
45	24
46	25

(תחולה: כ"ב בטבת התשנ"ז (1.1.1997))

(נח/12)

21.432

עובד המדורג בדרגה 13 ומעלה של הדירוג המינהלי שהוא בעל השכלה אקדמית, מועבר לדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח על-ידי האחראי, עותק מתעודת העובד יישלח לנציבות שירות המדינה.

(נח/12)

21.44 - העברה מהדירוג המינהלי לדירוג מקצועות טכניים (מקצ"ט)

21.441

קבעה ועדת מקצ"ט כאמור בפסקה 24.257, שמשרתו של עובד תואמת את דירוג מקצ"ט והעובד עונה על דרישות ההשכלה והניסיון כאמור בפסקה זו ובפסקה 11.441 - יועבר העובד לדירוג מקצ"ט במפורט בטבלה להלן:

הדרגה בדירוג המינהלי	הדרגה בדירוג מקצ"ט
12	6
13	7
14	8
15	9
16	10
17	11
18	12
19	13
20	14
21	15
22	16
23	17

(תחולה: כ"ח בכסלו התשנ"ה (1.12.1994))

(נח/12)

21.45 - עובדי שירותי הביטחון

21.451

סעיפים 21.43 ו-21.44 לא יחולו על עובדי שירותי הביטחון.

(עא/5)

פרק 22 - קביעת דרגה וקידום בתפקידים מסוימים בדירוג המינהלי

בפרק זה מובאות הוראות מיוחדות בדבר קביעת דרגה וקידום בדרגה במשרות המינהלי, להלן נקבע מסלול קידום.

22.0 - הוראות כלליות

22.01 כללים לקידום בדרגה

22.01 - כללים לקידום בדרגה

22.011

עובד, אשר מונה בקביעות למשרה אותה מילא לפני כן בפועל, ולא חלה הפסקה בין המינוי בפועל לבין המינוי הקבוע, רשאי האחראי להביא בחשבון את תקופת המינוי בפועל בדרגה גבוהה מהדרגה הקבועה של העובד בתקופת שירות באותה משרה ובאותה דרגה, לצורך חישוב הוותק בדרגה ולעניין קידומו של העובד.

22.012

עובד, אשר הועבר למשרה בדרגה נמוכה מדרגתו, עקב דרישות השירות, מבלי שיורד בדרגה (ראה פסקה 21.311), תהיה הדרגה הקובעת, לצורך קידומו, הדרגה בה היה מדורג לפני העברתו למשרה שדרגתה נמוכה יותר.

22.013

עובדי מוסדות, שיועברו על-פי החלטת ממשלה לשירות המדינה בתוקף הסכם מיוחד להעברת יחידה על עובדיה, דרגתם של העובדים תקבע על-פי ההסכם שיקבע באותו מועד. (שס/20)

22.014

עובד, שדרגתו היא דרגת תקן ולפני כן היה מדורג בדרגה אישית הזוהה לדרגתו בתקן, תיחשב גם התקופה בה שהה בדרגה אישית, במניין השנים הקובעות לצורך קידומו.

22.015

עובד, שהועבר מדירוג לדירוג בדרגה מקבילה לדרגתו בדירוג הקודם, תיחשב שהייתו בדרגה המקבילה בדירוג הקודם כשהייה בדרגה בדירוג החדש לצורך קידומו.

22.016

(א) עובד, המשובץ במשרה לה צמוד מסלול קידום, ולא התקדם במסגרת מסלול הקידום מאחר שלא ענה על דרישת הקידום מסיבות שלא היו תלויות בו, זכאי לקידום לפי ההוראות החלות על דירוגו;

(ב) הניסיון הנדרש מעובד הבא מחוץ לשירות לשם כניסתו לדרגת השיא של מסלול הקידום הצמוד למשרתו, יובא בחשבון גם במקרה של עובד הבא מתוך השירות לשם שיבוצו עד לשיא הדרגה במסלול הקידום הצמוד למשרתו.

22.017

(א) משרה לה צמוד מסלול קידום או מתח דרגות עד דרגה 15 משך שהייה בכל דרגה - שנתיים, לרבות העלאה לדרגת השיא;

(ב) משרה לה צמוד מסלול קידום או מתח דרגות מדרגה 15 ומעלה, משך שהייה בכל דרגה - שנתיים; ההעלאה לדרגת השיא לאחר שהייה של שלוש שנים בדרגה שלפניה. (סא/38)

22.018

על קידום בדרגה של עובד הפורש לקצבה או של עובד שנפטר בשירות ראה פסקה 85.125. (שס/20)

22.019

הוראות פרק זה וכן הוראות פרק 23, לא יחולו על עובדי שירותי הביטחון, למעט סעיף 22.52. (עא/5)

24.154

השכר הנקוב בפסקה 24.153 כולל את התמורה בעד הזכויות הסוציאליות הבאות: ימי חופשה, קצובת הבראה ולמעט תוספת מעונות. (על דמי מחלה - ראה פסקה 33.202).

24.155

תוספת מעונות

סטודנטית המועסקת בין 96 ל-120 שעות חודשיות, תהיה זכאית לקבלת תוספת מעונות מלאה. סטודנטית המועסקת פחות מכך תקבל תוספת מעונות בשיעור יחסי לחלקיות העסקתה.

24.156

קצובת נסיעה

סטודנט זכאי פעם אחת ביום לקצובת נסיעה הלוך וחזור בעד כל יום עבודה בו עבד בפועל, בהתאם להוראות צו ההרחבה בנושא.

יתר הוראות פרק משנה 28.3 חלות גם על סטודנטים.

(שע/15)

24.16 - שכר מתמחים במשפטים

24.161

מתמחה במשפטים מקבל שכר לפי מספר שעות העסקתו בשבוע ולפי שנת התמחותו. העסקה של $42\frac{1}{2}$ שעות שבועיות נחשבת כהעסקה במשרה מלאה; בהעסקת מתמחה במשרה חלקית, החלקיות תיחשב יחסית למשרה מלאה בת $42\frac{1}{2}$ שעות שבועיות.

(נא/43)

24.162

שכר משולב ישולם למתמחה למשפטים מידי חודש בשקלים חדשים, כפי שיעודכן מעת לעת על-ידי הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד באוצר.

(נח/10)

24.163

פסקה מבוטלת

(סז/15)

24.17 - שכר יומי לעובדים פארה-רפואיים

24.171

אחים

(א) שכרם של האחים הארעיים והפרטיים הוא החלק ה-25 של המשכורת החודשית של האחים המועסקים על בסיס חודשי וכולל את כל מרכיבי השכר שלהם למעט התגמולים המפורטים בסעיף;

(ב) אח המועסק על בסיס שכר יומי במשך תקופה שלא תעלה על חודש ימים וברציפות לעבודתו זו נתקבל לעבודה על בסיס חודשי, ועונה על כל התנאים לקבלת התגמולים, זכאי לקבל את התגמולים הנ"ל מיום תחילת עבודתו;

(ג) שעות העבודה של האחים הנ"ל ותנאי התשלום בעדם זהים לשעות ותנאי התשלום של האחים המועסקים על בסיס חודשי.

(שע/19)

24.172

רנטגנאים

רנטגנאי המועסק על בסיס יומי מקבל את החלק ה-25 מן המשכורת החודשית, לרבות תוספת רנטגן לרנטגנאים, אותה היה מקבל אילו הועסק על בסיס חודשי.

24.18 - שכר עובדי שירותי הביטחון

24.181

שכרם של עובדי שירותי הביטחון, לרבות דירוגים ייחודיים, הינו בהתאם לסיכומים בין-משרדיים של נציבות שירות המדינה ומשרד האוצר עם הנהלות שירותי הביטחון, כפי שיהיו מעת לעת. הוראות פרק זה יחולו על עובדי שירותי הביטחון, בשינויים המחויבים מסיכומים אלה. הוראות סעיפים 24.15 ו-24.16 לא יחולו בשירותי הביטחון ויחולו הוראות הסיכומים הבין-משרדיים החלים בשירותי הביטחון.
(עא/5)

פרק 25 - תוספות מיוחדות

בפרק זה מובאים כללי זכאות לתוספות, תוספות מיוחדות המוענקות לעובדים; החזר אגרת רישיון, דמי חבר, תוספות לבעלי תפקידים שונים ותוספות במקומות מיוחדים

25.0 - זכאות לתוספות

25.01 כללי / 25.02 תוספות לעובד מועבר /
25.03 עובדי שירותי הביטחון

25.01 - כללי

25.011

עובד המועבר מתפקיד לתפקיד זכאי לתשלום תוספות שונות המנויות בפרק זה ושאינן מנויות בפרק זה, לפי הכללים המפורטים להלן.

25.02 - תוספות לעובד מועבר

25.021

(א) עובד שהועבר לפי דרישתו או כתוצאה ממכרז, למשרה לה אינן צמודות תוספות שהיו צמודות למשרתו הקודמת - וכתוצאה מכך ירד בשכרו יהיה זכאי לתוספות אלו אם אשרה זאת נציבות שירות המדינה ובכפוף לתנאי האישור;

(ב) האחראי יפנה בעניין זה לנציבות שירות המדינה אשר תביא את הבקשה בפני ועדה מיוחדת; הוועדה תיקח בחשבון בשיקולה בין היתר, את התקופה שבה היה העובד זכאי לתוספת עד להעברתו, סוג התוספת, הצורך בניידות עובדים באותו משרד וגורמים אחרים ככל שתמצא לנכון.
(נא/42)

25.022

(א) עובד שהועבר על סמך אישור נציבות שירות המדינה בשל דרישת השירות או בשל מצב בריאות, למשרה לה אינן צמודות תוספות שהיו צמודות למשרתו הקודמת - ימשיך לקבל, ללא דיווח, תשלום מיוחד בשיעור סכום התוספת, שהיה ניתן לו במשרתו הקודמת, ערב העברתו;

(ב) עובד המקבל תוספת ייחודית עקב העברתו למשרה החדשה, יקוזז סכום אותה תוספת מן התשלום המיוחד הנזכר בנסמן (א) לעיל, עד לביטול התשלום המיוחד.

25.023

הוראות סעיף זה אינן באות לבטל הסכמים או הסדרים קיימים בנוגע לתוספות מוגדרות, כאשר עובד מועבר לתפקיד אחר.

25.03 - עובדי שירותי הביטחון

25.031

הוראות פרק זה לא יחולו על עובדי שירותי הביטחון, אשר עליהם חלים הסדרים יחודיים, למעט פרק משנה 25.2 בנושא החזר אגרת רישיון ודמי חבר, פרק משנה 25.5 בנושא מענק יובל וסעיף 25.64 בנושא מינוי של פרסומים למשפטנים, שיחולו על עובדי שירותי הביטחון.
(עא/5)

פרק 26 - נסיעות, הוצאות אש"ל והעברה

בפרק זה מובאות הוראות בעניין נסיעות על
חשבון הממשלה, נסיעות לחוץ-לארץ, אשרות,
קצובת אש"ל בארץ ובחוץ-לארץ והחזר הוצאות
העתקת מקום מגורים

26.1 - נסיעות על חשבון הממשלה

26.11 חלות / 26.12 נסיעות בתפקיד / 26.13
נסיעות לחוץ-לארץ / 26.14 נוהל אישור נסיעות
עובדי המדינה בתפקיד לחוץ-לארץ / 26.15
אישור לקבלת אשרה לחוץ-לארץ

26.11 - חלות

26.111

- (א) הוראות פרק משנה זה חלות על כל סוגי העובדים בשירות;
(ב) בשירותי הביטחון יחולו הוראות פרק משנה זה, בשינויים המחויבים לעניין נוהל הגשת בקשות
לנסיעה בתפקיד, ביצוע ומעקב.
(עא/5)

26.12 - נסיעות בתפקיד

26.121

עובד רשאי להשתמש ברכב ממשלתי או ברכב שכור על חשבון הממשלה למטרת נסיעה בתפקיד; את
סוגי הרכב ואת הנוהל לכך קובע החשב הכללי. עובד רשאי לתבוע החזר הוצאות נסיעה בתפקיד
בתחבורה ציבורית או בדרך אחרת, בהתאם להוראות החשב הכללי בנושא נסיעות בתפקיד והחזר
הוצאות נסיעה.

26.122

עובד אינו זכאי להחזר הוצאות נסיעה בתפקיד, כאמור, אם קיבל, או תבע כבר, את החזר ההוצאות בעד
אותה נסיעה ממוסד ממשלתי אחר או מכל גוף אחר. הוא הדין בעובד התובע החזר הוצאות נסיעה בעד
שירותי הדרכה, בהתאם לאמור בפסקה 53.322.

26.123

עובד המקבל החזר הוצאות קבועות בעד רכבו, זכאי לתשלום, מקופה ציבורית, של הוצאות קבועות
בגין אותו רכב, אם בעד עצמו ואם בעד בן זוגו, עד לרמת ניידות ד'. בשום מקרה לא יהיה עובד זכאי
להחזר כפול של דמי רישוי וביטוח.

26.13 - נסיעות לחוץ-לארץ

26.131

עובד הנשלח בתפקיד לחוץ-לארץ, זכאי להוצאות נסיעה, אש"ל, דמי העברת מטען, ביטוח אישי שלו
ושל מטענו, בשיעורים ובתנאים שקובע החשב הכללי.

26.14 - נוהל אישור נסיעות עובדי המדינה בתפקיד לחוץ-לארץ

26.140

סמכויות

- (א) שר הנוסע לחוץ-לארץ ומבקש לצרף לנסיעתו עובד מדינה, ידווח על כך למזכירות הממשלה;
- (ב) נסיעה לחוץ-לארץ בתפקיד של מנכ"ל משרד ממשלתי או של בעל תפקיד שמונה על-ידי הממשלה ותנאי שירותו כשל סגן שר, טעונה אישור של השר הממונה;
- (ג) המנכ"ל מוסמך לאשר נסיעותיהם בתפקיד לחוץ-לארץ של כל עובדי משרדו (נסיעות על חשבון תקציב המשרד);
- (ד) נסיעת עובד מדינה לחוץ-לארץ בתפקיד, שלא על חשבוננו הפרטי ושלא במימון תקציב המשרד, תאושר על-ידי המנכ"ל לאחר קבלת חוות דעת של היועץ המשפטי של המשרד;
- (ה) נסיעה לחוץ-לארץ בתפקיד של חשב או סגן חשב במשרד ממשלתי תאושר על-ידי המנכ"ל והחשב הכללי במשרד האוצר;
- (ו) המנכ"ל מוסמך לאשר ימי היעדרות בשכר בנסיעות בתפקיד לחוץ-לארץ ו/או כהשתתפות חלקית או מלאה של המשרד כאשר הנסיעה בתפקיד כאמור בפסקה 26.142 (א), (ב), ו/או על-פי ההגדרות בפסקה 26.142.
- (סד/32)

26.141

מימון נסיעות

- (א) מימון נסיעה בתפקיד לחוץ-לארץ של עובד מדינה, יתבצע אך ורק מתוך סעיפי התקציב המאושרים המתייחסים לנסיעות לחוץ-לארץ;
- (ב) נסיעת עובד מדינה לחוץ-לארץ שלא על חשבוננו הפרטי ושלא במימון תקציב המשרד, תיבחן על-ידי היועץ המשפטי של המשרד וחוות דעתו תובא בפני המנכ"ל בטרם קבלת החלטה בנדון;
- (ג) היועץ המשפטי יבדוק אם אין במימון הנסיעה על-ידי גורם חיצוני משום ניגוד אינטרסים, או פגיעה בטוהר המידות וסדרי המינהל התקין.
- (נב/37)

26.142

הגדרת נסיעות בתפקיד

סוגי הנסיעות הבאים מוגדרים כנסיעה בתפקיד:

- (א) כל נסיעה הממומנת במלואה או בחלקה על-ידי המדינה;
- (ב) נסיעה שאיננה ממומנת על-ידי המדינה, אם נתקיים בה אחד מאלה:
- מטרת הנסיעה היא ייצוג המדינה או המשרד בפני מוסד או פורום כלשהו בחוץ-לארץ, או ניהול משא ומתן בשם המדינה;
  - המימון לנסיעה נתקבל מגורם כלשהו בארץ או בחוץ-לארץ, לרבות גופים ממלכתיים וציבוריים, מוסדות להשכלה ולמחקר, קרנות, גופים פרטיים, גופים מסחריים, מוסדות ציוניים ולאומיים, המגביות, מלווה העצמאות ופיתוח, תאגידים שהוקמו על-פי חוק, חברות, בין ציבוריות ובין פרטיות, או ממשלות זרות, אם הוא ניתן לעובד עקב תפקידו או עקב מעמדו בשירות המדינה;
  - נסיעה מכוח צו או החלטה של בית משפט בעניין הנוגע למדינה;
  - נסיעה לטיפול משפטי בעניין הנוגע למדינה;
  - נסיעה לצורך בדיקה למטרת רישוי, אישור יבוא וכדומה;
  - הצטרפות לפמליה של שר או למשלחת רשמית;
  - נסיעה בתפקיד של עובד המדינה המשרת בחוץ-לארץ ארצה, או למדינה אחרת שאיננה בתחום עבודתו.
- (ג) עובד שאושרה לו נסיעה בתפקיד במסגרת משלחת רשמית, איננו רשאי לצרף את בת/בן זוגו או אדם אחר גם אם הם נוסעים על חשבונם, אלא לאחר קבלת אישור המנכ"ל.
- (נב/37)

26.4 - העתקת מקום מגורים

26.41 חלות / 26.42 הוצאות העתקת מקום
מגורים / 26.43 קצובת אש"ל למי שהעתיק
מקום מגוריו / 26.44 חופשה למי שהעתיק
מקום מגוריו / 26.45 השתתפות בשכר דירה

26.41 - חלות

26.411

- (א) הוראות פרק משנה זה חלות על עובד קבוע, זמני ועובד על-פי חוזה מיוחד, למעט: עובד המועסק על-פי הוראות פסקה 15.214 (אדם שיישלח לעבודה קבועה בחוץ-לארץ), פסקאות 16.411 עד 16.413 (מועסקים בעבודה שעל-פי טיבה אינה צמיתה), פסקה 16.414 (עבודה בתנאים מיוחדים) ופסקה 16.418 (אדם המועסק במשרה חלקית);
- (ב) הוראות פרק משנה זה לא יחולו על עובדי שירותי הביטחון, עליהם חלים הסדרים מיוחדים בנושא העתקת מקום מגורים.
- (עא/5)

26.42 - הוצאות העתקת מקום מגורים

26.421

בסעיף זה: עובד שנבחר במכרז פנימי או במכרז פומבי והמשנה בעקבות זאת את מקום מגוריו, נחשב כעובד המועבר ממקום למקום על-פי דרישת המשרד;
מועמד מחוץ לשירות, שנבחר למשרה פנויה במכרז פומבי, אינו נחשב בשל כך בלבד כאדם שהממשלה פנתה אליו במטרה להעסיקו.

26.422

עובד הנמצא בשירות, המועבר ממקום למקום על-פי דרישת המשרד, זכאי להחזר הוצאות העתקת מקום מגוריו בהתאם להוראות סעיף זה. בוצעה ההעברה לפי בקשת העובד, לא יהיה זכאי להוצאות העתקת מקום מגוריו, אלא אם היו הגורם לבקשתו סיבות בריאות, על-פי המלצת ועדה רפואית ממשלתית; במקרה זה ישולמו הוצאות העתקת מקום המגורים כפי שתקבע נציבות שירות המדינה.

26.423

אדם הגר בארץ, שנתקבל לעבודה במקום שונה ממקום מגוריו הרגיל, והממשלה פנתה אליו תחילה במטרה להעסיקו שלא כתוצאה מבקשתו של העובד להתקבל לעבודה, זכאי להחזר הוצאות העתקת מקום מגוריו.

26.424

הוצאות העתקת מקום מגורים שהממשלה מחזירה הן:

- (א) הוצאות נסיעה ממשיות של עובד ושל בני משפחתו ממקום עבודתו הקודם למקום עבודתו החדש, ובלבד שלא תהיינה גבוהות ממחיר נסיעה בקו ציבורי של מוניות (לגבי אילת או ממנה - שלא תהיינה גבוהות ממחיר הטיסה מנמל התעופה בן-גוריון לאילת);
- (ב) הוצאות ממשיות, המתקבלות על הדעת, בעד הובלת רהיטיו וחפצי ביתו של עובד ממקום מגוריו הקודם למקום מגוריו החדש ובעד סבלות בקשר עם הובלה זו; העברת הרהיטים וחפצי הבית תתבצע רק לאחר שהעובד עמד בהצלחה בתקופת הניסיון, בהתאם להוראות פרק משנה 13.8;
- (ג) הוצאות הכרחיות, המתקבלות על הדעת, עד לסכום שיקבע על-ידי החשב הכללי, הנובעות מן ההעברה, והכרוכות בניתוקם, בהתקנתם, בהתאמתם ובחיבורם של מתקנים ביתיים מקובלים, כגון: מכשיר טלפון, מתקני גז, מכשיר טלוויזיה, וילאות, וכל מתקן ביתי אחר שיוכר על-ידי החשב הכללי.
- הסכומים שיוחזרו יהיו על-פי תעריפי חברת "בזק" וחברת הגז, לגבי מכשירי טלפון וגז, ולמתקנים ביתיים אחרים לפי החלטת החשב הכללי, וישולמו תמורת קבלות על הוצאות בפועל.
- (תחולת הנסמן: כ"ו אדר א' התשנ"ב (1.3.1992))
- (נב/55)

תשלום על-פי נסמן (ג) לעיל ניתן רק לעובד נשוי, ולעובד בלתי נשוי המחזיק בדירה פרטית; הוצאות אלו יוחזרו תמורת קבלות, אם אישר האחראי כי אותן הוצאות נגרמו לעובד בקשר עם החלפת דירתו עקב העברתו לפי דרישת הממשלה.

לצורכי פסקה זו נחשבים כבני משפחתו של העובד: בן-זוגו, ילדיו עד גיל 18 או למעלה מגיל 18, שפרנסתם עליו עקב מצב בריאותם והעובד הציג אישור רפואי מאושר על-ידי לשכת הבריאות המחוזית, וכן הורים הגרים עם העובד שגילם מעל 60 או עקב מצב בריאותם, והעובד הציג אישור רפואי כאמור לעיל.

עובד נשוי או עובדת נשואה שבת-זוגו או בן-זוגה עובדים ומשתכרים, זכאים לקבל רק את מחצית ההוצאות האמורות. אם בן הזוג מקבל ממקום עבודתו החזר של יותר ממחצית הוצאות אלו - זכאי העובד לקבל רק את יתרת ההוצאות.
(נו/49)

26.43 - קצובת אש"ל למי שהעתיק מקום מגוריו

26.431

- (א) עובד, הזכאי לקבל הוצאות העתקת מקום מגורים בהתאם לסעיף 26.42, זכאי לתשלום קצובת אש"ל, בשיעורים הנקובים בפרק משנה 26.2, במשך שבעת הימים הראשונים לאחר העברתו;
- (ב) לא נכנס העובד לגור בדירתו במקום מגוריו החדש תוך שבעה ימים מיום העברתו, יוסיף להיות זכאי לקצובת אש"ל, בשיעורים האמורים עד יום כניסתו לדירתו, אולם לא יותר מאשר בעד 21 יום, לעובד המועסק שישה ימים בשבוע. עובד המועסק פחות משישה ימים בשבוע - יחסית למספר ימי העבודה בפועל ומעוגל ליום שלם;
- (ג) לא נכנס העובד לגור בדירתו תוך 21 יום, רשאי האחראי, מטעמים שייראו לו, להאריך את התקופה בעדה תשולם לעובד קצובת אש"ל עד שלושה חודשים;
- (ד) לא נכנס העובד לדירתו גם בתום שלושת החודשים האמורים בנסמן (ג), יפנה האחראי בכתב, בעוד מועד, אל נציבות שירות המדינה לקבלת אישור להארכת התקופה לתשלום קצובת אש"ל לשלושה חודשים נוספים בלבד.

26.432

קצובת אש"ל, לא תשולם בעד ימים שהעובד ימצא במקום מגוריו הקודם להעברתו.

26.433

עובד, היוצא בתפקיד מחוץ למקום עבודתו הרגיל בפרק זמן שבו הוא מקבל קצובת אש"ל, אינו זכאי לקצובת אש"ל נוספת, אלא לדמי לינה בלבד.

26.44 - חופשה למי שהעתיק מקום מגוריו

26.441

אחראי רשאי לאשר לעובד, הזכאי להחזרת הוצאות העתקת מקום מגורים, חופשה מיוחדת במשכורת לעשיית סידורים שונים בקשר עם ההעברה, אם נראה לו כי הסידורים הקשורים בהעברה מחייבים או מצדיקים זאת. חופשה מיוחדת זו במשכורת לא תהיה ארוכה משני ימים אם העובד המועבר הוא בעל משפחה, או אינו נשוי ומחזיק בדירה פרטית, ולא תהיה ארוכה מיום אחד אם העובד המועבר אינו נשוי ואינו מחזיק בדירה פרטית.

26.45 - השתתפות בשכר דירה

26.451

- במקרים חיוניים וחריגים, עובד בתפקיד בכיר כגון: מנהל יחידה, זכאי להשתתפות בשכר דירה ובתנאי שהעובד עונה על כל התנאים המפורטים להלן:
- (א) נבחר במכרז פומבי או מונה כדין וכל עוד העובד בתקופת ניסיון כל זאת לתקופה של עד שנתיים;
- (ב) מקום עבודתו החדש של העובד איננו מקום מגוריו ולא העתיק את מקום מגוריו דרך קבע למקום עבודתו החדש;
- (ג) מקום מגוריו דרך קבע במרחק העולה על 75 ק"מ ממקום עבודתו כאמור לעיל.
(סא/36)

26.452

שיעור ההשתתפות בשכר דירה יקבע על-ידי החשב הכללי במשרד האוצר ויעודכן מעת לעת. (סס/10)

פרק 27 - עבודה בשעות נוספות, ביום מנוחה, משמרות, כוננות ושכר עידוד

בפרק זה מובאות ההוראות בעניין עבודה בשעות נוספות וביום מנוחה, עבודה בתורנויות, תשלום בעד שעות נוספות, עבודה במשמרות, כוננות ושכר עידוד.

27.1 - הוראות כלליות

27.11 חלות והגדרות / 27.12 חיוב לעבוד בשעות נוספות / 27.13 כללים לחישוב שעות נוספות / 27.14 תורנות רופאים ורופאים וטרינרים / 27.15 דמי השתתפות בוועדה ציבורית

27.11 - חלות והגדרות

27.110

הוראות פרק זה חלות על כל העובדים בשירות, למעט עובדים עליהם לא חל חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, ובכלל זה עובדי שירותי הביטחון. (עא/5)

27.111

בפרק זה:

מספר שעות העבודה הנהוגות במקום העבודה בהתאם להסכמי העבודה של הדירוגים השונים בהתחשב במקצועות השונים, במידה והוגדרו בהסכמים של אותם דירוגים. לעובד הממונה באופן ישיר על עובדים אחרים או המפקח על עבודתם - מכסת שעות העבודה הרגילות של אותם עובדים או מספר שעות העבודה הנהוג במקום העבודה או במקצוע, הכל לפי מספר שעות העבודה הגדול ביותר;

"משכורת חודשית" - סך כול המשכורת המשולבת כפי שהוגדרה בפסקה 24.301, וכל תוספת אחרת עליה הוסכם כי תיכלל בחישוב ערך יום או שעות העבודה.

שכר לשעה -

(א) לעובד המקבל משכורת חודשית:

המשכורת החודשית הכוללת X 12

X 52 מכסת שעות העבודה רגילות לשבוע, הגדולה ביותר באותה שנה
--

(ב) לעובד המקבל שכר יומי בשבוע עבודה בן חמישה ימים:

השכר היומי הכולל X 5

מכסות שעות העבודה הרגילות לשבוע, הגדולה ביותר באותה שנה

אלא אם נקבע במפורש דבר אחר.

(ג) לעובד המקבל שכר יומי בשבוע עבודה בן שישה ימים:

השכר היומי הכולל X 6

מכסות שעות העבודה הרגילות לשבוע, הגדולה ביותר באותה שנה

אלא אם נקבע במפורש דבר אחר.

(נא/13)

27.12 - חיוב לעבוד בשעות נוספות

27.121

- (א) נדרש עובד על-ידי הממונה עליו לעבוד בשעות נוספות בהתאם לצורכי העבודה, חייב הוא לעשות כן, אלא אם קיימות סיבות אישיות, המתקבלות על דעת הממונה, שבגללן אין העובד יכול להיענות לדרישת הממונה (ראה גם פסקה 42.261);
- (ב) אין לחייב עובד במשרה חלקית לעבוד בשעות נוספות החורגות ממכסת יום העבודה הרגיל;
- (ג) במקרים חריגים כשתנאי העבודה מחייבים זאת, יש לקבל מראש את אישור של האחראי במשרד להעסקה זו במסגרת מכסת השעות הנוספות המאושרות למשרד;
- (ד) על חיוב רופאים ורופאים וטרינרים לעבוד בתורנויות ובכוננויות מיוחדות - ראה סעיפים 27.14 ו-27.15.

27.13 - כללים לחישוב שעות נוספות

27.130

- (א) שעות נוספות נחשבות רק שעות שהעובד עבד למעשה מעל למכסת שעות העבודה הרגילות (ראה הגדרה בפסקה 27.111) אשר הוא חייב בה;
- (ב) אם מטעמים של סדרי עבודה או מטעמים אחרים מתחיל עובד לעבוד אחרי השעה שנקבעה לתחילת העבודה או עוזב את מקום העבודה לפני שעת סיום העבודה, או עושה הפסקות בתוך שעות העבודה או מקבל רשות להיעדר בתוך שעות העבודה לעניין שאינו קשור בעבודתו - יובאו בחשבון רק שעות עבודתו בפועל;
- (ג) על חתימה בעת כניסה לעבודה וביציאה ממנה בעת עבודה בשעות נוספות - ראה פסקה 91.154.

27.131

- (א) עובד היוצא בתפקיד לשליחות קצרה בחוץ-לארץ, שאינה עולה על שישה חודשים, זכאי לתשלום בעד עבודה בשעות נוספות לפי הכללים הנהוגים בארץ ובמסגרת המכסה שאושרה לו בארץ;
- (ב) האישור והתשלום יינתנו רק בתנאי שקיים פיקוח מלא על עבודתו בשעות נוספות בחוץ-לארץ, השעות הנוספות בהן הועסק בחוץ-לארץ אושרו על-ידי האחראי לכך בחוץ-לארץ ושעות עבודתו הרגילות בחוץ-לארץ זהות לאלו שבארץ.

27.14 - תורנות רופאים ורופאים וטרינרים

27.141

- עובד המדורג בדירוג הרופאים או בדירוג הרופאים הווטרינריים הנדרש לעבוד בתורנות ביום מנוחה או בתורנות לילה, מקבל תשלום בעד התורנות בהתאם לכללים ולנוסחות שנקבעו, מזמן לזמן, בהסכמי השכר עם האיגודים המקצועיים של כל אחד מהדירוגים הנ"ל.

27.15 - דמי השתתפות בוועדה ציבורית

27.150

- בסעיף זה, "ועדה ציבורית" - ועדה שחברים בה גם נציגי הציבור שאינם עובדי המדינה והפועלת דרך קבע, (להבדיל מוועדה שהוקמה לתקופת זמן מוגבלת - ועדת אד-הוק). ועדות הכנסת, הממשלה וועדותיה אינן נחשבות כוועדה ציבורית לצורך סעיף זה.

27.151

- עובד, המשמש כחבר ועדה, אינו זכאי לכל תשלום בעת השתתפותו בוועדה בשעות עבודתו הרגילות. אולם חבר ועדה מקצועית שבעד השתתפותו בישיבותיה נקבע במפורש תשלום בחוק, בתקנות או בהוראות מיוחדות של נציבות שירות המדינה או של החשב הכללי, זכאי לקבל שכר טרחה בתנאים המפורטים להלן.

27.152

- היה חבר ועדה זכאי לתשלום בעד השתתפותו בוועדה כאמור בפסקה 27.151, יודיע הממונה לאותו חבר ועדה, בעת מינויו, את גובה התשלום, את תנאיו ואת סדרי.

31.175

פסיכולוגים

שעות העבודה במשך כל ימות השנה, של פסיכולוגים המועסקים בבתי חולים, הן 42 שעות בשבוע.

31.176

עובדים סוציאליים

- (א) עובד בטיפול ישיר, לרבות עובד אקדמאי בלתי כשיר העובד בטיפול ישיר, עובד $42\frac{1}{2}$ שעות בשבוע, מתוכן יקדיש 39 שעות במשך 5 ימים בשבוע (או 6 ימים בשבוע במשרדים בהם נהוג שבוע עבודה בן 6 ימים), לטיפול ישיר, לפי קביעת האחראי. יתר שעות העבודה יקדיש העובד לקריאת חומר מקצועי והשתלמויות עצמיות, מחוץ למקום עבודתו, לפי בחירתו;
- (ב) על עובד כאמור, המועסק במשרה חלקית, חלות הוראות נסמן (א) יחסית לחלקיות משרתו;
- (ג) שכר שעה יחושב, לכל דבר ועניין, לפי מכסת השעות המלאה;
- (ד) שעות העבודה שיקדיש עובד לטיפול ישיר, כאמור בנסמן (א) לעיל, לא יוקטנו משום סיבה, לרבות אם עובדת לה ילד אחד עד גיל 8 או 2 ילדים עד גיל 12 שנה.
- (נא/6)

31.177

רופאים

שעות העבודה השבועיות של רופאים המועסקים במשרה מלאה בבית חולים הן כדלקמן:

סטג'ר ומתמחה א'	45 שעות
מתמחה ב' (לאחר בחינה בכתב)	42 שעות
רופא מומחה ורופא בכיר	42 שעות
רופא מנהל מחלקה ומעלה	45 שעות

31.18 - שעות עבודה במשרה חלקית

31.181

- (א) שעות עבודתו של עובד המועסק במשרה חלקית יחושבו על בסיס שבועי;
- (ב) עובד במשרה חלקית חייב לעבוד בכל שבוע מספר שעות השווה למספר השעות המתקבל ממכפלת שיעור חלקיות משרתו במספר שעות העבודה השבועיות הרגילות, אותן חייב לעבוד עובד באותו סוג עבודה המועסק במשרה שלמה.
- לדוגמה: עובד המועסק ב- $\frac{1}{3}$ משרה שבה שעות העבודה השבועיות הרגילות הוא $42\frac{1}{2}$ שעות, יעבוד בכל שבוע $\frac{1}{3} \times 42\frac{1}{2} = 14\frac{1}{4}$ שעות.

31.182

חלוקת שעות העבודה של עובד המועסק במשרה חלקית בין ימי השבוע, תחילתן וסופן, ייקבעו בכל מקרה על-ידי מנהל משאבי אנוש, בהתאם לצורכי העבודה.

(נב/64)

31.183

עובד המועסק במשרה חלקית אינו זכאי לקיצור יחסי נוסף של שעות העבודה עקב קיצור שעות העבודה בשבוע, מסיבות אישיות או אחרות (האמור בפסקה זו אינו גורע מהאמור בפסקה 31.152).

(סט/25)

31.184

- (א) בימים, בהם מועסקים העובדים במשרה שלמה במספר שעות קטן מן הרגיל, בהתאם להוראות סעיף 32.51, ערבי חגים ומועדים, חול המועד וכיוצא באלה, מועסק עובד במשרה חלקית במספר שעות קטן ממספר השעות בהן הוא חייב כרגיל באותו יום;
- (ב) מספר שעות העבודה של עובד כנ"ל יוקטן באופן יחסי לשיעור חלקיות משרתו (לדוגמה: מועסקים העובדים במשרה שלמה ביום מסוים שעתיים פחות מהרגיל, יקוצר יום העבודה של עובד בחצי משרה בשעה אחת, ושל עובד בשליש משרה ב-40 דקות) (ראה גם סעיף 24.52).

31.19 - שעות עבודה בשירותי הביטחון

31.191

- (א) שעות העבודה בשירותי הביטחון הן לכל הפחות $47\frac{1}{2}$ שעות שבועיות במשך כל חודשי השנה ;
- (ב) יום העבודה בשירותי הביטחון הוא לכל הפחות בן $9\frac{1}{2}$ שעות משעה 08:00 ועד השעה 17:30 ;
- (ג) על אף האמור, עובדי שירותי הביטחון נדרשים לעבודה מעבר לשעות העבודה הרגילות, לרבות בימי מנוחה, מועד ומשמרות, והוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 אינן חלות עליהם ;
- (ד) הוראות סעיף 31.15 לא יחולו בשירותי הביטחון ויחולו הסדרים ייחודיים, באישור נציבות שירות המדינה.
(עא/5)

32.5 - ימים שבהם מוקטן מספר שעות העבודה

32.50 חלות והגדרות / 32.51 הימים שבהם
מוקטן מספר שעות העבודה / 32.52 תמורה
בעד עבודה בימים בהן מוקטן מספר שעות
העבודה / 32.53 צומות

32.50 - חלות והגדרות

32.501

הוראות פרק משנה זה חלות על כל סוגי העובדים בשירות.

32.502

בפרק משנה זה:

- (א) פורים בירושלים - ט"ו באדר (באדר שני בשנה מעוברת) ואם חל יום זה בשבת, מחרתו; ביתר המקומות - י"ד באדר (באדר שני בשנה מעוברת); עובד שלא ניצל יום בחירה בפורים בהתאם לפסקה 32.411 זכאי לקיצור שעות העבודה בפורים ב-י"ד באדר או בט"ו באדר, לפי בחירתו, ללא הבדל אם מקום עבודתו או מקום מגוריו הוא בירושלים או במקום אחר; (שס/20)
- (ב) ערב פסח - פירושו י"ג בניסן, גם כשערב פסח חל בשבת;
- (ג) בימים שלפני ימי חג המפורטים בסעיפים 32.11 עד 32.14, לא יועסק עובד שחגיו מפורטים כנ"ל, יותר משבע שעות, אם לא נקבעה בהוראות כלשהן הוראה אחרת. (חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, ס' 2 (ב))

32.51 - הימים שבהם מוקטן מספר שעות העבודה

32.511

- (א) בערבי חג של מועדי ישראל תיפסק עבודתם של יהודים, וכן של לא יהודים שבחרו במועדים אלו כימי מנוחתם כאמור בפסקה 32.102 (ב) ו-(ג), כדלקמן:
1. בערב יום הכיפורים ובערב פסח - בשעה 12:00;
  2. בערב ראש השנה, בערב סוכות, בערב שמחת תורה, בשישי של פסח ובערב שבועות - בשעה 13:00 (אם חל ביום שישי לגבי עובדים העובדים שישה ימים בשבוע - בשעה 12:30);
  3. בערב יום העצמאות - בשעה 14:00;
  4. בימי חול המועד של סוכות ופסח, בא' חנוכה וביום פורים - לגבי עובדים העובדים שישה ימים בשבוע - בשעה 14:00, ואם חל ביום שישי - בשעה 12:30 (ראה פסקה 31.111 (ב)); לגבי עובדים העובדים חמישה ימים בשבוע - בשעה 14:30.
- (ב) בערבי חג של מועדי המוסלמים, הנוצרים והדרוזים, כמפורט בסעיפים 32.12, 32.13 ו-32.14, תיפסק עבודתם של העובדים המקיימים מועדים אלה בשעה 13:00. בערב יום העצמאות תיפסק עבודתם בשעה 14:00;
- (ג) את שעות העבודה בימים הנזכרים בנסמנים (א) ו-(ב) בשירותים המפורטים בפסקה 31.121 יקבע האחראי של המשרד הנוגע בדבר; (ס/16)
- (ד) שעות העבודה בשירותי הביטחון בימים הנזכרים בנסמנים (א) ו-(ב) לעיל יקבעו על-ידי האחראי, באישור נציבות שירות המדינה. (עא/5)

32.52 - תמורה בעד עבודה בימים בהן מוקטן מספר שעות העבודה

32.521

נדרש עובד לעבוד מספר שעות גדול ממספר השעות שנקבע בפסקה 32.511, אולם לא יותר מאשר שעות העבודה הרגילות, זכאי הוא לקבל תמורת ההפרש חופשת שעה תחת שעה; לא הייתה אפשרות לתת לו חופשה כזאת, ישולם לו בעד זמן העבודה העודף.

32.53 - צומות

32.531

(א) מנהל משאבי אנוש במשרד וביחידות הסמך רשאי, על-פי המלצת הממונה הישיר, לאשר לעובד ;

1. יהודי המצהיר שהוא צם באחד או יותר מחמשת הצומות הבאים: צום גדליה, עשרה בטבת, תענית אסתר, י"ז בתמוז ותשעה באב, לאחר לעבודה בשעתיים או לסיים את העבודה שעתיים לפני הזמן וזאת בתנאי שצורכי העבודה מאפשרים זאת; העובד יגיש את התצהיר באמצעות הממונה הישיר, שבועיים לפני יום הצום; (נח/11)

2. מוסלמי הצם בחודש הרמדאן, לאחר לעבודה בשעתיים, או לסיים את העבודה שעתיים לפני הזמן במשך כל חודש הרמדאן וזאת בתנאי שצורכי העבודה מאפשרים זאת; בקשה לאישור כאמור, יגיש העובד באמצעות הממונה הישיר, שבועיים לפני תחילת חודש הרמדאן; (נב/64)

3. דרוזי המצהיר שהוא משתתף בתפילות ה"אל-עושר", לסיים את העבודה שעתיים לפני הזמן במשך עשרת הימים שלפני חג אלאדחא, וזאת בתנאי שצורכי העבודה מאפשרים זאת. בקשה לאישור כאמור, יגיש העובד באמצעות הממונה הישיר, שבועיים לפני תחילת תפילות ה"אל-עושר"; (סד/3)

(ב) עובד כנ"ל שאושרה יציאתו כאמור, יראו אותו כמי שמילא את מכסת עבודתו. אין לנכות משכרו עקב יציאתו, אין להפחית ימים ממכסת חופשתו השנתית, כן לא יהא עליו להשלים שעות אלו ;

(ג) לעובד במשרה חלקית ניתן לאשר סיום עבודתו לפני הזמן, באופן יחסי לשיעור חלקיות משרתו, לפי הדוגמא בפסקה 31.184.

- (ד) נציבות שירות המדינה תשיב למשרד כיצד לחשב את ימי חופשת המחלה לגביהם לא נמצא רישום. על האחראי לוודא כי הקביעה האמורה תובא לידיעת העובד הנוגע בדבר;
- (ה) נתקבלה קביעת הנציבות כאמור בנסמן (ד) לעיל ידאג האחראי למלא את טופס (מדף 2835) על כל פרטיו ועותקיו ויפיץ אותו בהתאם להוראות התפוצה שבו.
- להלן דוגמה כיצד לקבוע את מספר ימי המחלה שהעובד ניצל בתקופה שאין עליה רישום כאמור בנסמן (ב) 1 ו- 2 לעיל.
- עובד החל לעבוד בשירות המדינה כקבוע או זמני ביום 1.11.1955 ופרש לגמלאות ב- 31.10.1990 יש רישום על ניצול ימי מחלה מ- 1.4.1964 ועד 31.10.1990 (שהם 26 שנים) ובתקופה זו ניצל 402 ימי מחלה.
- אין רישום על ניצול של ימי מחלה מ- 1.4.1955 עד 31.3.1964 שהם 9 שנים ובעדם היה זכאי ל- 270 ימי מחלה.

החישוב לקבלת הממוצע הוא:

$$402 : 26 = 15.46 = 15.5$$

הממוצע שהתקבל הוא ניצול של 15.5 ימי מחלה בשנה.

את הממוצע שהתקבל מכפילים באורך השירות שאין עבורו רישום דהיינו

$$9 \times 15.5 = 139.5$$

יוצא שהעובד ניצל בתקופה שאין עליה רישום 139.5 ימי מחלה.

היתרה העומדת לזכותו ביום 31.3.64 היא 130.5 ימי מחלה

$$(270 - 139.5 = 130.5)$$

יש להוסיף למאזן ימי המחלה של העובד את היתרה שהתקבלה כלומר במקרה זה 130.5 ימים, ולערוך חישוב התשלום המגיע לעובד כאמור בפסקאות 33.272, 33.273 ו- 33.247. (נב/66)

33.276

ב. החזרת דמי חופשת מחלה עקב פגיעת צד שלישי

- (א) נעדר עובד לרגל מחלה, וסיבת היעדרו קשורה בפגיעה של צד שלישי בעובד (כגון היעדר עקב תאונת דרכים), יודיע העובד על כך מיד בכתב למנהל יחידתו;
- (ב) מנהל היחידה יעביר את העניין ליועץ המשפטי של המשרד, והוא יחליט אם לתבוע מאת המזיק את הכספים אשר שילמה הממשלה לעובד בעד תקופת היעדרו מן העבודה, בהתאם לחוק לתיקון דיני הנזיקין האזרחיים (הטבת נזקי גוף), התשכ"ד-1964.

33.277

הוחלט בהתאם להוראות פסקה 33.276, לתבוע מאת המזיק את הכספים אשר שילמה הממשלה לעובד, חייב העובד להושיט כל עזרה ולעשות כל פעולה סבירה, כדי לסייע למדינה במימוש זכויותיה. עובד לא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכויות אלו של המדינה או למנוע בעד מימושו.

33.278

קיבל עובד פיצויי נזיקין לרגל מחלה כאמור בפסקה 33.276 ובתוכם פיצוי בעד תקופת היעדרו מן העבודה, כולה או חלקה, יעביר מיד לממשלה את אותו פיצוי, לפי ערך משכורתו בעת ההחזרה, בתנאי שלא יעלה על גובה הפיצוי שקיבל. הוראות פסקה זו אינן חלות על פיצויים שקיבל עובד מכוח פוליסה פרטית לביטוח נגד מחלה או תאונות.

33.279

- (א) לא העביר עובד את הפיצוי שקיבל כאמור בפסקה 33.278, יורה מנהל משאבי אנוש על קיזוז הסכומים, שקיבל העובד מהממשלה, ממשכורתו של העובד או מתשלומים אחרים שהוא זכאי להם מאת המדינה לפי ערך משכורתו ביום הקיזוז;
- (ב) הוחזרו לממשלה, או קוזזו סכומים אשר שילמה הממשלה לעובד בעד חופשת המחלה שלו, או העביר העובד את הפיצויים שקיבל, יזוכה בהתאם לכך חשבון ימי חופשת המחלה של העובד, אשר חויב עם תשלום משכורתו;
- (ג) תקופת היעדרו של עובד, שבה זוכה חשבון ימי חופשת המחלה שלו כאמור, תיחשב כתקופת עבודה לכל דבר.

(נב/65)

33.28 - קרן ימי מחלה

33.280

(א) קרן ימי מחלה (להלן - "הקרן") מנוהלת במשותף, בהרכב פריטטי, על-ידי נציבות שירות המדינה והסתדרות עובדי המדינה. פעולותיה מבוצעות לפי האמור להלן בסעיף זה. עניינים אשר לא פורטו בסעיף זה ייקבעו בהסכם בין נציבות שירות המדינה לבין הסתדרות עובדי המדינה וכן ייעשה בכל בעיה אשר תתעורר עקב פעולות הקרן ואשר לא תהיה אפשרות לפתרה בדרך שנקבעה בסעיף זה;

(ב) קרן ימי מחלה בשירותי הביטחון - הוראות סעיף זה יחולו בשירותי הביטחון, בשינויים המחויבים שנקבעו בנהלי שירותי הביטחון, בתיאום עם נציבות שירות המדינה.
(עא/5)

33.281

הקרן מוסמכת לתת מענק לעובד הנעדר עקב מחלה, אם הוא ממלא אחר התנאים הבאים:

(א) ניצל את ימי חופשת המחלה הצבורה אשר עמדו לרשותו (לרבות חופשת מחלה במחצית משכורת, אם הוענקה לו על-פי פסקה 33.213);

(ב) ניצל את כל יתרת ימי חופשת המנוחה הצבורה אשר עמדו לרשותו (ראה פסקה 33.216);

(ג) ביום גמר ניצול ימי המחלה הצבורים הוא נמצא בשירות שלוש שנים לפחות (למעט תקופת חופשה ללא משכורת);

(ד) הוא בעל משפחה, או רווק שאינו מתגורר עם הוריו ותומך בהם;

(ה) ההיעדרות עקב מחלה, שבעדה מבוקש המענק, נמשכה לפחות שבעה ימים רצופים.

33.282

(א) המענקים שיינתנו על-ידי הקרן ייקבעו בהתחשב במצבו הכלכלי והסוציאלי של העובד, אך לא יעלו על 80% ממשכורתו;

(ב) התקופה בעדה ישולמו המענקים לא תעלה, בדרך כלל, על שלושה חודשים בכל שנים-עשר חודשים רצופים.

33.283

המענק שניתן לפי פסקה 33.282, יחושב על בסיס המשכורת שהייתה מגיעה לעובד אילו היה בחופשת מחלה רגילה.

33.284

התקופה שבעדה ישולם לעובד מענק מן הקרן, תיחשב כחופשת מחלה ללא משכורת ויחולו עליה הוראות פסקה 33.215. עובדה זו תצוין במסמכים הנשלחים לעובד, על-פי פסקה 33.286 והמפרטים את האישור ואת גובה המענק שיינתן לו.

33.285

(א) הבקשה לקבלת מענק מן הקרן תוגש בטופס בקשה למענק ימי מחלה (מדף 2485) על-ידי העובד, באמצעות עובד הרווחה או בשם העובד על-ידי עובד הרווחה, אשר יציין את הערותיו בטופס ויגיש אותו למנהל היחידה;

(ב) מנהל היחידה יאשר את נכונות העובדות שצוינו בבקשה, ימלא את שאר הפרטים בטופס ויעביר אותו אל הנהלת הקרן (קרן מחלה לעובדי המדינה).

33.286

(א) אישורה הנהלת הקרן מענק, יישלח עותק מן האישור לעובד, למנהל משאבי אנוש, לחשב המשרד, למנהל היחידה ולעובד הרווחה במשרד;

(ב) התשלומים יבוצעו על-ידי חשב המשרד בו מועסק העובד.
(שע/15)

33.287

הנהלת הקרן תשמור את כל הבקשות ואת העתקי כל האישורים למענקים מן הקרן, עותקים של האישורים יתויקו בתיקיהם האישיים של העובדים הנוגעים בדבר.

33.288

הנהלת הקרן תסכם מדי חודש את מספר הימים שאושרו לתשלום מן הקרן ואת היתרה שנותרה בה לאחר החסרתם.

43.2 - יציאה לחוץ-לארץ

43.21 יציאת עובד לחוץ-לארץ / 43.22 יציאת עובד לשירות בחוץ-לארץ / 43.23 התנהגות עובדי המדינה בשירות בחוץ-לארץ

43.21 - יציאת עובד לחוץ-לארץ

43.211

עובד היוצא לחוץ-לארץ בתפקיד או להשתלמות, ימלא, זמן סביר לפני יציאתו, טופס יציאה לחוץ-לארץ (מדף 2490), במקור ובהעתק, וימסור אותו למנהל יחידתו. הוראה זו תחול גם על עובד היוצא לחוץ-לארץ שלא בתפקיד, כאשר ממונה הביטחון קבע לגביו חובת דיווח בכל נסיעה לחוץ-לארץ, או שהעובד נמנה על בעלי תפקידים או משתייך לגופים, שנקבעה לגביהם חובת דיווח בכל יציאה מהארץ. (סג/15)

43.212

קיבל האחראי העתק הטופס כאמור בפסקה 43.211, רשאי הוא לתת לעובד הוראות בדבר ביטחונם האישי של העובד ושל בני משפחתו הנלווים אליו, והעובד חייב למלא אחר כל הוראה כזאת.

43.213

עובד היוצא לחוץ-לארץ בתפקיד או להשתלמות, על חשבון הממשלה, חייב לעמוד במגע מתמיד עם נציגות ישראל הפועלת בארץ שהותו ולכוון את פעולותיו מתוך הסכמה הדדית אתה.

43.214

לשם ביצוע הוראות פסקה 43.213, חייב העובד לבקר, מיד בהגיעו למחוז חפצו, בנציגות ישראל (שגרירות, צירות או קונסוליה) הקרובה למקום בואו באותה ארץ, ולהודיע לראש הנציגות או לעובד אחראי בה על שליחותו ועל תוכניותיו; אם אין הביקור אפשרי מטעמים מעשיים, על העובד להתקשר עם הנציגות בטלפון או בכתב, ולדאוג לכך שראש הנציגות או עובד אחראי בה יידע על בואו ועל מקום הימצאו.

43.215

הוראות סעיף זה יחולו בשירותי הביטחון, בשינויים המחויבים מאופי העבודה והיציאה לחוץ-לארץ, בהתאם לנהלים החלים בשירותי הביטחון. (עא/5)

43.22 - יציאת עובד לשירות בחוץ-לארץ

43.221

בטרם תאושר נסיעת עובד לשירות בחוץ-לארץ (למעט נסיעה לצורך השתתפות בוועידות, בקונגרסים, או בכנסים בין-לאומיים), יחתום העובד על התחייבות בכתב, שלפיה הוא לא יקבל על עצמו, במשך שנתיים מיום סיום שירותו בחוץ-לארץ, כל תפקיד, עיסוק או שירות, בארצות שבהן ישרת; או ימלא כל תפקיד שהוא, במשך כל פרק זמן שהוא, בשנתיים האחרונות לפני סיום שירותו האמור, אלא אם קיבל היתר לכך בכתב, בהתאם להוראות פסקה 43.223.

43.222

ההתחייבות לפי הוראות פסקה 43.221 תמולא בשלושה עותקים לפי הנוסח דלהלן או נוסח קרוב לו ככל האפשר, בהתאם לנסיבות, ותימסר לאחראי;

(א) אני הח"מ ..... (מספר הזהות) ..... אשר כתובתי הקבועה בישראל היא ..... עומד לנסוע לחוץ-לארץ לשירות/שליחות מטעם משרד ..... בתפקיד .....

(ב) הנני מתחייב בזאת שלא לקבל על עצמי, במשך שנתיים מיום סיום שירותי או שליחותי בחוץ-לארץ, כל תפקיד, עיסוק או שירות בארצות שבהן אשרת; או אמלא איזה תפקיד שהוא, במשך כל פרק זמן שהוא, בשנתיים האחרונות לפני סיום שירותי או שליחותי בחוץ-לארץ, אלא אם אבקש ואקבל מראש היתר בכתב לכך בהתאם לחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;

(ג) ידוע לי שאי מילוי התחייבותי זו מהווה עבירה על חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;

(ד) הנני מסכים לכך כי הממשלה, המשרד, נציב שירות המדינה או כל מוסמך לכך מטעמם, יהיו רשאים לנקוט את כל האמצעים המינהליים, המשמעתיים, או השיפוטניים, הקשורים בקיום התחייבותי זו;

(ה) הנני מסכים לכך כי השיפוט על איזה עניין שהוא הקשור בהתחייבותי זו או הנובע ממנה, אם יגיע לערכאות באיזו צורה שהיא, יהיה נתון אך ורק לבתי המשפט בישראל.

.....	.....	.....
תאריך	שם	חתימה
.....	.....	.....
עד לחתימה הנ"ל	מס' זהות	חתימה

43.223

רוצה עובד לקבל על עצמו תפקיד, עיסוק או שירות כאמור בפסקה 43.221, צריך הוא לקבל היתר על כך מן הוועדה הנזכרת בפסקה 43.625.

43.23 - התנהגות עובדי המדינה בשירות בחוץ-לארץ

43.231

בסעיף זה:

"עובד" - עובד המועסק בחוץ-לארץ על-פי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, לרבות על-פי סעיף 40 לחוק, וכן כל עובד שהוא אזרח או תושב ישראל.

43.232

- (א) עובד היוצא בשליחות משרדו לחוץ-לארץ, בין לתקופה קצרה ובין לתקופה ממושכת, חלות עליו כל ההוראות הנובעות מחוקי שירות המדינה והוראות התקשי"ר בהתאמות המתאימות;
- (ב) עובד היוצא לחוץ-לארץ בשליחות משרדו ממשיך להיות עובד המשרד על כל הנובע מכך וחלות עליו כל ההוראות המיוחדות של המשרד הנוגעות לעובדיו הנמצאים בחוץ-לארץ.

43.233

- (א) עובד הנמצא בשליחות משרדו בחוץ-לארץ חייב לקיים את החוקים המקומיים הנהוגים באותה ארץ בכפיפות להוראות הנציגות הרשמית המכהנת באותה ארץ;
- (ב) עובד המשרת בחוץ-לארץ יתנהג התנהגות ההולמת את מעמדו ותפקידו כנציג מדינת ישראל.

43.234

- (א) לא ישתמש ולא ינצל עובד כנ"ל את מעמדו המיוחד לקידום אינטרסים אישיים שלו וידאג שכל פעולותיו יהלמו את תפקידו הרשמי;
- (ב) עובד כנ"ל יעשה שימוש בזכויות החסינות המוקנות לו בצורה סבירה ובהתאם לנהוג בנציגות הרשמית של המדינה באותה ארץ ובין היתר עליו להקפיד על כיבוד חוקי התנועה המקומיים לרבות ההוראות הנוגעות להחניית כלי רכב וכדומה;
- (ג) העובד ישתמש בזכויות המוענקות לו לקניית מוצרים פטורים ממס וממכס במידה סבירה ובמסגרת המקובלת בנציגות הרשמית של ישראל אך לא יעשה כל פעולה לשם הפקת רווחים אישיים או טובות הנאה אישיות או עסקים כלשהם.

43.235

- (א) עובד כנ"ל לא יבצע כל פעולה שאינה הולמת את תפקידו ואת מעמדו ולא יעסוק בפעילות כלשהי, מסחרית, או אחרת או בכל עבודה שהיא מחוץ למילוי תפקידו הרשמי;
- (ב) עובד כנ"ל לא יבצע כל עסקה במקרקעין, פרט לשכירות דירה לצורכי מגוריו ושל משפחתו למשך תקופת השירות ובכפיפות לנהלים הנהוגים בנציגות בה הוא משרת. כמו כן לא יעסוק במסחר בבורסה, לא יהמר ולא ישקיע כספים בעסקים כלשהם;
- (ג) לא יעשה עובד המשרת בחוץ-לארץ כל מעשה הפוגע במנהגים ובערכי הדת היהודיים והמקומיים וכן לא יעשה מעשה שיש בו משום פגיעה באינטרסים של מדינת ישראל או מעשה שיש בו פגיעה במעמד העובד.

43.236

התעורר ספק בדבר כללי ההתנהגות החלים על עובד המדינה המשרת בחוץ-לארץ, יתייעץ עם ראש היחידה או עם ראש הנציגות הרשמית בה הוא עובד או עם הנהלת משרדו בארץ בדרכים המקובלות.

43.237

על העסקת בן משפחה של עובד בחוץ-לארץ - ראה סעיף 13.34.

פרק 51 - רשויות וסמכויות בתחום ההדרכה בשירות המדינה

בפרק זה מובאות מטרות ההדרכה בשירות המדינה, ניתנות הוראות בדבר רשויות ההדרכה וסמכויותיהן ונקבעות הוראות נוהל בעניינים הקשורים בהדרכה.

51.1 - הוראות כלליות

51.11 מטרות ההדרכה בשירות המדינה וסוגיה
/ 51.12 תפקידי נציבות שירות המדינה במערכת ההדרכה / 51.13 תפקידי המשרדים במערכת ההדרכה / 51.14 עובדי שירותי הביטחון

51.11 - מטרות ההדרכה בשירות המדינה וסוגיה

51.111

מטרות ההדרכה בשירות המדינה הן:

- (א) הקניית הידיעות הדרושות לעובדים לשם מילוי תפקידיהם;
- (ב) שיפור הרמה המקצועית ופיתוח מיומנות העובדים בתחום עבודתם;
- (ג) פיתוח המחשבה, הרחבת אופקי הידיעות וההשכלה הכלליות;
- (ד) הכשרת העובדים למילוי תפקידים אחראיים יותר;
- (ה) הגברת היעילות, שיפור השירות וקליטת חידושים בתחומי המינהל והתחומים המקצועיים האחרים;
- (ו) טיפוח יחסים נאותים בעבודה והגברת רוח הצוות בקרב העובדים במשרדים וביחידותיהם.

51.112

סוגי הדרכה - הגדרות

פירוש המונחים המשמשים בחלק זה הוא כלהלן:

- "הדרכה" - כל פעולת למידה, בכל תחום ולכל עובד, הנעשית בכל מקום, בכל זמן ובכל צורה והמכוונת להשיג את המטרות המפורטות בפסקה 51.111;
- "הכשרה" - הכשרה מקצועית המוגדרת על-ידי המעסיק כחיונית למילוי תפקידו של העובד (או תפקיד אותו מיועד העובד למלא), כמתחייב מדרישת המשרה ובהתאם למסלול הקידום של העובד על-פי הוראות התקש"ר;
- "השתלמות" - שיפור הרמה המקצועית והשלמת מיומנויות למי שמאומן בהן כבר; עדכון בתחומים ובנושאים שחלו בהם שינויים וחידושים, השלמת ידיעות והרחבתן בתחומים ובנושאים שיש בהם כדי להעלות את רמתו המקצועית של העובד למילוי תפקידו, כולל לימוד שפות זרות;
- "השכלה כללית" - רכישת השכלה פורמלית יסודית, תיכונית והשכלה גבוהה, בין אם היא נדרשת או רצויה למילוי תפקידו של העובד ובין אם נועדה לתרום להעלאת הרמה הכללית של העובד, כולל לימוד השפה העברית והערבית, כאשר זו נדרשת למילוי התפקיד;
- "הדרכה בשירות" - (א) פעולת הדרכה מכל סוג, הנערכת על-ידי נציבות שירות המדינה או על-ידי המשרדים או בשיתוף פעולה עמם והמיועדות לעובדים בשירות בלבד;
- (ב) פעולת הדרכה שהיא במסגרת תפקידיו של המשרד או בנושאי עיסוקו, אף אם היא מיועדת לעובדים מחוץ לשירות, ובלבד שאושרה על-ידי נציבות שירות המדינה כהדרכה בשירות.
- "הדרכה מחוץ לשירות" - פעולת הדרכה מכל סוג שאיננה "הדרכה בשירות".

51.113

- (א) הוראות פרק זה, פרק 52 ופרק משנה 53.1 חלות על העובדים הקבועים, העובדים הזמניים, העובדים על-פי חוזה מיוחד והעובדים הארעיים המועסקים מעל שנה אחת כאשר יש סבירות גבוהה כי העסקתם תימשך;

- (ב) במקרים מיוחדים וחריגים בהם מבקש המשרד לאשר לימודים לעובדים המועסקים פחות משנה, או לעובדים שאופק השירות שלהם קצר משלוש שנים, יש לפנות לקבלת אישור ועדת ההשתלמות המרכזית (ראה סעיף 51.24);
- (ג) הכשרות החיוניות לתפקידו של העובד, שכוללות עד 100 שעות לימוד, רשאי המשרד לאשר גם לעובדים המועסקים פחות משנה אחת, ללא צורך בוועדת ההשתלמות המרכזית. (שע/3)

51.114

למען הסר ספק, אין באישור השתתפות בפעולות הדרכה ולימודים מכל סוג שהוא ו/או בהשתתפות המשרד במימון הלימודים, בהתאם להוראות חלק זה, כדי להוות התחייבות כלשהי מצד המדינה להכרה באותם לימודים לצורכי שכר. (שע/29)

51.12 - תפקידי נציבות שירות המדינה במערכת ההדרכה

51.121

- תפקידי נציבות שירות המדינה בתחום ההדרכה הם:
- (א) קביעת מדיניות ההדרכה בשירות ומטרתיה;
- (ב) מתן הנחיות כלליות לתכנון ההדרכה וארגונה במשרדים;
- (ג) הכנת תכניות הדרכה רב-שנתיות ושנתיות, בעיסוקים המצויים בכל המשרדים או במשרדים רבים;
- (ד) מתן הנחיות לקביעת תכניות הדרכה במשרדים;
- (ה) מתן הנחיות כלליות לתכנון תקציבי ההדרכה במשרדים ולהקצאת סכומים מתאימים בהתאם לתכליות ההדרכה השונות;
- (ו) פיקוח על ההדרכה במשרדים ובדיקת תכניות ההדרכה;
- (ז) פיתוח מסגרות ואמצעים לביצוע פעולות ההדרכה;
- (ח) ארגון הדרכה כללית ומקצועית משותפת למשרדים בנושאים בין-משרדיים או כלל-משרדיים;
- (ט) קיום קשר עם בתי ספר, עם מוסדות ועם גופים אחרים מחוץ לשירות לשם תכנון וביצוע של פעולות הדרכה ופיקוח עליהן;
- (י) תכנון וביצוע פעולות להכשרת מועמדים לשירות (הכשרה קדם - שירותית);
- (יא) פרסום חומר מקצועי וספרות מקצועית בתחומי הדרכה שונים;
- (יב) עריכת סקרים ומחקרים בנושאי הדרכה, והערכת פעולות הדרכה;
- (יג) אישור פעולות הדרכה לסוגיהן בארץ ובחוץ-לארץ בהתאם לסמכויות שנקבעו בפרק זה.

51.13 - תפקידי המשרדים במערכת ההדרכה

51.131

- תפקידי המשרדים בתחום ההדרכה הם:
- (א) קביעת יעדי הדרכה וצורכי ההדרכה של המשרד בכל היחידות;
- (ב) הכנת תכניות הדרכה רב-שנתיות ושנתיות, המבוססות על צורכי ההדרכה של עובדי המשרד בכל המקצועות ובכל העיסוקים;
- (ג) עיבוד תקציב להדרכה במסגרת התקציב השנתי של המשרד;
- (ד) ארגון פעולות הדרכה כלליות ואינדיווידואליות בהתאם להנחיות של נציבות שירות המדינה בעיסוקים הדרושים;
- (ה) קיום קשר עם מוסדות וגופים מחוץ למשרד או מחוץ לשירות לשם ביצוע פעולות הדרכה לעובדי המשרד;
- (ו) פיקוח על פעולות הדרכה המאורגנות והנערכות ביחידות המשרד השונות.

51.14 - עובדי שירותי הביטחון

51.141

הוראות חלק 5 לתקשי"ר יחולו בשירותי הביטחון, בשינויים ובהתאמות הנדרשים, בכפוף לנהלים שנקבעו בשירותי הביטחון בתחום ההדרכה, בתיאום עם נציבות שירות המדינה. הוראות פרק משנה 51.7 לא יחולו על עובדי שירותי הביטחון. (עא/5)

פרק 60 - איכות ומצוינות

בפרק זה מובאות הוראות בדבר דרכי פעולה לניהול איכות ומצוינות במשרדי הממשלה וביחידות הסמך.

60.1 - ניהול איכות ומצוינות

60.11 כללי / 60.12 תפקידי האגף לאיכות ומצוינות בשירות המדינה / 60.13 ניהול איכות בשירות המדינה / 60.14 הנחיות להטמעת גישת ניהול האיכות / 60.15 גורמי תוצאה

60.11 - כללי

60.110

ניהול איכות בשירות המדינה הינו גישה ניהולית, שנועדה למסד מנגנונים ולהטמיע מהלכים שיבטיחו שיפור מתמיד של המועילות והיעילות בעבודת משרדי הממשלה ויחידות הסמך זאת, תוך התמקדות בלקוחותיהם החיצוניים-הציבור ובלקוחות הפנימיים.

60.111

הוראות אלה מיועדות לשמש קו מנחה לכל מנהלי הארגונים/היחידות בשירות המדינה, בבואם לגבש את המדיניות הכוללת של משרדיהם או להתאים נגזרות ממדיניות זאת ברמה היחידתית.

60.112

פרק זה מבוסס על מודל המצוינות שפותח ומופעל באירופה על-ידי "הקרן EFQM האירופית לניהול איכות", ושואמץ והותאם על-ידי נציבות שירות המדינה לצרכים היחודיים של שירות המדינה בישראל.

60.113

הוראות פרק זה יחולו בשירותי הביטחון בשינויים המחויבים מאופי העבודה ושיקולי ביטחון, בהתאם לנהלים החלים בשירותי הביטחון, בתיאום עם נציבות שירות המדינה.
(עא/5)

60.12 - תפקידי האגף לאיכות ומצוינות בשירות המדינה

60.120

האגף לאיכות ומצוינות בשירות המדינה מופקד על סיוע ותמיכה בחמישה היבטים מרכזיים:
(א) מדיניות האיכות

1. גיבוש ופרסום מדיניות ניהול האיכות בשירות המדינה, ועדכונה;
2. גיבוש ופרסום מדיניות בתחום אמנות האיכות שירות;
3. שילובם של מנגנוני תגמול פרטניים, צוותיים ויחידתיים במדיניות ניהול האיכות;
4. התאמת גישות ניהול איכות מסקטורים אחרים ועדכון על בסיס הניסיון הנצבר;
5. אפיון התהליך, הפריסה, הפונקציות והתפקידים שיקדמו את ניהול האיכות במשרדים.

(ב) מודעות לאיכות

1. יצירת מודעות בקרב הנהלות משרדים ויחידות ממשלתיות לעיקרי גישת ניהול האיכות וחיבתה;
2. יזום והפעלה של מסלולי השירות הציבורי במסגרת כינוסי איכות לאומיים ובין-לאומיים;
3. ריכוז עבודת המטה הבין-משרדית והפעלה שוטפת של "שבוע איכות" שנתי לשירות המדינה;
4. עידוד הצטרפותם של מנהלים לסידורים לימודיים בנושא האיכות.

(ג) תשתיות לאיכות

1. ייזום והפעלת מערכת מבדק ממשלתי תקופתי של איכות הניהול ביחידות ממשלתיות בהתאם לעקרונות מודל המצוינות והוראות פרק זה;
2. הפעלת פורום מנהלים מיישמי איכות בשירות המדינה;
3. הפעלת פורום ממונים משרדיים על ניהול איכות בשירות המדינה;
4. הקמה והפעלה של מוקד מידע ותיעוד לאיכות הכולל: חומר תורתי, דוחות שנתיים ותרומים בתחום ניהול האיכות;
5. הפעלה שוטפת ופיתוח מתמיד של אתר אינטרנט לאיכות ומצוינות.

(ד) תמיכה וליווי

1. עיצוב המתודולוגיה של תהליך הטמעת ניהול האיכות במשרדי הממשלה/ביחידות סמך;
2. יעוץ מקצועי שוטף להנהלות משרדים והכוונה בליווי תהליכי הטמעת גישת ניהול האיכות;
3. מתן ייעוץ בצמתי קבלת החלטות בתחום ניהול האיכות;
4. הענקת יעוץ מתודולוגי משלים לזה של היועצים החיצוניים;
5. ייזום של פרויקטים בין-משרדיים לקידום האיכות והמצוינות;
6. ייזום, תיאום והפעלה של הכשרה והדרכה בין-משרדית בתחום האיכות, עבור מנהלים ועובדים.

(ה) הנעה לאיכות

1. פרסום הצלחות והישגים של משרדים בתחום ניהול האיכות;
2. הפקת מידעון איכות ומצוינות בשירות המדינה - "אומץ בשירות";
3. הפעלת הפרס הלאומי לאיכות במגזר הציבורי ע"ש יצחק רבין ז"ל;
4. הקצאת במה להצגת הישגי המשרדים בכנסים שונים;
5. עידוד המשרדים להשתתף בתחרויות ארציות לצוותי שיפור;
6. ניהול התכניות לפרסי הצטיינות בשירות המדינה.

60.13 - ניהול איכות בשירות המדינה

60.130

עקרונות ניהול איכות בשירות המדינה

- * מחויבות ההנהלה לקידום האיכות;
  - * התמקדות במתן מענה לדרישותיהם וציפיותיהם של הלקוחות;
  - * שיפור מתמיד של דפוסי העבודה בארגון ושל תוצרי הסופיים;
  - * מעורבות פעילה של כל עובדי הארגון במהלכי השיפור;
  - * התבססות על יעדים ומדדים ברורים ומוסכמים.
- כנגזר מהעקרונות המנחים האמורים לניהול איכות בשירות המדינה נכללות הדרישות למערכת האיכות הממשלתית ברוח מרכיבי מודל המצוינות שאומץ על-ידי שירות המדינה כאמור והם מפורטים כדלקמן:

60.131

מרכיבי מודל המצוינות

גורמים מאפשרי תוצאות	גורמי תוצאה
* מנהיגות	* תוצאות ללקוח
* קביעת מדיניות ואסטרטגיה	* תוצאות לאנשים
* ניהול עובדים	* תוצאות לחברה/קהילה
* שותפות ומשאבים	* תוצאות ביצוע עיקריות
* תהליכים	

72.4 - פרסים לממציאים

72.41 פנייה לקביעת פרס / 72.42 צורת הפרס
72.43 עיון מחדש וערר / 72.44
דו"חות לממציא / 72.45 ניהול זכויות המדינה
72.46 עובדי שירותי הביטחון /

72.41 - פנייה לקביעת פרס

72.411

ממציא או מנהל כללי רשאים לפנות אל ועדת ההמצאות בבקשה לקבוע האם להעניק לממציא, פרס
בעד המצאתו אם התקיים אחד מהתנאים הבאים:

- (א) ניתן פטנט;
- (ב) נסתיימה הבחינה המהותית של הבקשה לפטנט כאשר היא עומדת לפני קיבול, לפי סעיף 26
לחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967;
- (ג) הוחלט שלא לבקש פטנט, כאמור בפסקאות 72.327 או 72.352;
- (ד) ההמצאה זכתה להצלחה מסחרית בהיקף ניכר.

72.412

ועדת ההמצאות תחליט בפנייה, לפי פסקה 72.411, לאחר שתקבל את כל הפרטים הדרושים לה לעניין
מאת היועץ, מאת המשרד בו מועסק הממציא בעת שהמציא את ההמצאה, מאת הממציא ומאת כל
יחידה אחרת שטיפלה בעניין.

72.413

לשם מתן החלטה בעניין האמור בפסקה 72.412, מוסמכת ועדת ההמצאות לדרוש כל חומר הנחוץ לה
לעניין אותה פסקה, מאת כל יחידה ממשלתית ומאת הממציא, לשמוע את הממציא, את נציג המנהל
הכללי, את היועץ ואנשים אחרים הנוגעים בעניין לפני שתחליט בפניה.

72.42 - צורת הפרס ושיעוריו

72.421

הפרס לממציא ייקבע על-ידי ועדת ההמצאות באחת או יותר מהדרכים הבאות:

- (א) מענק חד פעמי;
  - (ב) מענק לתשלום בשיעורים;
  - (ג) מענק בצורת שיתוף בהכנסות המדינה מדמי הניצול המסחרי של ההמצאה.
- הפרס הנקבע על-ידי ועדת ההמצאות לא יעלה על גובה הפרס שהומלץ על-ידי המשרד בו מועסק
הממציא.
(סב/20)

72.422

הומצאה המצאה במשותף על-ידי מספר ממציאים עובדים, תקבע ועדת ההמצאות את דרך חלוקת
הפרס ביניהם אלא אם הגישו הממציאים הצעה בכתב, עליה הסכימו כולם לדרך חלוקתו ביניהם.

72.423

בבואה להחליט על צורת הפרס ועל שיעורו תביא ועדת ההמצאות בחשבון בין היתר, את הגורמים
הבאים:

- (א) קרבת ההמצאה לתפקידיו של הממציא ולתחום פעולת היחידה בה הוא מועסק;
- (ב) מעמדו של העובד (קבוע, זמני, על-פי חוזה מיוחד, ארעי), אחריותו וקשריו עם היחידה;
- (ג) מידת השתתפות הממציא במאמץ משותף שהביא להמצאה;
- (ד) מידת העזרה שניתנה לעובד על-ידי המדינה, כגון: הדרכה, השתלמות, הקניית ידיעות ופתיחת
מקורות מידע, עזרת עובדים אחרים וכן האפשרויות שהיו לעובד, עקב עבודתו, להחליף דעות
עם מומחים בתחום בו הומצאה ההמצאה;
- (ה) ההשקעות הדרושות לפיתוח ההמצאה ולשימושה המסחרי;
- (ו) המידה בה הייתה ההמצאה פרי עבודתו וניסיונו של הממציא בתקופה שקדמה לכניסתו
למשרתו;

- (ז) התועלת שבהמצאה והחיסכון הנובע או הצפוי מהשימוש בה, עד כמה שהיא מנוצלת, או מיועדת לניצול, על-ידי המדינה, בין אם הניצול הוא מסחרי ובין אם לאו;
- (ח) היקף האפשרויות לניצול ההמצאה בתחומים שמחוץ לתחום פעולות היחידה או המשרד, בין בארץ ובין בחוץ-לארץ, לאלתר או בעתיד, אם נועדה ההמצאה בעיקר לניצול כזה;
- (ט) שיעור זכויות המדינה והעובד בהמצאה.

72.424

האמור בפרק זה אינו מחייב מתן פרס לממציא. הוועדה רשאית לקבוע שלממציא לא מגיע פרס בעד המצאתו.

72.43 - עיון מחדש וערר

72.431

התברר כי בשל שינוי הנסיבות, השתנו הגורמים שהובאו בפני ועדת ההמצאות בעת דיוניה על צורת הפרס ועל שיעורו, רשאי הממציא לבקש כי ועדת ההמצאות תשוב ותדון בעניין מחדש. ביקש כך העובד, תדון ועדת ההמצאות בעניין והיא רשאית לקיים את החלטתה או לשנותה, אולם אין היא רשאית להקטין את סכום הפרס שנקבע.

72.432

לא תוגש בקשה לפי פסקה 72.431, לפני תום שנה אחת מעת ההחלטה האחרונה של הוועדה בעניין.

72.433

פסקה מבוטלת
(סח/23)

72.434

למעט האמור לעיל בסעיף זה, תהיה החלטתה של ועדת ההמצאות סופית. לעובד לא תהיינה זכויות אחרות בהמצאתו או תביעה לתשלומים כל שהם בעד המצאתו, זולת הזכויות שנקבעו.

72.435

כל החלטה של ועדת ההמצאות תינתן בכתב ויפורטו בה נימוקי ההחלטה. ההחלטה בדבר צורת הפרס ושיעורו תישלח לעובד בדואר רשום.

72.436

הוצאות הפרס יכוסו על-ידי תקציב המשרד בו מועסק הממציא.

72.44 - דו"חות לממציא

72.441

מנהל כללי ימסור ליועץ ולממציא לפחות פעם אחת בשנה, דין וחשבון על הטיפול בהמצאה, לרבות פעולות שנעשו לפיתוח ההמצאה או לניצולה המסחרי.

72.45 - ניהול זכויות המדינה

72.451

היועץ ינהל רישום של כל פעולה בעניין זכויות המדינה בהמצאות שיכלול:

- (א) הודעות על המצאות ושלבי הטיפול בהן;
- (ב) החלטות היועץ, מנהל כללי, וועדת ההמצאות;
- (ג) בקשות שהוגשו לפטנטים שניתנו בארץ ובחוץ-לארץ;
- (ד) דו"חות על טיפול בהמצאות לפי פסקה 72.441;
- (ה) העברת זכויות בהמצאות, רשיונות, וחוזים בנוגע לזכויות המדינה בהמצאות עובדי המדינה.

72.452

מנהל כללי של כל משרד ידווח ליועץ על כל פעולה המנויה בפסקה 72.451.

72.46 - עובדי שירותי הביטחון

72.461

הוראות פרק משנה זה יחולו בשירותי הביטחון, בשינויים המחויבים מאופי העבודה ושיקולי הביטחון, בהתאם לנהלים החלים בשירותי הביטחון, בתיאום עם נציבות שירות המדינה. (עא/5)

פרק 74 - הנעת עובדים

בפרק זה מובאות הוראות בנושא תהליך בחירת עובדים/צוותים בעלי הישגים מיוחדים, קרן מנהל כללי והוקרה לעובד ותיק.

74.1 - עובדים/צוותים בעלי הישגים מיוחדים בשירות המדינה

74.11 כללי / 74.12 תכניות לבחירת עובדים/צוותים בעלי הישגים מיוחדים / 74.13 טקסים מרכזיים לבעלי הישגים מיוחדים / 74.14 פרסום תהליך הבחירה ושמות העובדים/צוות עובדים בעלי הישגים מיוחדים / 74.15 לוח זמנים / 74.16 קיצור פז"מ

74.11 - כללי

74.111

- (א) תהליך בחירת עובדים/צוותים בעלי הישגים מיוחדים בשירות המדינה הוא תהליך בחירה שנתי, אשר נועד לבטא את ההוקרה ואת ההערכה של שירות המדינה לעובדים/צוותים, ולהניע למציאות בשירות;
- (ב) העלאת הישגי העובדים/צוותים בשירות המדינה תתרום להעלאת פריון העבודה ולקידום האיכות והמציאות;
- (ג) בחירת עובדים/צוותים בעלי הישגים מיוחדים תתקיים במספר תוכניות פרסים:
- * פרס "המשרד"
  - * פרס מ"קרן המנהל הכללי"
  - * פרס "העובדים/הצוותים המצטיינים"
  - * פרס נציב שירות המדינה ל"עובדים/צוותים מעולים"
  - * פרס "מנהל מצטיין בדרג התיכון"
  - * פרס נציב שירות המדינה ל"מנהלים מעולים בדרג התיכון"
  - * פרס "מצטיין בתחום מקצועי בדרג התיכון"
  - * פרס נציב שירות המדינה ל"מעולים בתחום המקצועי בדרג התיכון"
  - * פרס "המציאות בניהול בדרג הבכיר"
  - * אות "יקיר שירות המדינה"
- (ד) הוראות פרק משנה זה יחולו בשירותי הביטחון, בשינויים המחויבים מאופי העבודה ושיקולי הביטחון, בהתאם לנהלים החלים בשירותי הביטחון, בתיאום עם נציבות שירות המדינה. (עא/5)

74.112

השתתפות בתהליכי הבחירה

- (א) זכאי להשתתף, עובד בשירות המדינה שאינו בהשעיה או בחופשה ללא משכורת, כדלקמן:
1. עובד המועסק בשירות המדינה שלוש שנים קלנדריות ומעלה לפני שנת הבחירה;
  2. עובד המועסק בשירות המדינה שנה קלנדרית אחת ומעלה לפני שנת הבחירה, כאשר מועמדותו מוגשת במסגרת צוות;
(תחולת נסמכים 1 ו-2 לעיל מיום כ"ה בטבת התשע"א (1.1.2011)) (שע/24)
  3. עובד הנמנה על צוות בטרם מלאו שלוש שנים קלנדריות למועד שבו קיבל פרס אישי או צוותי, מאחד מהפרסים הנמנים בפסקה 74.111(ג).
- (ב) אינם זכאים להשתתף: עובדים שהורשעו בחמש השנים הקלנדריות האחרונות שלפני שנת הבחירה בעבירות משמעת או בעבירות פליליות; כמו כן עובדים שקיבלו בשנתיים הקלנדריות האחרונות שלפני שנת הבחירה התראה או נזיפה על-ידי האחראי במשרד;
(16/זס)

- (ג) אינו זכאי להשתתף בכל אחד מתהליכי הבחירה עובד אשר קיבל במהלך שלוש השנים הקלנדריות האחרונות פרס מאחד הפרסים הנמנים בפסקה 74.111(ג), זאת למעט האמור בפסקה 74.112(א)3; (שע/28)
- (ד) זכאי להשתתף ולהיבחר בתהליכי הבחירה השונים צוות עובדים (למעט בתהליך הבחירה לקבלת פרס מנהל מצטיין/מעולה בדרג התיכון, פרס מצטיין/מעולה בתחום המקצועי בדרג התיכון, ולפרס "המצוינות בניהול בדרג הבכיר" ואת "יקיר שירות המדינה";
- (ה) צוות עובדים הינו: קבוצת עובדים אשר מופקדת על ביצוע משימת אד-הוק משותפת ומוגדרת מראש, המקיימת באופן מובנה קשרי גומלין מקצועיים ישירים. משימה זו אינה מהווה חלק מהעבודה השגרתית השוטפת של הקבוצה.
- קשרי גומלין אלה צריכים להתקיים בו-זמנית בין כל חברי הקבוצה ולאורך כל תקופת מילוי המשימה.
- כמו כן, על כל אחד מחברי הצוות לעמוד בקריטריונים שנקבעו לגבי עובד בודד בתכניות הייחודיות השונות;
- (ו) ממונה ישיר רשאי להמליץ על מועמדות של עובד לקבלת פרס בצירוף חוות דעת הממונה העקיף, זאת על-גבי טופס המדף המתאים, בצירוף תיאור התפקיד של המשרה;
- (ז) ועדה יחידתית/משרדית/עליונה תסתייע בגיליון ההערכה והמשוב השנתי העדכני כאחד מאמצעי העזר המרכזיים בעת קבלת החלטותיה, כמו כן תביא בשיקוליה ממצאי ביקורת המדינה, ביקורת פנימית, וביקורת פתח בתחום השירות לציבור, אשר פורסמו במהלך השנתיים האחרונות ונוגעים לעובד/לצוות באופן ישיר או עקיף.

74.113

הוועדה היחידתית/משרדית

- (א) הוועדה היחידתית/משרדית תמונה על-ידי המנהל הכללי או מי שהוסמך על-ידו במשרד או ביחידת הסמך, מבין עובדי המשרד הקבועים וכן גמלאי המשרד, בהרכב הבא:
- * נציג ההנהלה - יו"ר;
  - * עובד בכיר (רצוי שיהיה בקיא בנושא הנעת עובדים) - חבר;
  - * רכז ניהול איכות יחידתית/ממונה משרדי על ניהול איכות - חבר;
  - * גמלאי (עובד בכיר לשעבר של המשרד) - חבר;
- (סח/3)
- * נציג ועד העובדים - חבר;
- * מרכז תהליך בחירת העובדים בעלי ההישגים המיוחדים במשרד או ביחידה - מרכז הוועדה.
- (ב) כמרכז הוועדה ימונה עובד שדרגתו 19 ומעלה בדירוג המינהלי, או דרגה מקבילה בדירוגים המקצועיים המקבילים. מרכז הוועדה יכול לשמש גם כחבר בוועדה;
- במשרד גדול ניתן להגדיל את מספר חברי הוועדה, בתנאי שיישמרו יחסי הכוחות המקוריים;
- (ג) חבר בוועדת בחירה אשר הומלץ על-ידי הממונה עליו לקבלת אחד מהפרסים, יתפטר מחברותו בוועדה, עוד בטרם מועד תחילת דיוניה. אם כיהן כמרכז הוועדה, ימונה מרכז אחר לוועדה במקומו, הכל באותה שנה בלבד.
- חבר ועדה אשר המליץ על מועמד כממונה ישיר או עקיף יתפטר מתפקידו בוועדה באותה שנה, עוד בטרם מועד תחילת עבודתו. האחראי יכול לשמש כראש הוועדה גם בשנה שהמליץ על עובד/ים כממונה ישיר אך עליו לצאת מהשיבה בעת הדיון במועמדותם.
- היה והאחראי המליץ על עובד/ים כממונה עקיף, ימשיך לנהל את הישיבה מבלי שיצטרך לצאת בעת הדיון במועמדותם.
- בוועדת בחירה חייבת להיכלל לפחות אישה אחת;
- (ד) ועדה משרדית תכלול בשיקוליה את המלצת הוועדה היחידתית, אם קיימת כזו במשרד. אם ציינה הוועדה היחידתית כי אינה ממליצה על בחירתו של העובד לקבלת הפרס, לא תוכל הוועדה המשרדית לעשות כן;
- (ה) ועדת בחירה יחידתית/משרדית אשר דנה במועמדותם של עובדים לקבלת פרס מסוים, וסבורה כי העובד המומלץ לא נמצא מתאים, לא תוכל להחליט על העברתו לתכנית פרס אחר באותה שנה. הוועדה המשרדית אף רשאית לא לבחור כלל בעובדים לקבלת פרס מסוג כלשהו, אם לא נמצאו מתאימים לקבלתו;
- (ו) הוועדה המשרדית רשאית לבחור בצוות מצטיין שיכלול עד שלושים עובדים;
- (ז) כל משרד/יחידת סמך רשאי להעניק את הפרסים האמורים לעיל לאחר תקצוב ההוצאה בתקנה מיוחדת;
- (ח) המשרד/יחידת הסמך יעביר לאגף איכות ומצוינות בנציבות שירות המדינה עותק מהמסמכים הקשורים בבחירת מנהלים מצטיינים בדרג התיכון, מצטיינים בתחום המקצועי, בדרג התיכון

82.234

החליט בעל הסמכות לפטר עובד, יציין בהחלטתו את הנימוקים וימסור לעובד את ההחלטה ונימוקיה.

82.235

- (א) עובד אשר בעל הסמכות החליט על פיטוריו רשאי לערור על כך בפני נציב שירות המדינה תוך שלושים יום מיום שהגיעה אליו ההודעה על פיטוריו;
- (ב) הוגש ערר לנציב שירות המדינה בהתאם לנסמן (א), יהיה הליך הפיטורים סופי רק לאחר שנציב שירות המדינה דן בערר ונתן את החלטתו. אין לראות את העובד כמפוטר עד להחלטתו של נציב שירות המדינה;
- (ג) החליט נציב שירות המדינה לדחות את הערר כאמור בפסקה זו, יש ליתן הודעה מוקדמת לעובד על פיטוריו מיום החלטת הנציב בערר, בהתאם להוראות סעיף 82.32.
(שע/14)

82.236

פסקה מבוטלת
(סט/12)

82.237

- (א) פיטורי עובד קבוע, למעט פיטורים המבוצעים על-פי פסק דין של בית דין למשמעת (ראה פסקה 47.384(א)8) ופיטורים בעקבות החלטה של ועדה רפואית לפסול עובד משירות המדינה, טעונים משא ומתן מוקדם עם ועד העובדים;
- (ב) האחראי ידאג לכך שיירשם זיכרון דברים, חתום בידי שני הצדדים, על הדיונים שהתנהלו במשא ומתן האמור, וכן על ההסכם שהגיעו אליו - אם הגיעו להסכם;
- (ג) האחראי ישלח, בכל מקרה, העתק מזיכרון הדברים אל נציבות שירות המדינה (על חילוקי דעות בדבר פיטורי עובד הכלול ברשימת כוח אדם עודף ראה פסקה 11.337);
- (ד) פיטורי גמלאי מעל גיל 60 שנה שפרש משירות המדינה, והתקבל מחדש לעבודה, אינם טעונים משא ומתן עם ועד העובדים, אולם טעונים משלוח הודעה מוקדמת בהתאם להוראות סעיף 82.32.
(שע/14)

82.238

- פיטורי עובד הזכאי לקצבה לפי חוק הגמלאות עם פיטוריו, טעונים אישור מוקדם של נציב שירות המדינה לעניין ההוצאה לקצבה, למעט במקרים המפורטים להלן:
- (א) פיטורים על-פי החלטה של בית הדין למשמעת;
- (ב) עובד שפוטר לאחר חמש שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי כשדרגת נכותו היא 25% או יותר ובלבד שוועדה רפואית פסלה אותו מהשירות;
(חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970), ס' 15(2);
- (ג) עובד שפוטר לאחר עשר שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי ובלבד שוועדה רפואית פסלה אותו מהשירות.
(חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970), ס' 15(3);
(שע/14)

82.239

פסקה מבוטלת

82.24 - פיטורי עובד זמני

82.241

פיטורי עובד המועסק על-פי כתב הרשאה (עובד זמני) לפני התאריך שנקבע כתאריך סיום שירותו בכתב ההרשאה, יחולו הוראות סעיף 82.23. ואולם, על פיטורי עובד כאמור שטרם השלים את תקופת הניסיון, יחולו הוראות סעיף 82.22.
(שע/14)

פסקאות 82.242 - 82.244 מבוטלות
(סט/12)

82.25 - הפסקת שירות של עובד המועסק בחוזה

82.251

- (א) הסמכות להפסיק את שירותו של עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד, נתונה בידי נציב שירות המדינה או מי שהוסמך לכך על ידי, לפי סוג החוזה כמפורט להלן, אלא אם כן נקבע אחרת בחוזה העסקה;
- (ב) אם בכוונת האחראי להמשיך להעסיק עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד, יש להודיעו על כך בכתב מראש, שלושה חודשים לפני תום החוזה.
(חוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, ס' 9)
(שע/14)

82.252

- (א) על פיטוריו של עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד שטרם השלים את תקופת הניסיון בשירות המדינה, יחולו הוראות סעיף 82.22;
- (ב) פיטוריו של עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד שהשלים את תקופת הניסיון בשירות המדינה וטרם חלפו חמש שנים להעסקתו בשירות המדינה, יהיו בסמכות האחראי. קודם קבלת ההחלטה על הפיטורים ישלח האחראי לעובד הודעה מנומקת על הכוונה לסיים את העסקתו ויעניק לו זכות לשימוע כמפורט בפסקה 82.233;
- (ג) פיטוריו של עובד בחוזה מיוחד אשר השלים חמש שנות העסקה בשירות המדינה יהיו כשל עובד קבוע לפי סעיף 82.23, ואולם פיטוריו של עובד המועסק בחוזה לפי תקנה 1(3) לתקנות שירות המדינה (מינויים) (חוזה מיוחד), התש"ך-1960 ופסקה 16.414, אינם טעונים משא ומתן מוקדם עם ועד העובדים.
(שע/14)

82.253

פסקה מבוטלת
(שע/14)

82.254

פסקה מבוטלת
(שע/14)

82.255

- הסמכות להפסיק שירותו של עובד המועסק בכתב העסקה בשירות הביטחון הכללי נתונה לראש שירות הביטחון הכללי או מי שהוא הסמיך לכך.
(עא/5)

82.26 - הפסקת שירות של עובד הנמנה על הסגל הבכיר

82.261

נושא משרה בכיר אשר נקצבה למשרתו תקופת כהונה על-פי החלטות הממשלה

- (א) הפסקת עבודה של נושא משרה בכיר, שכהונתו נקצבה לפי החלטות הממשלה (מס' 4062 מיום ז' באלול התשס"ח (7.9.2008), מס' 4470 מיום י"ד בשבט התשס"ט (8.2.2009) ומס' 1154 מיום י' בטבת התש"ע (27.12.2009), בעילה של אי התאמה (במועד החל טרם סיום תקופת הכהונה במועדה), תהא בהתאם למנגנון שנקבע באותן החלטות ואומץ לחוזה העסקה של אותו נושא משרה. לא תופסק כהונתו של נושא משרה במהלך תקופת הכהונה שנקצבה למשרה או בתקופת הפרק זמן, אלא על-פי המלצת הוועדה המייעצת למינויים בכירים, לפי החלטת הממשלה מס' 91 מיום ג' בסיוון התשס"ו (30.5.2006);
- (ב) על החלטה להפסיק את כהונתו בעילה של אי התאמה, אשר התקבלה בהתאם להמלצת הוועדה המייעצת למינויים בכירים, אין ערר לנציב שירות המדינה.

82.262

נושא משרה סטטוטורית בכיר אשר נקצבה למשרתו תקופת כהונה על-פי חוק

- הפסקת עבודה של נושא משרה בכיר שנקבעה למשרתו תקופת כהונה קצובה על-פי חוק, בעילה של אי התאמה ובמועד החל טרם סיום תקופת הכהונה במועדה, תהא בהתאם למנגנון שנקבע באותו חוק ואומץ לחוזה העסקה של אותו נושא משרה.
(עא/2)

82.263

נושא משרה בכיר שלא נקצבה לו תקופת כהונה

הפסקת עבודה של נושא משרה בכיר שלא נקצבה לו תקופת כהונה, תהיה בהתאם לכללים הנהוגים בשירות המדינה על-פי הוראות התקשי"ר והנהול שפורסם בהודעת נש"מ ש/ע/14 מיום י"ג בשבט התש"ע (28.1.2010) בהתאם לאופן העסקתו ובשים לב להבחנות הבאות:

(א) טרם השלים תקופת ניסיון -

הפסקת עבודה של נושא משרה כאמור, ודרגת השיא של משרתו נמוכה לפחות בשתי דרגות מבעל הסמכות כאמור בפסקה 82.232, שלא השלים תקופת ניסיון בעילה של אי התאמה תהיה בידי ממונה על המשרה במשרד בהסכמת נציב שירות המדינה. על החלטה כאמור אין ערר לנציב שירות המדינה; אולם, הפסקת עבודה של נושא משרה כאמור, אשר דרגת השיא של משרתו אינה נמוכה בשתי דרגות מבעל הסמכות כאמור בפסקה 82.232, תהיה בידי נציב שירות המדינה;

(ב) השלים תקופת ניסיון -

הפסקת עבודה של נושא משרה כאמור שהשלים את תקופת הניסיון, ודרגת השיא של משרתו נמוכה לפחות בשתי דרגות מבעל הסמכות כאמור בפסקה 82.232, תהיה כשל עובד קבוע לפי סעיף 82.23 ולנוהל הפסקת עבודה שפרסמה הלשכה המשפטית בעניין זה, ואולם, החלטה כאמור אינה טעונה משא ומתן מוקדם עם ועד העובדים (אלא אם הועסק על-פי כתב מינוי). על החלטה זו רשאי העובד להגיש ערר לנציב שירות המדינה בהתאם לפסקה 82.235;

(ג) הפסקת עבודה של נושא משרה כאמור שהשלים את תקופת הניסיון, ודרגת השיא של משרתו אינה נמוכה לפחות בשתי דרגות מבעל הסמכות כאמור בפסקה 82.232, תהיה בידי נציב שירות המדינה. החלטה כאמור אינה טעונה משא ומתן מוקדם עם ועד העובדים (אלא אם הועסק על-פי כתב מינוי) ואין עליה ערר לנציב שירות המדינה.

בפסקה זו תקופת ניסיון - כמשמעותה בפרק משנה 13.8.
(ע/א/3)

82.264

יועץ משפטי של משרד

הפסקת כהונה של יועץ משפטי למשרד בעילה של אי התאמה, תהיה בידי נציב שירות המדינה לאחר שהתקבלה חוות דעת של ועדה מקצועית אשר הוקמה בנציבות שירות המדינה, בה חברים נציג היועץ המשפטי לממשלה, נציג נציב שירות המדינה, מנכ"ל לשעבר של משרד ממשלתי שימונה על ידי נציב שירות המדינה והיועץ המשפטי לממשלה.

על החלטה כאמור אין ערר לנציב שירות המדינה.

(ע/א/2)

82.27 - פיטורים לרגל צמצומים

82.270

הוראות סעיף זה אינן חלות על עובד בתקופת ניסיון ועל עובד שירותי הביטחון.
(ע/א/5)

82.271

בסעיף זה :

"ועד העובדים" - ועד העובדים המייצג את העובדים המוצעים לפיטורים על-ידי האחראי, ואשר איתו נוהגים לנהל משא ומתן בקשר לפיטורי עובדים על-פי פסקה 82.237;

"סניף הסתדרות עובדי" - סניף הסתדרות עובדי המדינה שבאזור שיפוטו מועסקים העובדים המדינה" שהאחראי מציג לפטרם.

פיטורים ייחשבו כפיטורים לשם צמצומים כשמתעורר הצורך בפיטורי עובדים, כתוצאה מסיום עבודה או הפסקתה או צמצום העבודה ביחידה. לרבות צמצום העבודה או הפסקת העבודה, כתוצאה משינויים בארגון העבודה או עקב שינויים טכנולוגיים. מסירת עבודה לקבלנים לא תיראה לעניין הסדר זה כסיום עבודה, הפסקתה או צמצומה.

(נ/31)

82.272

- (א) התעורר הצורך בפיטורים לשם צמצומים, יביא האחראי את הדבר לידיעת סניף הסתדרות עובדי המדינה במקום בכתב, ויקיים אתה דיון בנדון;
- (ב) לא הגיעו הצדדים להסכם בדבר הצורך בפיטורים או בדבר היקפם תוך 14 יום, יעביר האחראי את העניין לדיון בין נציבות שירות המדינה לבין המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה;
- (ג) לא הגיעו אלה לסיכום תוך 14 יום, יועבר העניין לוועדת שירות המדינה, אשר תבקש להכריע בנושא תוך 10 ימים.

82.273

- (א) נסתיימו הליכי הטיפול כאמור בפסקה 82.272, יגיש האחראי ללא דיחוי לוועד העובדים את רשימת העובדים המועמדים לפיטורים, וישלח העתק המכתב לסניף הסתדרות עובדי המדינה במקום;
- (ב) ועד העובדים רשאי להמציא לאחראי את השגותיו על שמות המועמדים לפיטורים הכלולים בהודעת האחראי או על חלק מהם; במקרה זה, יציין הוועד את שמותיהם של העובדים אשר לדעתו אין לפטרם ויהיה חייב להציע במקומם שמות של עובדים אחרים מבין העובדים שהוא מייצג;
- (ג) שמות העובדים, אשר יפוטרו, ייקבעו בהסכמה בין האחראי ובין ועד העובדים או הסתדרות עובדי המדינה או שניהם יחד והשמות ייקבעו לפי צורכי היחידה, בהתחשב בוותקו של העובד בשירות ובמצבו הסוציאלי;
- (ד) בקביעת צורכי היחידה יש להביא בחשבון, בין היתר, את העבודות המצריכות לימוד והתמחות תקופה מסוימת ואפשרויות התאמתו של העובד למשרות אחרות במקומות העבודה הכלולים במעגל הפיטורים (ראה פסקה 82.274) ולמהלך התקין של העבודה.

82.274

- (א) במעגל הפיטורים יכללו רק העובדים המועסקים במקצוע או בעבודה מסוג המשרה המתבטלת, והממלאים משרות ברמה דומה;
- (ב) במעגל הפיטורים יכללו רק העובדים במקומות עבודה באזור השיפוט של סניף הסתדרות עובדי המדינה, המיוצגים על-ידי ועד העובדים שאתו מתנהל המשא ומתן על הפיטורים;
- (ג) אולם, אם מתנהל המשא ומתן עם הסתדרות עובדי המדינה, רשאית היא להציע לפיטורים גם עובדים שאינם מיוצגים על-ידי ועד העובדים, ובלבד שהם מועסקים באזור השיפוט של סניף הסתדרות עובדי המדינה והם עובדים באותו משרד (אם המדובר בעובדים המועסקים ביחידת סמך - באותה יחידת סמך) שבו מועסקים העובדים הכלולים ברשימת המועמדים לפיטורים שהגיש האחראי.

82.275

- (א) האחראי וועד העובדים ינהלו משא ומתן בדבר העובדים אשר אין הסכמה ביניהם על פיטוריהם, והם רשאים, אגב דיוניהם על הרשימות הנ"ל, להחליף מועמד או מועמדים שהציעו לפיטורים כאמור בפסקה 82.273 במועמד או במועמדים אחרים, בכפיפות להוראות פסקאות 82.273 ו-82.274;
- (ב) לא הודיע ועד העובדים לאחראי תוך 21 יום מקבלת רשימת המועמדים לפיטורים על השגות מצדו על שמות המועמדים לפיטורים כאמור בפסקה 82.272, יראו כאילו הודיע הוועד על הסכמתו לפיטורי העובדים הכלולים ברשימה שהגיש האחראי לפי הרישא של פסקה 82.273;
- (ג) לעובדים, אשר הוסכם עם ועד העובדים על פיטוריהם ואף אישר השר את פיטוריהם, ישלח האחראי הודעה מוקדמת על פיטוריהם, כאמור בסעיף 82.32, מיד לאחר הסיכום בנדון עם הוועד, או בתום 21 יום כאמור לעיל, אם לא הגיש ועד העובדים השגות על שמות המועמדים לפיטורים.

פרק 85 - גמלאות

בפרק זה מובאות ההוראות העיקריות של חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 הקובעות את הזכויות לגמלאות של עובד המדינה ושאיוריו לאחר מכן מפורטות הזכויות לגמלה של עובד מפורט, של עובד שפרש לגמלה מיזמתו או ביזמת נציב שירות המדינה, של שאירי עובד שנפטר בשירות ושל שאירי בעל קצבה. כמו כן מובאים הנהלים הקשורים בהגשת תביעה לגמלה.

85.1 - הוראות כלליות

85.11 חלות / 85.12 הגדרות ועקרונות / 85.13 חישוב תקופת שירות / 85.14 הגדלת תקופת שירות / 85.15 עבודה במוסד מוכר / 85.16 חישוב גמלאות בעד תקופת שירות שאין החוק חל עליה / 85.17 זמן תשלום קצבה

85.11 - חלות

85.111

הוראות פרק זה חלות על עובד קבוע, על עובד זמני ועל עובד על-פי חוזה מיוחד, לגבי נקבע כי שירותו יישא זכות לגמלאות (בעניין עובד לגבי נקבע כי שירותו לא יישא זכות לגמלאות - ראה סעיף 02.35 בדבר אפשרות הבטחת זכויות לגמלה בקרן ביטוח או בקרן פנסיה).
הוראות פרק זה אינן חלות על עובד ארעי.
כמו כן אין הוראות פרק זה חלות על מועמד למינוי החייב לעמוד בבדיקה רפואית נוספת, כאמור בפסקה 13.462, בתקופה בה הוא מועסק על-פי הרשאה לשעה.
(חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, ס' 1, 107 (א) (2))

85.112

ואלה סוגי העובדים המועסקים על-פי חוזה מיוחד, אשר שירותם אינו נושא זכות לגמלאות, לא להם ולא לשאיניהם וכן לא הוחל עליהם הסכם רציפות זכויות לפי פרק משנה 85.9:
(א) עובד מעל גיל 55 (ראה פסקה 15.211);
(ב) עובד מעל גיל 64 (ראה פסקה 15.212);
(ג) עובד שאינו אזרח ישראל או תושב קבע בישראל (ראה פסקה 15.213). אם עובד כזה מועבר למעמד קבוע לפי הוראות פסקה 16.535, יחולו הוראות פרק זה עליו ועל שאיריו למפרע מיום תחילת שירותו רק אם הועסק בחוזה מיוחד לפי פסקה 15.213 ערב היום הקובע כאמור בסעיף 107 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970:
(ד) עובד לשכת שר או סגן שר (ראה פסקה 15.215);
(ה) עובד לשכת רב ראשי (ראה פסקה 15.216);
(ו) מנהל כללי המועסק לפי פסקה 17.121 (א) או (ג);
(ז) עובד על-פי חוזה מיוחד לאחר שלא נמצא מועמד במכרז פומבי (ראה פסקה 15.218);
(ח) מועסק לשם שיקומו הבריאותי (ראה פסקה 15.219);
(ט) מועסק בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה, מאיזה סוג שהוא (ראה פסקאות 16.411, 16.412 ו-16.413);
(י) עובד שעבודתו חיונית למדינה (ראה פסקה 16.414);
(יא) מועסק במשרה חלקית (ראה פסקה 16.418).
העובדים המועסקים בחוזים מיוחדים לפי (א), (ג), (ד), (ז), (ט), (י), (יא), ובוטחו ב"מבטחים" ואחר כך עברו למעמד קבוע, יישא שירותם בתקופת החוזה המיוחד זכות לגמלאות, בכפיפות לתנאי ההסכם עם "מבטחים" מיום 24.6.1983.

(סה/7)

85.113

הותנה עם עובד כי מטעמי בריאות לא תחולנה עליו הוראות פרק זה (ראה פסקאות 13.455 ו-15.125).
להלן בפרק זה - עובד מוגבל לגמלאות מטעמי בריאות- תהיה התנאה זו תקפה רק במקרים הבאים:
(א) העובד פרש מן השירות עקב מצב בריאותו הלקוי, שגרם את ההתנאה בדבר זכויותיו לגמלאות. או עקב כל סיבוך או תוצאה ממנו לפני שמלאו לו 60 שנה והשלים 10 שנות שירות, או לפני שהשלים 15 שנות שירות יהא גילו אשר יהא (ראה פירוט ההתנאה בסעיפים 85.24, 85.33 ו-85.42);
(ב) העובד נפטר עקב מצב בריאותו הלקוי, שגרם את ההתנאה בדבר זכויותיו לגמלאות, או עקב כל סיבוך או תוצאה ממנו, לפני שהשלים 10 שנות שירות (ראה פירוט ההתנאה בסעיף 85.54).
(החוק הנ"ל, ס' 94)

85.114

הוראות פרק משנה זה יחולו על עובדי שירותי הביטחון, בכפוף להוראות ייחודיות החלות עליהם בחוק שירות המדינה (גמלאות) או מכוחו.
(עא/5)

85.12 - הגדרות ועקרונות

85.121

- "גיל" - כהגדרתו בפסקה 01.111, בכפיפות לאמור בפסקה 93.226 בדבר שינוי תאריך לידה לאחר פרישת העובד;
- "גמלה" - פירושה קצבה או מענק כפי שהוגדרו להלן;
(החוק הנ"ל, ס' 1)
- "מענק" - תשלום חד-פעמי המשתלם, במקרים מסוימים, לעובד שפרש משירות המדינה או לשאייריו של עובד שנפטר בהיותו בשירות;
(החוק הנ"ל, ס' 1)
- "משכורת קובעת" - לגבי אדם פלוני בזמן פלוני, שיעור המשכורת לרבות התוספות הקבועות, המגיע באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לעובד שדרגתו כדרגה שהייתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות;
(החוק הנ"ל, ס' 8)
- "קצבה" - סכום המשתלם מדי חודש, לפי הוראות פרק זה, לעובד שפרש משירות המדינה או לשאייריו; קצבה, המשתלמת לעובד עצמו שפרש מהשירות, נקראת קצבת פרישה, וקצבה המשתלמת לשאייריו של עובד שנפטר בהיותו בשירות או לשאייריו של עובד שנפטר, לאחר שפרש מהשירות, נקראת קצבת שאיר;
(החוק הנ"ל, ס' 1)
- "תוספת קבועה" - תוספת המשתלמת על משכורתו התחילית המשולבת של עובד ושהוכרה על-ידי הממשלה כתוספת קבועה לעניין חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970.
(החוק הנ"ל, ס' 8)

85.122

גמלאות לעובדי המדינה ולשאייריהם משולמות מאוצר המדינה. למעט תשלום שנתי בשלוש השנים הראשונות של שירותו של עובד חדש (או עשר שנים אם העובד מוגבל לגמלאות מטעמי בריאות - ראה סעיפים 85.52 ו-85.54), אין העובד משלם כל תשלום בעד הגמלאות.
(החוק הנ"ל, ס' 45, 27)

85.123

- (א) הקצבה מחושבת, על בסיס המשכורת הקובעת; (לעניין חישוב המשכורת הקובעת של עובד במשרה חלקית וכן של עובד ביותר ממשרה אחת - ראה סעיף 85.74);
(החוק הנ"ל, ס' 8)
- (ב) קצבה היא אחוז מסוים מהמשכורת הקובעת של העובד; הקצבה היא בסכום השווה לחלק השש מאות מהמשכורת הקובעת כפול במספר חודשי שירותו של העובד, ובלבד שלא יעלה על 70% ממשכורתו הקובעת ולא יפחת מ-20% ממנה. אולם אם הועסק העובד בכל תקופת שירותו או בחלק ממנה במשרה חלקית יכולה הקצבה לעלות על 70% ממשכורתו הקובעת ובלבד שלא תעלה על 70% ממשכורתו הקובעת של העובד המחושבת כאילו עבד במשרה מלאה בכל תקופת שירותו;

(ג) עובד שהוא עולה חדש, ונתקבל לעבודה תוך שנתיים מיום עלייתו, בגיל 50 לפחות, ושירת 10 שנים לפחות עד לפרישתו לגמלאות - אם איננו מקבל קצבת פרישה מעבודה או תשלומי ביטוח סוציאלי ממדינה אחרת - זכאי לקצבה של 35% לפחות ממשכורתו הקובעת; עובד כזה זכאי לתוספת קצבה של 2% ממשכורתו הקובעת בעד כל שנת עבודה נוספת על 10 שנים ובלבד שסך כל קצבתו לא תעלה על 70% ממשכורתו זו.

(תחולת הנסמן מיום י"ד בניסן התשמ"ח (1.4.1988) והוא יחול על מי שפרש אחרי יום א' בניסן התשמ"ז (1.4.1987))
עובד כאמור בנסמן זה והזכאי להגדלת תקופת שירותו מכוח סעיף 100(ב) לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 בגלל אחד מאלה:

1. שירות מחתרתי בחוץ-לארץ;
2. היותו אסיר ציון;
3. היותו ניצול רדיפות הנאצים;
4. היותו הורה שכול, אלמנה או אלמן כמשמעותם בחוק משפחות חיילים שניספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950; או בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970;
5. טעמים רפואיים ומשפחתיים.

יהיה זכאי לשתי ההגדלות, ובלבד שתקופת השירות של העובד כפי שהוגדלה כך לא תעלה על-פי שניים משנות שירותו בפועל. שיעור ההגדלות על-פי נסמנים 1-5 דלעיל יהיו בהתאם לכללי הגדלת תקופת שירות המפורטים בסעיף 85.14.

(תחולת הנסמן מיום י"א באלול התש"ן (1.9.1990) והוא יחול גם על מי שפרש לגמלאות לפני תחילתו) (החוק הנ"ל ס' 20(ה))

(ד) עובד שוועדה רפואית קבעה לו סמוך לפרישתו, דרגת נכות של 50% או יותר, וכן אדם שפוטר מן השירות בגלל נכות בדרגה קטנה מזו, לא תפחת קצבתו מ-20% ממשכורתו הקובעת בצירוף שלושה אחוזים לאלף ממנה לכל אחוז למאה מדרגת נכותו. מי שנתקבל לשירות כשהוא נכה, וקיבל הודעה על מצב בריאות לקוי ונקבעו לו אחוזי נכות כאשר התקבל לשירות, כאמור בפסקה 13.454, יראו כדרגת נכותו לעניין פסקה זו את ההפרש שבין דרגת נכותו בזמן קבלתו לשירות ובין דרגת נכותו בזמן פרישתו;

(החוק הנ"ל, ס' 20)

(ה) עובד אשר בית הדין למשמעת החליט על הורדתו בדרגה, תיחשב המשכורת הקובעת שלו, במשך כל תקופת הורדתו בדרגה, לפי הדרגה אליה הורד ואילו בתום תקופת ההורדה תחזור ותיחשב משכורתו הקובעת לפי דרגתו לפני הורדתו בדרגה.

(החוק הנ"ל, ס' 8)

(28/סא)

85.124

(א) עובד הפורש לגמלאות מאיזו סיבה שהיא, זכאי בראשון לחודש בו פרש לתוספת ותק בשיעור מלא או מוקטן, או לא יהיה זכאי לה כלל, על-פי הטבלה הבאה, אלא אם נקבע דבר אחר בעניין מקצועו או דירוגו. הוא הדין בזכויות שאירים של עובד שנפטר בשירות.

פורש מן השירות		
בין	לבין	אחוז תוספת הוותק
1 בינואר	15 בפברואר	0%
16 בפברואר	15 במאי	25%
16 במאי	15 באוגוסט	50%
16 באוגוסט	15 בנובמבר	75%
16 בנובמבר	31 בדצמבר	100%

(ראה גם פסקה 24.432)

(נג/23)

(ב) על עובד מחקר במערכת הביטחון יחולו הוראות ההסכם הקיבוצי מיום כ"ז בחשוון התשס"ט (25.11.2008).

(סט/17)

85.125

(א) כללי זכאות לדרגת פרישה - לזכאים לקצבה על-פי חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב],
התש"ל-1970

בפסקה זו בכל מקום שנאמר 40 שנות שירות - הכוונה ל-40 שנות שירות בפועל בשירות המדינה,
לא כולל תקופת עבודה שבגינה העובד קיבל פיצויי פיטורים.

1. אירועים מזכים

(א) פרישת עובד לגמלאות בגיל 60 ומעלה;

(ב) פרישת עובד לגמלאות מסיבות בריאות (אי כשירות רפואית), בכל גיל;

(ג) פטירת העובד במהלך השירות, בכל גיל, המזכה את שאיריו בקצבה.

2. כללי הזכאות

ההחלטה בדבר קידום בדרגה בשל אירוע מזכה כמפורט לעיל, נתונה לסמכות האחראי
במשרד/ביחידת הסמך, מותנית בהמלצת הממונה וכפופה לכללים הבאים:

(א) הקידום בדרגה יוגבל עד לדרגה אחת פחות מהדרגה העליונה, בסולם הדרגות של
הדירוג אליו משתייך העובד, כולל תוספת שהייה;

(ב) הקידום בדרגה יחול גם על עובד שהוענקה לו דרגה אישית מעל לדרגת השיא הצמודה
למשרתו;

(ג) משכי הזמן לקביעת דרגת פרישה, בהתאם לקריטריונים לקידום בדרגות, כמפורט נסמן
(ב) להלן, לא יקוצרו ובכלל זה מטעמי תואר שני, לימודי תעודה וכו';

(ד) הקידום בדרגה יאושר החל מהראשון לחודש הפרישה או הפטירה;

(ה) עובד שמתנהל כנגדו הליך משמעתי, או שתוצאות ההליך המשמעתי כללו התייחסות
לתנאי סיום שירותו, קידומו בדרגה ייעשה בכפוף להתייעצות עם ממונה בכיר
(משמעת) בנציבות שירות המדינה.

3. זכאות/אי זכאות לדרגת פרישה על-פי דירוגים וקבוצות עובדים

(א) הכללים כמפורט בפסקה זו, יחולו על עובדים בדירוגים הבאים:

מינהלי, מח"ר, עיתונאים, מהנדסים, הנדסאים, טכנאים, משפטנים, פרקליטים, בכ"מ,
רוקחים, מקצ"ט, שירות החוץ;

(ב) הכללים כמפורט בפסקה זו, לא יחולו על העובדים בדירוגים שאינם מפורטים בסעיף 3
(א) לעיל ובין השאר גם על הדירוגים וקבוצות העובדים בכל הדירוגים כמפורט להלן:

1. הדירוגים:

א. עובדי הוראה;

ב. עובדי מחקר.

2. קבוצת העובדים:

א. עובדים בחוזי בכירים, לסוגיהם, המזכים בפנסיה תקציבית;

ב. עובדי המינהל האזרחי באזור יהודה ושומרון ובאזור חבל עזה;

ג. עובדי שירותי הביטחון, למעט עובד שירותי הביטחון שנפל במהלך
עבודתו המבצעית שזכאי לדרגת פרישה, בהתאם לכללים שנקבעו על-ידי
נציבות שירות המדינה, ולמעט קיצור פז"מ לפרישה בהתאם לסיכומים
הבין-משרדיים;

(עא/5)

ד. עובדי "נתיב" בכפוף להחלטות בעניין תנאי שירותם.

(ג) הכללים כמפורט בפסקה זו, לא יחולו על העובדים בדירוגים הבאים:

עובדים סוציאליים, רנטגנאים, פיזיותרפיסטים, אחיות, רופאים, פארה רפואיים,
מרפאים בעיסוק, אלא כמפורט להלן:

עובד כאמור לעיל, שחל לגביו אחד מהאירועים המזכים כמפורט בנסמן (א) 1 לעיל
והמכהן במשרה לה צמוד מתח דרגות, רמת גמול תפקיד או מסלול קידום ודרגתו אינה
דרגת השיא של משרתו וביום פרישתו מן השירות השלים לפחות מחצית תקופת
השהייה בדרגתו, יקודם לדרגה שמעל דרגתו.

(ד) הכללים כמפורט בפסקה זו לא יחולו על עובד הזכאי לדרגת פרישה בגין כל הסדר או
נוהל אחר.

(ב) הקריטריונים לקידומו בדרגה של עובד הפורש מחמת גיל או מצב בריאות עובד המשתייך לאחד מהדירוגים כמפורט בנסמן (א)3א לעיל, והפורש לגמלאות מגיל 60 ומעלה, או הפורש, בכל גיל, מסיבות בריאות, דהיינו בשל אי כשירות רפואית שנקבעה על-ידי ועדה רפואית לעובדי מדינה, תקבע דרגת פרישתו על-פי אחת מן החלופות הבאות:

1. עובד אשר במועד פרישתו טרם השלים 40 שנות שירות:
  - (א) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שלוש שנים לפחות בדרגתו, ללא תוספת שהייה, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו;
  - (ב) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שלוש שנים לפחות בהן מקבל תוספת שהייה בדרגתו, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו ותאושר לו, בדרגתו החדשה, תוספת שהייה;
  - (ג) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שנה אחת לפחות בדרגתו, תאושר לו תוספת שהייה לדרגתו;
  - (ד) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שנה אחת לפחות בה מקבל תוספת שהייה בדרגתו יקודם לדרגה שמעל לדרגתו ולא תאושר לו, בדרגתו החדשה, תוספת שהייה;
  - (ה) עובד המכהן במשרה לה צמוד מתח דרגות, או מסלול קידום ודרגתו אינה דרגת השיא של משרתו וביום פרישתו מן השירות השלים לפחות ממחצית תקופת השהייה בדרגתו, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו (פסקה זו לא תחול על עובדים המשובצים בתקן פתוח).
2. עובד אשר במועד פרישתו השלים 40 שנות שירות לפחות:
  - (א) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שנה אחת לפחות בדרגתו, ללא תוספת שהייה, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו;
  - (ב) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שנה אחת לפחות בדרגתו, בה מקבל תוספת שהייה, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו ותאושר לו, בדרגתו החדשה, תוספת שהייה;
  - (ג) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות טרם השלים שנה אחת בדרגתו, תאושר לו תוספת שהייה בדרגתו;
  - (ד) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות טרם מלאה שנה אחת בדרגתו, בה מקבל תוספת שהייה, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו, ולא תאושר לו, בדרגתו החדשה, תוספת שהייה.
3. עובד מצטיין, אשר במועד פרישתו מן השירות השלים 40 שנות שירות לפחות: בסמכות מנכ"ל או מנהל יחידת סמך להמליץ על קידום עובד בשל הצטיינות אישית ומקצועית מתמשכת, זאת בהסתמך על המלצתו המנומקת שתועבר לאישור נציב שירות המדינה, כדלהלן:
  - (א) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שלוש שנים לפחות בדרגתו, ללא תוספת שהייה, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו ותאושר לו, בדרגתו החדשה, תוספת שהייה, (דהיינו: יקודם "בדרגה וחצי");
  - (ב) עובד אשר ביום פרישתו מן השירות השלים שלוש שנים לפחות בהן מקבל תוספת שהייה בדרגתו, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו, וכן בדרגה נוספת, ולא תאושר לו, בדרגתו החדשה, תוספת שהייה, (דהיינו: יקודם "בדרגה וחצי").

(ג) פטירת עובד במהלך שירותו

1. עובד המשתייך לאחד מהדירוגים - כמפורט בנסמן (א)3א לעיל אשר נפטר במהלך שירותו, בכל גיל, ושאינו זכאים לקצבה, תקבע דרגת פרישתו, בלא קשר למשך שהותו בדרגתו או בתוספת השהייה בדרגתו, עד פטירתו, כדלהלן:
  - (א) עובד אשר ביום פטירתו אינו מקבל תוספת שהייה בדרגתו, יקודם לדרגה מעל לדרגתו;
  - (ב) עובד אשר ביום פטירתו מקבל תוספת שהייה בדרגתו, יקודם לדרגה שמעל לדרגתו ותאושר לו, בדרגתו החדשה, תוספת שהייה.
2. עובד מצטיין אשר נפטר במהלך שירותו, בכל גיל, והשלים 40 שנות שירות לפחות, תיקבע דרגת פרישתו על-פי הקריטריונים כמפורט בנסמן (ב)3 לפסקה זו.
- (ד) עובד שהוכר כהורה שכול או אלמן/אלמנה לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950, או חוק תגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970
  1. עובד בכל דירוג, למעט עובד בחוזה בכירים המזכה בפנסייה תקציבית, שהוכר כהורה שכול או אלמן/אלמנה לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950,

או חוק תגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970, יקודם בדרגת פרישה נוספת, זאת בנוסף לזכאות קידומו בדרגה על-פי הקריטריונים בנסמכים (ב) ו-(ג) לעיל. הקידום בדרגה זו יוגבל, גם הוא, לדרגה אחת פחות מהדרגה העליונה, בסולם הדרגות של הדירוג אליו משתייך העובד, כולל תוספת שהייה.

(תחולה: ה' בטבת התשס"ט (1.1.2009)) (שע/2) (עא/3)

2. אירוע מזכה

- (א) פרישת עובד לגמלאות, בכל גיל;
- (ב) פטירת עובד במהלך השירות, בכל גיל, המזכה את שאיריו בקצבה.
3. הקידום בדרגה יאושר החל מהראשון לחודש הפרישה או הפטירה.
4. הסמכות לאישור דרגת פרישה כאמור בנסמן (ד) לעיל נתונה בידי מנהל אגף בכיר פרישה וגמלאות בנציבות שירות המדינה.

(עא/2)(שס/19)

85.126

היה בזמן פלוני סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו מהשירות של פלוני, תחושב המשכורת הקובעת שלו לפי הסולם המחייב באחד לחודש שבו חל אותו זמן, בתיאומים שנקבעו על-ידי ועדת שירות המדינה.

(החוק הנ"ל, ס' 9)

85.13 - חישוב תקופת שירות

85.131

- (א) כל מקום בפרק זה בו מדובר בתקופת שירות, הכוונה היא לתקופת שירות רצופה;
- (ב) רציפות בשירות תיראה כנפסקת מחמת פיטוריו או התפטרותו של עובד, אף אם נתקבל שנית לשירות מיד וללא הפסקה;
- (ג) התפטר או פוטר עובד מחלק של משרתו בלבד וקיבל הטבות פרישה (גמלה, פיצויי פיטורים וכדומה), עקב ההתפטרות או הפיטורים, יראו את שירותו בחלק המשרה בעדו שולמו הטבות פרישה, כשירות שרציפותו נפסקה.

(החוק הנ"ל, ס' 1, 2) (תחולת התיקון מס' 33 מיום כ"ז בשבט התשנ"ב (1.2.1992)) (תחולתו גם לגבי מי שפרש לגמלאות לפני תחילתו) (שס/12)

85.132

בחישוב תקופת השירות לפי פרק זה חלים כללים אלה:

- (א) תקופה שאינה עולה כדי חודש מלא, אך עולה על חמישה עשר יום, נחשבת כחודש מלא, ושאונה עולה על חמישה עשר יום - אינה נחשבת כלל;
- (ב) תקופה שאינה עולה כדי שנה תמימה נחשב בה כל חודש מלא, לפי האמור בנסמן (א), כחלק השנים-עשר של השנה;
- (ג) אין מביאים בחשבון אלא תקופת שירות שמגיעה בעדה משכורת לעובד והתקופות המנויות בפסקה 85.133;
- (ד) עובד שתקופת שירותו הרצופה נפסקה, מותר להביא בחשבון את תקופת השירות שלפני ההפסקה, אם החליט כך נציב שירות המדינה ואם נתקיימו בו התנאים המנויים בפסקה 85.134;
- (ה) תקופה שבה היה עובד מושעה, בין במשכורת ובין שלא במשכורת, לא תובא בחשבון לצורכי פרק זה, אלא אם הוחזר העובד לשירות בתום תקופת ההשעיה או אם נפטר במשך אותה תקופה;
- (ו) עובד שהושעה ופוטר תוך תקופת ההשעיה שלא מאחת הסיבות שהביאו להשעייתו, יחליט בית הדין למשמעת - על-פי בקשת נציב שירות המדינה או העובד - אם ובאיזה מידה יראו את תקופת ההשעיה כתקופת שירות לצורכי פרק זה; בהכרעתו יתחשב בית הדין אם ובאיזה מידה הוכחה האשמה שגרמה את השעיית העובד;
- (ז) תקופה שבה היה העובד במעמד ארעי, בוטח ב"מבטחים" על-פי הסכם "מבטחים" מיום 24.6.1983 והתקופה האמורה צוינה בכתב המינוי, תובא התקופה האמורה בחישוב תקופת השירות לפי פרק זה (ראה פסקה 15.125(ב)).

הסמכות כאמור בנסמן (ד) לעיל, נאצלה לאחראי או למנהל משאבי אנוש במשרד או ביחידת סמך.

(החוק הנ"ל, ס' 10) (נ/38)

85.133

- תקופת היעדר, שאינה מפסיקה את השירות ושלא הגיעה בעדה משכורת לעובד, מביאים אותה בחשבון תקופת השירות, למרות האמור בפסקה 85.132(ג), אם היא אחת מאלו:
- (א) תקופת שירות צבאי, וכל היעדר שלאחריה, המזכה את העובד בהחזרה לעבודה לפי סעיף 34.21;
- (ב) תקופת שירות חלקי לפי חוק החיילים המשוחררים, או תקופת שירות מילואים לפי חוק שירות הביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986;
- (ג) תקופה שמגיעים בעדה דמי לידה או דמי פגיעה בעבודה לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ח-1995;
- (ד) תקופה שלא הגיעה בעדה לעובד משכורת אך שולמו בעדה, על ידו או מטעמו, 18.5% ממשכורתו לפי החישוב והתנאים שנקבעו בפרק משנה 33.4 ובתנאי שהעובד הגיש בקשה על כך לא יאוחר משלושה חודשים מתחילת תקופת ההיעדר;
- (ה) תקופה שלא הגיעה בעדה לעובד משכורת, אך הועסק על-ידי שלוחה של המדינה בחוץ-לארץ במעמד של עובד מקומי;
- (ו) תקופת שהותו של בן-זוג של שליח המדינה בחוץ-לארץ שהוא עובד המדינה קבוע אשר לא הצליח להתקבל לעבודה בשלוחה של המדינה בחוץ-לארץ או מחוצה לה, שנוכו ממשכורתו 6.2% לפי החישוב והתנאים שנקבעו בפרק משנה 33.4.
- נציב שירות המדינה או מי שהוסמך על ידו לכך, רשאי לקבל בקשה שהוגשה לאחר המועד האמור בנסמן (ד) לעיל, אם שוכנע כי יש טעמים סבירים לכך וכי מן הצדק לעשות כן.
- על נוהל התנאה לרכישת זכויות לגמלאות בעד תקופת חופשה ללא משכורת ראה סעיף 33.47; בנוסף לכך, אם רוצה עובד, ביזמתו, להגיש בקשה להכרת תקופת היעדר לצורכי חישוב הגמלאות, בהתאם לנסמן (ד) לעיל, יודיע האחראי לעובד מה הוא הסכום המשוער שיצטרך העובד לשלם לשם רכישת הזכות הנדונה; רק לאחר שציין העובד בבקשתו שהוא מסכים לשלם את התשלומים המוטלים עליו לפי החוק, יעביר האחראי את הבקשה לנציבות שירות המדינה. האחראי יציין בשולי הבקשה שהפרטים בדבר הסכום ותנאי התשלום הובאו לידיעת העובד. תקופת חופשה ללא משכורת אינה נחשבת כתקופת שירות לצורך צבירת מספר ימי חופשת המנוחה וחופשת המחלה, גם אם העובד רכש זאת לגמלאות ושולמו 18.5%.
- הסמכות לטיפול באמור בפסקה זו נאצלה לאחראי או מנהל משאבי אנוש במשרד או ביחידת סמך.
- (החוק הנ"ל, ס' 11)
(סא/40)

85.134

- עובד, שתקופת שירותו הרצופה נפסקה, מותר להביא בחשבון את תקופת השירות שלפני ההפסקה, אם החליט על כך נציב שירות המדינה, ואם נתקיימו בו התנאים דלהלן (ראה גם נסמן (ד) בפסקה 85.132):
- (א) העובד הגיש בקשה על כך באמצעות האחראי תוך שנים עשר חודש מיום שובו לשירות; או אם לא השלים העובד חמש שנות שירות ופרש משירותו החוזר מחמת נכות, מחלה או מוות - הגישו הוא או שאיריו בקשה לפי האמור לעיל תוך שישה חודשים מיום פרישתו. למרות האמור לעיל, מותר לקבל בקשה שהוגשה אף לאחר המועד האמור, באישור נציב שירות המדינה, או מי שהוסמך לכך על ידיו, אם שוכנע שהבקשה הוגשה באיחור מטעמים סבירים וכי מן הצדק לעשות כן;
- (ב) נציב שירות המדינה ראה טעמים סבירים לכך;
- (ג) העובד החזיר לממשלה פיצויי פיטורים או מענק שקיבל עקב הפסקת שירותו, במועד ובאופן שהורה החשב הכללי.
- עלתה המשכורת הקובעת של העובד במועד שקבע החשב הכללי להחזרת פיצויי הפיטורים או המענק לפי האמור לעיל (להלן - "המשכורת האחרונה") על משכורתו הקובעת במועד שבו שולמו פיצויי הפיטורים או המענק (להלן - "המשכורת הקודמת"), יוחזרו פיצויי הפיטורים או המענק בשיעור מוגדל באופן יחסי לשיעור העלייה של המשכורת האחרונה לעומת המשכורת הקודמת.
- הסמכות לטיפול באמור בפסקה זו נאצלה לאחראי או מנהל משאבי אנוש במשרד או ביחידת סמך.
- (החוק הנ"ל, ס' 10; כללי שירות המדינה (גמלאות)(חישוב תקופת שירות שאינה רצופה), התשכ"א-1961, ס' 1)
(סא/40)

85.135

- (א) עובד שהיה בעל כתב מינוי החוזר לשירות וקיבל הרשאה להעסקה בטרם קיבל כתב מינוי, רשאי לבקש כי שירותו הקודם יובא בחשבון בתנאים המפורטים בפסקה 85.134;
- (ב) עובד כנ"ל יקבל את האישור על צירוף שירותו הקודם רק לאחר שיקבל כתב מינוי בשירותו החוזר;
- (ג) לא קיבל העובד כתב מינוי מאיזו סיבה שהיא, יוחזרו לו הכספים ששילם לפי הוראות החשב הכללי.

85.14 - הגדלת תקופת שירות

85.140

נציב שירות המדינה רשאי להורות כי תקופת שירותו של עובד, תחושב, כולה או מקצתה, ככפולה משהייתה למעשה, אם נתקיימו בעובד שניים אלה:

- (א) העובד היה בשירות חמש שנים לפחות;
- (ב) ישנן נסיבות מיוחדות שהוכרו על-ידי נציב השירות כמצדיקות חישוב כזה, וועדת שירות המדינה, במקרה שנשאלה על כך על-ידי נציב השירות, לא החליטה בעניין זה על דרך אחרת. הטעמים שבגללם מגדילים שירותו של העובד הם משני סוגים:

1. פעילות מעל גיל 15 שנה, שקדמה לשירותו של העובד במדינה ובמוסד מוכר, הנחשב ומובא בחשבון לצורך זכויותיו על-פי החוק;
2. טעמים אישיים, משפחתיים ובריאותיים.

אם תקופת הפעילות בעדה יש להגדיל את תקופת השירות חופפת תקופת שירות מוכר המובאת בחשבון לצורך גמלאות, אין מגדילים בגללה את תקופת השירות. אם על תקופה אחת חלים יחד שני טעמים או יותר, מובא בחשבון רק טעם אחד מביניהם והוא המזכה את העובד לשיעור ההגדלה הגבוהה ביותר.

(החוק ה"ל, ס' 100: הודעה בדבר תנאים להגדלת שירותו של עובד, י"פ 532, התשי"ז, עמ' 785 (נד/32))

85.141

ליד נציב שירות המדינה פועלת ועדה שאחד מחבריה הוא רופא, הממליצה על הגדלת תקופת השירות של עובדים ועל שיעורה. נציב שירות המדינה שוקל את פניית העובד לאור המלצות הוועדה ומחליט בה, בהתחשב בהמלצות הוועדה, טיב שירותו של העובד ונסיבות פרישתו מן השירות. העיקרון המנחה את הוועדה הוא דיון בבקשות על-פי אמות מידה אחידות המהוות בסיס להמלצות הוועדה על הגדלת שירות ועל שיעורי ההגדלה המומלצים.

85.142

עובד הזכאי לקצבה משני מקורות

(א) אם קצבתו של העובד משולמת משני מקורות על-פי הסכם בין הממשלה ובין מוסד ציבורי או אם יש לעובד קצבה חודשית נוספת ממקום עבודה אחר, יומלץ על ההגדלה בהתאם למדדים המפורטים להלן, בשיעור היחסי של שנות שירותו במדינה לעומת שנות עבודתו במקום עבודתו האחר. השיעור של שתי הקצבות לא יעלה על הקצבה המוגדלת שהעובד היה מקבל על-פי המדדים - אילו כל שנות עבודתו (במוסד ובמדינה) היו בשירות המדינה בלבד;

(ב) היה העובד בשירות במעמד שחוק הגמלאות אינו חל עליו ולא רכש את זכויותיו לגמלאות בגין אותו שירות, ניתן להגדיל את שיעור קצבתו, בהתאם למדדים המפורטים לעיל, רק אם רכש את זכויותיו לגמלאות בעד התקופה האמורה לפני אישור הגדלת קצבתו, וקצבתו לא הוגדלה עד לשיעור המרבי של 70%.

(תחולת הנסמן: כ"א באדר ב' התשמ"ו (1.4.1986))

85.143

ועדת הגמלאות ממליצה על הגדלת תקופת השירות בעקבות שירות קודם או פעילות קודמת מעל גיל 15 שנה כלהלן;

(א) שירות סדיר כחייל של מי שגויס בחוץ-לארץ לפני עלייתו לארץ, ושירת בתקופת מלחמת העולם השנייה בשירות הצבא הבריטי, או בצבאות בנות הברית - שאינו מובא בחשבון כשירות לצורך הגמלאות - תוגדל הקצבה בשיעור של 1% לכל שנת שירות;

(ב) תקופת עבודה כאזרח בצבא הבריטי בארץ ישראל, או במפעלי ים המלח לפני קום המדינה, או בגוש עציון - תוגדל הקצבה בשיעור של 1.6% מהמשכורת הקובעת לכל שנת עבודה כאמור אם עבר העובד מהמקומות הללו לשירות המדינה מיד עם הקמתה, או בשיעור של 1% מהמשכורת הקובעת לכל שנת עבודה כאמור, אם לא עבר העובד לשירות המדינה מיד עם הקמתה;

(ג) תקופת עבודה בלשכת העבודה עם הקמת המדינה, או תקופת עבודה במוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 82 לחוק הגמלאות, שאין אפשרות להכירה בתור שכזאת, כי המקרה אינו ממלא אחר התנאים בתקנות לסעיף האמור - תוגדל הקצבה בשיעור של 1% מהמשכורת הקובעת לכל שנת עבודה כאמור;

- (ד) שירות מחתרי בחוץ-לארץ ואסיר ציון
1. שירות פעיל ומלא במחתרת בחוץ-לארץ לרבות עבודה בשדה החינוך העברי של הקהילה היהודית בארצות בהן נרדפו היהודים ;
  2. מי שישב בבית סוהר בחוץ-לארץ כאסיר ציון.
- (ה) במקרים המנויים לעיל תוגדל הקצבה בשיעור של 1% בעד כל שנת שירות או מאסר כאמור ;
- (ו) פעילות ציונית, בחוץ-לארץ, עבודה חינוכית, חברות בארגוני המחתרות ועבודת חלוצית בארץ ;
1. פעילות ציונית בחוץ-לארץ, שלה הוקדשה מרבית זמנו של העובד, אשר הוכרה ואושרה על-ידי המחלקה לעסקנים ציוניים בסוכנות היהודית ;
  2. עבודה חינוכית בבתי ספר יהודיים בחוץ-לארץ ;
  3. חברות בארגוני המחתרות בארץ, שלא במסגרת מנגנון הקבע, ולא בשירות פעיל ומלא, לרבות במשמר האזרחי עד שנת 1950 ;
  4. כיבוש עבודה, או עבודות חלוציות בארץ, לפני קום המדינה.
- במקרים המנויים לעיל, תוגדל הקצבה בשיעור של חצי אחוז בעד כל שנת פעילות מוכרת ;
- (ז) עיטור על"ה
- עובד בעל עיטור על"ה שקבלו בעד פעילות מסוימת ופעילות זו אינה חופפת עם פעילות אחרת המזכה בהכרת שירות, על-פי החוק, או להגדלת השירות על-פי המפורט במדדים לעיל - תוגדל הקצבה בשיעור כולל של 3% ;
- (ח) הוכר או הוגדל לעובד חלק מהתקופה, אך הכרה או הגדלה זו לא זיכתה אותו בהגדלה של 3%, יהיה זכאי להשלמת שיעור ההגדלה בגלל עיטור על"ה עד כדי 3% ;
- (ט) עובד שאיבד את זכויותיו במקום עבודתו בחוץ-לארץ עקב רדיפות ואינו זכאי לכל הגדלה בגלל פעילות קודמת כנזכר לעיל ואף לא זכאי להגדלה עקב היותו ניצול השואה בהתאם לפסקה 85.144 (א) תוגדל תצבתו בשיעור כולל של 3%.

85.144

הגדלה מטעמים אישיים, משפחתיים ובריאותיים

- (א) ניצולי רדיפות
- עובד שהוא מניצולי השואה בתקופת מלחמת העולם השנייה ולא קיבל בעבר או אינו מקבל כיום פיצוי מכל מקור שהוא ואינו זכאי לכל הגדלה שהיא בגלל פעילות קודמת כנזכר בפסקה 85.143 - תוגדל קצבתו בשיעור כולל של 3% ;
- (תחולת הנסמן : 1.4.1995)
(נר/21)
- (ב) הורים שכולים
- עובד שהוא הורה שכול, אלמנה או אלמן כמשמעותם בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י - 1950, או בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל - 1970, יומלץ על הגדלת ההקצבה לכדי 50% ובלבד שהיא לא תעלה על הכפלה מלאה של תקופת שירותו הממשי במדינה ;
- (ג) אם מגיעה להורה השכול, לאלמנה או אלמן, לפני ההגדלה, קצבה בשיעור של 45% ויותר עלפי החוק - תוגדל קצבתו ב - 6% ;
- (סא/28)
- (ד) מצב בריאותו של העובד או של בן זוגו
- פרישה לקצבה לרגל מצב בריאות לקוי או נכות אם : בעת פרישתו של העובד לקצבה היה מצב בריאותו של בן זוגו לקוי ולליקוי זה השפעה על יכולת השתכרותו שלו או של בן זוגו, ו/או ישנן בגין מצב הבריאות הוצאות מיוחדות, רשאית הוועדה להמליץ על הגדלה של עד 4%, או הגדלה בשיעור של 1% לכל 10% נכות שנקבעו לעובד - הכל לפי השיעור הגבוה יותר - בגין מצב בריאותו של העובד עצמו ;
- הגדלה בשיעור של עד 6%, או הגדלה בשיעור של 1% לכל 10% נכות שנקבעו לעובד - הכל לפי הגבוה יותר - בגין מצב בריאות לקוי של העובד ובן זוגו.
- הגדלה בשיעור של עד 3% בגין מצב בריאותו של בן הזוג בלבד.
- האמור לעיל ; מותנה בכך, שאין העובד או בן זוגו מקבל תשלומים כלשהם ממקור אחר, בגין מצב בריאותם הלקוי.

85.145

הבטחת רמת מחיה

פרש עובד לקצבה לאחר שירות קצר ביותר, ואין לו ולבן זוגו הכנסה אחרת מכל מקום אחר פרט לקצבה, למעט קצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי, תיקבע לו קצבה לאחר ההגדלה לפי כל הפסקות של סעיף זה ביחד, או בהיעדר נימוקים להגדלה על פיהם, תיקבע לו קצבה שלא תפחת מ-30%.

85.146

עובד, העומד לפרוש לקצבה בהתאם להוראות פרק משנה 82.5 והסבור כי קיימות נסיבות מיוחדות להגדלת תקופת שירותו בהתאם להוראות פסקה 85.140 במסגרת השיקולים האמורים בפסקאות 85.143 ו-85.144 יגיש בקשה על כך לנציב שירות המדינה באמצעות האחראי. הבקשה תוגש בטופס בקשה להגדלת שירות (מדף 2845) שישה חודשים לפני התאריך המיועד לפרישת העובד מן השירות.

85.147

עובד המועסק בתנאי עבודה שקבעה הממשלה כעבודה בתנאים מיוחדים לעניין סעיף 100(א) לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, רשאי נציב שירות המדינה להורות בהודעה ברשומות ובתנאים שקבעה הממשלה כי לצורך קביעת זכויותיו לגמלאות של אותו עובד לפי החוק הנ"ל, תחושב תקופת שירותו, כולה או מקצתה, כתקופה גדולה משהייתה למעשה ובשיעור שקבעה הממשלה. (החוק הנ"ל, ס' 100 (א))

85.148

בהתאם לאמור בפסקה 85.147, קבעה הממשלה כי נושאי המשרות המפורטות להלן הינם עובדים המועסקים בתנאים מיוחדים:
המפקח הכללי של משטרת ישראל, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, נציב שירות בתי הסוהר.
(י"פ 4520, התשנ"ז 3396)
(סא/28)

85.149

הממשלה קבעה לעניין סעיף 100(א) לחוק כי סוגים מסוימים של נושאי המשרות המפורטות להלן הינם עובדים המועסקים בתנאים מיוחדים:

(א) שוטרים;

(י"פ 1430, התשכ"ח, עמ' 786; י"פ 2453, התשל"ח, עמ' 2220)

(ב) סוהרים;

(י"פ 1489, התשכ"ט, עמ' 328)

(ג) מורים;

(י"פ 908, התשכ"ב, עמ' 848)

(ד) גננות;

(י"פ 983, התשכ"ג, עמ' 422: תוקן בי"פ 1133, התשכ"ה, עמ' 603; תוקן בי"פ 2006, התשל"ד, עמ' 1342)

(ה) עובדי שירותי הביטחון.

(י"פ 687, התשי"ט, עמ' 1584, י"פ 4628, התשנ"ח עמ' 2989)

(עא/5)

85.15 - עבודה במוסד מוכר

85.151

בסעיף זה מוסד מוכר פירושו מוסד או ארגון, או חלק מגוף כזה, שהממשלה אישרה אותו כמוסד מוכר, באשר תפקידיו, כולם או מקצתם, הפכו לשירות משירותי המדינה.
(החוק הנ"ל, ס' 82)

פרק 92 - טרם הוקצה

פרק 93 - טפסים ודו"חות על עובד יחיד

בפרק זה מובאות הוראות בעניין הטיפול המינהלי בעובד יחיד, ניהול תיק אישי, כרטיס אישי ומתן הודעות על שינויים אישיים של עובד.

93.1 - מסמכים אישיים

93.11 חלות / 93.12 תיק אישי / 93.13 כרטיס אישי / 93.14 כרטיס אישי לרישום היעדרויות / 93.15 העברת תיק אישי וכרטיסים אישיים

93.11 - חלות

93.111

- (א) הוראות פרק משנה זה חלות על כל סוגי העובדים בשירות;
- (ב) הוראות פרק משנה זה והוראות פרק משנה 93.2 יחולו בשירותי הביטחון, בכפוף לשינויים המחויבים משיקולי ביטחון.
- (עא/5)

93.12 - תיק אישי

93.121

לכל עובד ינוהל תיק אישי במשרד הראשי וביחידה בה הוא מועסק. בתיק האישי יתויקו המסמכים האישיים של העובד והמסמכים הנוגעים למעמדו האישי, תנאי שירותו וההתכתבות הקשורה בהם. לכל עובד זכות עיון בתיק האישי (ראה פסקה 93.125).

(נה/33)

93.122

- (א) המידע האצור בתיק האישי של עובד הינו פנימי וסודי; העיון בתיק האישי מותר לעובד בהתאם לפסקה 93.125;
- (ב) העיון בתיקו האישי של עובד השמור בנציבות שירות המדינה, מותר לעובדי נציבות שירות המדינה בלבד או מי שהוסמך לכך על-ידי נציב שירות המדינה. העיון בתיקו האישי של עובד השמור במשרד מותר לעובדי נציבות שירות המדינה, לממונה על העובד, לעובדי הביקורת, לעובדי משאבי אנוש ולעובדי יחידת המשכורת במשרד בו מועסק העובד, או מי שהוסמך לכך על-ידי האחראי. כל זאת במסגרת עבודתם ולצורך מילוי תפקידם בלבד. אסור להם למסור מידע זה וכל מידע הנוגע לעובד, לאחרים שלא פורטו בפסקה זו, למעט תובעים ופרקליטים מטעם המדינה אשר נדרשים למידע זה במסגרת הליכים משפטיים;
- (ג) מסמכים הנוגעים להאשמות בעבירות פליליות או בעבירות משמעתיות שנסתיימו בזיכוי, לרבות ביטול כתב אישום או קובלנה, ירוכזו במעטפה אשר תיסגר ותיחתם בחותמת נציבות שירות המדינה או חותמת המשרד על גבי מקום סגירת המעטפה. המעטפה האמורה תישמר בתיקו האישי של העובד;
- (ד) העיון במעטפה שבתיקו האישי של עובד השמור בתיקון נציבות שירות המדינה מותר רק באישור נציב שירות המדינה או ממונה בכיר (משמעת);
- (ה) העיון במעטפה שבתיקו האישי של העובד השמור בתיקון המשרד מותר רק באישור מיוחד של האחראי במשרד או ביחידת הסמך;
- (ו) העיון במעטפה שבתיקו האישי של העובד מותר לעובד בהתאם להוראות פסקה 93.125;
- (ז) בקשה לעיון של מי שאיננו מבין המנויים לעיל תובא בפני היועץ המשפטי של המשרד;
- (ח) העובר על הוראות פסקה זו עובר עבירה פלילית ומשמעתית.
- (סט/16)

93.123

- (א) ציווה בית משפט על הבאת תיק אישי של עובד השמור בנציבות שירות המדינה - ידאג הממונה האחראי על הנושא בנציבות שירות המדינה להגשת התיק הנדרש, בעצמו או על-ידי מי שהוסמך לכך על ידיו, ויוודא החזרתו; תוך תיאום עם האחראי לרשומות בנציבות שירות המדינה;
- (ב) ציווה בית משפט על הבאת תיק אישי של עובד המתנהל במשרד הראשי או ביחידה שבה הוא מועסק - ידאג האחראי להגשת התיק הנדרש, בעצמו או על-ידי מי שהוסמך לכך על ידיו, ויוודא החזרתו.
(שס/30)

93.124

- (א) האחראי או מי שהוסמך לכך על-ידו, לא יתייק בתיקו האישי של העובד תלונות או הערות שליליות בכתב, ללא ידיעת העובד אגב מתן אפשרות לעובד להגיב בכתב לתלונות או להערות אלו. תגובת העובד תתיק בצמוד לתלונות או להערות, ועל התלונות או ההערות תירשם החובה לעיין בתגובת העובד;
- (ב) עיין העובד בתיקו האישי כאמור בפסקה 93.125 ונודע לו, כי תויק בו תלונות או הערות שליליות ללא ידיעתו, ולא ניתנה לו בזמנו אפשרות להגיב, יאפשר לו האחראי לצרף תגובה בכתב. על תגובת העובד יחול האמור בסיפא לנסמן (א) לעיל;
- (ג) האחראי מוסמך במקרים חריגים להסיר תלונות או הערות שליליות, אשר הוכנסו בטעות או בחוסר תום לב לתיקו האישי של העובד, וזאת לאחר קבלת חוות דעת של היועץ המשפטי של המשרד, תוך מתן הודעה בדבר משיכת המסמכים לנציבות שירות המדינה והכנסת תיעוד ברור להוצאת המסמכים בתיק גופו.
(שע/21)

93.125

- (א) לכל עובד (לרבות עובד שפרש מהעבודה) זכות עיון בתיק האישי. עובד המעוניין לעיין בתיקו האישי יגיש לאחראי, או למי שהאחראי הסמיך לכך במשרד שבו הוא מועסק (להלן - "האחראי"), בקשה בכתב חתומה על ידו. אין העובד חייב לציין את הטעם לבקשתו;
- (ב) זכותו של העובד לדעת מה המידע הקיים לגביו בתיק האישי, לעיין בו ולקבל צילומי מסמכים מהתיק האישי. האחראי ידון בבקשה במגמה לאפשר לעובד לממש את זכויותיו אלה. האחראי ישקול האם מתקיים אחד או יותר מהמנויים בנסמן (ו) להלן, לגבי המסמכים בתיק האישי;
- (ג) האחראי יודיע לעובד ללא שיהוי, אך לא יאוחר מ-14 יום מיום קבלת הבקשה, את החלטתו בבקשה. התקופה האמורה תוארך לפי הצורך ב-14 יום נוספים, ובלבד שהאחראי יודיע על כך לעובד בכתב וינמק את הצורך בהארכת התקופה;
- (ד)
1. העיון בתיק האישי יתאפשר תוך שבעה ימים מיום הודעת האחראי;
  2. עיון בתיק ייעשה במשרדו של האחראי ובנוכחותו, או בנוכחות עובד מטעמו. העיון ייעשה בשעות העבודה הרגילות, אלא אם כן יקבע האחראי אחרת;
  3. החליט האחראי לדחות את הבקשה, כולה או מקצתה, תישלח לעובד הודעה בכתב, שתפרט את נימוקי ההחלטה ותעמיד את העובד על זכויותיו לעניין ערר.
- (ה) המעין בתיק האישי ישמור על שלמותו;
- (ו) זכות העיון בתיק לא תחול על מסמכים או על חלקי מסמכים שהתקיים בהם אחד מאלה:
1. העיון בהם עלול לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה או בביטחון הציבור;
  2. העיון בהם עלול לפגוע בתפקוד התקין של הרשות הציבורית למילוי תפקידה על-פי דין;
  3. קיים בהם מידע על מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב;
  4. הם מכילים חומר על דיונים פנימיים או על הניהול הפנימי של הרשות הציבורית, לרבות חוות דעת, תחקיר פנימי, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, וכן תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי הרשות הציבורית ויועציהם לבין עצמם;
(טס/12)
  5. הם מכילים מידע על אכיפת החוק, לרבות גילוי שיטות ונוהלי חקירה, שגילויים עלול לפגוע בהליכי אכיפה ויישום תקין של החוק, או מידע המאפשר לגלות את קיומו או זהותו של מקור מידע חסוי, הנוגע לאכיפת החוק;
  6. הם מכילים נתונים על אישיותו של אדם אחר, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו, שגילויים מהווה פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, אלא אם כן הגילוי הותר על-פי חוק;

93.3 - הערכה ומשוב עובדים

93.31 הגדרות וחלות / 93.32 מטרות ההערכה
והמשוב / 93.33 מתכונת ההערכה והמשוב /
93.34 שמירת גיליונות ההערכה והמשוב

93.31 - הגדרות וחלות

93.311

- "הערכת עובד" - הינה תהליך מובנה של גיבוש חוות דעת על תפקודו וביצועיו של עובד על-ידי מעריך ישיר ועל-ידי מעריך עקיף;
- "שיחת משוב" - הינה דיאלוג מובנה בין המעריך הישיר לבין העובד (המוערך) אשר בו מציג המעריך הישיר את ההערות הנ"ל בפני המוערך, מאפשר לו להביע את התייחסותו ומגיע לסיכום מוסכם באשר לשיפור תפקודו וביצועיו של המוערך בעתיד;
- "מעריך ישיר" - עובד הממונה על העובד המוערך והבא עמו בקשר התכוף ביותר בענייני עבודה; היו מספר עובדים כאלה, יהיה המעריך הגבוה מהם בדרגה (ראה פסקה 93.331(ג));
- "מעריך עקיף" - עובד הממונה ישירות על המעריך הישיר, אלא אם קבע האחראי במשרד/ביחידת הסמך דבר אחר, בהתאם לנסיבות העניין.

93.312

אחת לשנה יתקיים בכל שירות המדינה תהליך של הערכה ומשוב עובדים באמצעות גיליון הערכה ומשוב אחיד.

93.313

הוראות פרק משנה זה חלות על כל העובדים במשרדי הממשלה וביחידות הסמך, למעט עובדים במשרות אופן ועובדים אשר לגביהם קיימים הסכמים קיבוציים או סיכומים ייחודיים עם נציבות שירות המדינה בנושא הערכה ומשוב של עובדים.
(עא/5)

93.314

גיליון הערכה ומשוב שנתי יהיה הגיליון היחיד בו יוערך העובד (למעט עובד בתקופת ניסיון, בעניינו ראה פסקה 93.331(ה)).

93.315

גיליון ההערכה והמשוב יהווה אחד מאמצעי העזר המרכזיים בעת קבלת החלטות בנושאים הקשורים בניהול משאבי האנוש, בכלל זאת בעת: העברת עובד למשרה אחרת, קידומו בדרגה, הענקת כל הטבה הניתנת לשיקול דעת, הבעת הוקרה, מתן המלצה, נקיטת אמצעי משמעת, פיטורים או הוצאה לקצבה. במקרים אלה יש לשקול את הצעדים המוצעים לאור התוכן של גיליון/ות ההערכה והמשוב.

93.32 - מטרות ההערכה והמשוב

93.321

- (א) להעריך את רמת התפקוד והביצוע של העובד;
- (ב) לאפשר יצירת דיאלוג מובנה עם העובד אשר בו ניתן לסכם הישגים, קשיים, ציפיות וכו', ולעצב את המשך התפקוד והביצוע;
- (ג) להעניק משוב תכליתי לעובד, אשר יאפשר לו לשפר את התפקוד והביצוע;
- (ד) לאפשר מתן פתרונות תומכים לעובד למען הצלחתו במילוי המשימות;
- (ה) לחזק את תודעת ההישגיות בקרב העובדים והמנהלים;
- (ו) להוות אמצעי מרכזי בתכנון, בניהול ובפיתוח משאבי האנוש;
- (ז) להוות מרכיב חשוב בקידום האיכות והמצוינות הארגונית.

93.322

הערכת העובד הינה פעולה אחראית, שכן הערכה בלתי נכונה עלולה לגרום נזק לשירות או לעובד המוערך ולעתים לשניהם גם יחד. מעריך הממלא גיליון הערכה חייב, איפוא לשקול היטב את הערכתו ועליו לשאוף להערכה אובייקטיבית ומאוזנת, ללא הגזמה לחיוב או לשלילה וכן להימנע מהשפעה שאינה עניינית מכל סוג שהוא. עליו לשקול את תפקודו וביצועיו של העובד המוערך במהלך כל תקופת הערכה. כמו כן, עליו להקפיד על כך שהערכה חיובית או שלילית של העובד בחלק מגורמי ההערכה לא תשפיע על הכנות והאובייקטיביות של הערכתו ביתר הגורמים. שיחת משוב הינה כלי ניהולי חשוב ביותר, אשר על כן נדרש המעריך הישיר להקפיד על ניהולה באופן תכליתי ויעיל ולקיימה באווירה נאותה ועניינית.

93.323

אחריותו של המעריך העקיף אינה נופלת מאחריותו של המעריך הישיר ועליו להקפיד על כך שהמערכים הכפופים לו יתנו הערכה אובייקטיבית, שקולה ומאוזנת.

93.33 - מתכונת ההערכה והמשוב

93.331

הוראות למילוי גיליונות ההערכה וביצוע שיחות המשוב פורסמו בחוברת "ערכת הסברה והנחיות לממונים המעריכים" והוראות הפעלה למשרדים וליחידות הסמך פורסמו בחוזר נציבות שירות המדינה. עדכונים להוראות אלה יפורסמו מעת לעת על-ידי האגף לאיכות ומצוינות בשירות המדינה.

(א) כל ממונה כמעריך ישיר ימלא בין החדשים ינואר עד מרץ בכל שנה "גיליון הערכה ומשוב" לכל אחד מהעובדים אשר בניהולו, וכל ממונה עקיף ימלא בתקופה האמורה את חלקו בגיליון ההערכה והמשוב, כמעריך עקיף;

(ב) המשרד/יחידת הסמך יכשיר את הממונים המעריכים לבצע הערכה ומשוב; יקיים רענון שנתי ויביא לידיעת העובדים את דבר המתכונת החדשה להערכה ומשוב עובדים וכן יסביר את משמעות המהלך וחיבותו.

(ג) רשאי למלא גיליון הערכה ומשוב ממונה מרמת תפקיד שמתח הדרגות של משרתו הינו 17-19 בדירוג המינהלי, 38-40 בדירוג המח"ר ומקביליהן (סמכותו של האחראי במשרד/ביחידת הסמך לקבוע רמה אחרת של מתח דרגות בהתאם לנסיבות העניין);

(ד) יש למלא גיליון הערכה ומשוב על מוערך שהיה בניהולו של המעריך מעל שלושה חודשים. בכל מקרה אחר ימלא את הגיליון ויקיים את שיחת המשוב הממונה הקודם, במידה והדבר אפשרי;

(ה) גיליון הערכה ומשוב ימולא על עובד גם בעת הארכת תקופת ניסיון או בעת סיום תקופת ניסיון;

(ו) המעריך הישיר יעביר את גיליון ההערכה והמשוב אל המעריך העקיף בתוך שבוע, זאת על-מנת לאפשר סיום תהליך הערכה של כלל העובדים במועדים שצוינו לעיל;

(ז) המעריך העקיף יעביר את גיליון ההערכה והמשוב חזרה אל המעריך הישיר בתוך שבוע, זאת על-מנת לאפשר קיום שיחת משוב בסמוך לביצוע ההערכות וסיום תהליך ההערכה והמשוב;

(ח) לאחר קבלת הערכת המעריך העקיף יקיים הממונה הישיר שיחת משוב עם המוערך. עיקרי השיחה ירשמו במקום המתאים לכך בגיליון ההערכה;

(ט) המעריך הישיר ידאג עם סיום שיחת המשוב להחתים את המוערך במקום שיועד לכך בגיליון ההערכה והמשוב. חתימה זו מאשרת כי תוכן גיליון ההערכה והמשוב הובא לידיעתו של המוערך במסגרת שיחת המשוב, זאת גם אם אינו מסכים לתוכן ההערכה;

(י) עם סיום שיחת המשוב יעביר המעריך הישיר את גיליון ההערכה והמשוב במעטפה סגורה אל היחידה למשאבי אנוש, זאת לא יאוחר מיום 31 בחודש מרץ בכל שנה.

חלק 0 - הוראות כלליות

01 - תקנון שירות המדינה (תקשי"ר)

01.0 - פרסום התקשי"ר, חלותו ותוקפו

- 01.02 - חלות התקשי"ר
- 01.03 - תוקף התקשי"ר
- 01.04 - תיקונים לתקשי"ר והודעות נציבות שירות המדינה
- 01.05 - תפוצת התקשי"ר והודעות נציבות שירות המדינה
- 01.06 - אזכור התקשי"ר
- 01.07 - הערות על התקשי"ר ותיקוניו

01.1 - כללים, הגדרות ופירושים

- 01.11 - מונחים שכיחים
- 01.12 - מתן הודעה לעובד

02 - סוגי העבודות והעובדים בשירות המדינה

02.1 - עבודה צמיתה ועבודה שלפי טיבה אינה צמיתה

- 02.11 - כללי
- 02.12 - עבודה צמיתה
- 02.13 - עבודה שלפי טיבה אינה צמיתה

02.2 - סוגי העובדים בשירות המדינה

- 02.21 - כללי
- 02.22 - עובד על-פי הרשאה להעסקה לשעה - עובד בניסיון
- 02.23 - עובד על-פי כתב מינוי - עובד קבוע
- 02.24 - עובד על-פי כתב הרשאה - עובד זמני
- 02.25 - עובד על-פי חוזה מיוחד
- 02.26 - עובד ארעי

02.3 - הזכויות הסוציאליות של העובדים לסוגיהם

- 02.31 - זכויות סוציאליות
- 02.32 - עובד בניסיון
- 02.33 - עובד קבוע
- 02.34 - עובד זמני
- 02.35 - עובד על-פי חוזה מיוחד
- 02.36 - עובד ארעי

02.4 - יועצים

- 02.41 - חלות וכללים
- 02.42 - מעמדו של יועץ, יועץ מתנדב או יועץ בשכר סמלי
- 02.43 - שימוש בתואר יועץ
- 02.44 - ניגוד עניינים
- 02.45 - פעילות מפלגתית ופוליטית

02.5 - נושאי משרות ארון אישיות בלשכת ראש הממשלה, השרים

וסגני השרים

- 02.51 - חלות וכללים
- 02.52 - דרך המינוי וההעסקה של עובד לשכת נבחר
- 02.53 - דרישות השכלה וניסיון
- 02.54 - אי מעורבות בפעולות ביצוע של המשרד
- 02.55 - הוראות מיוחדות לגבי פעילות מפלגתית של עובדי לשכת נבחר
- 02.56 - העסקת יועצים בהתנדבות, או יועצים בשכר סמלי בלשכות שרים או סגני שרים
- 02.57 - דיווח
- 02.58 - סיום שירות

02.6 - נושאי משרות ארון אישיות בלשכת מנהל כללי

- 02.61 - חלות וכללים
- 02.62 - דרך המינוי וההעסקה של עובד לשכת מנכ"ל
- 02.63 - הוראות מיוחדות
- 02.64 - סיום שירות

02.7 - הודעה לעובד - תנאי עבודה

- 02.71 - חלות וכללים
- 02.72 - חובת המעביד
- 02.73 - הודעה על שינוי
- 02.74 - מסירת מידע על עובדים

03 - הנהלת ענייני העובדים

03.1 - מבוטל

03.2 - משרדי הממשלה ויחידותיהם

- 03.21 - משרד ממשלתי
- 03.22 - יחידת סמך
- 03.23 - יחידה מינהלית
- 03.24 - מוסד מחקר
- 03.25 - ניהול משאבי אנוש במשרדים
- 03.26 - אצילת סמכויות
- 03.27 - הממונה על מעמד האישה במשרדים

03.3 - יחסי המשרדים והיחידות עם נציבות שירות המדינה

- 03.31 - נוהל פניות משרדים ויחידות

03.4 - פניות עובדים בענייני עבודה

- 03.41 - חלות
- 03.42 - פניות בתוך המשרד
- 03.43 - פניות אל נציבות שירות המדינה
- 03.44 - טיפול בפניות אל הלשכה לפניות העובדים

03.5 - ביקורת ניהול משאבי אנוש במשרדים

- 03.51 - כללי
- 03.52 - נושאי הביקורת
- 03.53 - שיטת הביקורת
- 03.54 - נהלי הביקורת

04 - תקן, משרות, תפקידים וסמכויות

04.1 - תקן המשרדים

- 04.11 - אישור תקן
- 04.13 - הצעת תקן
- 04.14 - נוהל אישור שינויים בתקן
- 04.15 - עררים
- 04.16 - הפיכת משרה שלימה למשרה חלקית
- 04.17 - העברת תפקידים לרשות סטוטורית או לתאגיד ממשלתי
- 04.18 - הכללת יחידות בתוך משרד או הוצאתן ממנו

04.2 - תפקידים וסמכויות

- 04.20 - הגדרות
- 04.21 - קביעת תפקידים וסמכויות
- 04.22 - הפעלת סמכויות
- 04.23 - הגדרת סמכויות
- 04.24 - פרסום לוח התפקידים והסמכויות
- 04.25 - תחום הסמכויות
- 04.26 - ערר
- 04.27 - ממלא מקום
- 04.28 - העברה ארעית של סמכויות

05 - קביעת תנאי עבודה

05.1 - משא ומתן

- 05.11 - סמכות לנהל משא ומתן
- 05.12 - ייצוג הממשלה והעובדים במשא ומתן
- 05.13 - איסור מתן התחייבויות והבטחות
- 05.14 - תנאי עבודה בשירותי הביטחון

06 - איגודי עובדים

06.1 - כללי

- 06.11 - מעמדן של נציגויות העובדים

06.2 - סכסוכי עבודה

- 06.21 - יישוב חילוקי דעות בענייני הסכמי עבודה
- 06.22 - ועדות פריטטיות
- 06.23 - דו"ח על סכסוכי עבודה
- 06.24 - שירותי הביטחון

- 06.3 פעילות ארגונית**
 06.31 - אסיפות עובדים
 06.32 - פעילות ועד עובדים
 06.33 - היעדרות מהעבודה לרגל פעילות ארגונית
 06.34 - דיון בענייני עבודה
 06.35 - ניגוד עניינים בין חברות בוועד העובדים לבין מילוי תפקידים מסוימים
 06.36 - כללים בדבר קבלת הנחות ממפעלים על-ידי ועדי עובדים
- 06.4 - פעולות חברה ותרבות**
 06.41 - השתתפות הנהלת משרד בהוצאות חברה ותרבות
- 06.5 - פעולות ספורט בשירות המדינה**
 06.51 - פעולות ספורט בשעות העבודה
 06.52 - השתתפות בפעולות ספורט במסגרת הליגה למקומות עבודה לרבות פעולות במסגרת המחוזיאה או הספורטיאה

חלק 1 - מילוי משרות ונוהלי העסקת עובדים במשרות תקניות ובמשרות בלתי תקניות

- 10 - מילוי משרות - הוראות כלליות**
- 10.1 - תקן**
 10.11 - אישור תקן
 10.12 - משרה בתקן כתנאי להעסקה
- 10.2 - דרכים למילוי משרות תקניות**
 10.21 - כללי
 10.22 - מילוי ביניים של משרה תקנית פנויה
 10.23 - מילוי משרות תקניות פנויות
- 11 - מילוי משרות תקניות**
- 11.1 - הוראות כלליות**
 11.11 - אקדמות
 11.12 - עמידה בתקופת ניסיון
- 11.2 - העברה בתוך המשרד**
 11.21 - העברת עובד ממקום למקום
 11.22 - סייגים להעברה בתוך המשרד
 11.23 - נוהל העברה בתוך המשרד
- 11.3 - העברת כוח אדם עודף**
 11.31 - הוועדות לוויסות כוח אדם עודף
 11.32 - סייגים להעברת כוח אדם עודף
 11.33 - נוהל העברת כוח אדם עודף
 11.34 - החזרת עובדים מפוטרים לרגל צמצומים
- 11.4 - מכרז פנימי ומכרז בין-משרדי**
 11.40 - הגדרות
 11.41 - חלות והוראות כלליות
 11.42 - מכרז פנימי עד דרגה 20
 11.43 - מכרז פנימי ומכרז בין-משרדי לדרגות 21 ומעלה
 11.44 - דרישות השכלה וניסיון - מכרז פנימי, בין-משרדי ופומבי
 11.45 - מבחנים ובחינות - מכרז פנימי ומכרז בין-משרדי
 11.46 - סדרי העבודה של ועדת בוחנים
 11.47 - מכרזי עתודה
 11.48 - סיכומי ועדת בוחנים
 11.49 - השגה על מכרז פנימי, ביטול וכניסה למשרה על-ידי עובד שנבחר במכרז פנימי
- 11.5 - העברה ממשרד למשרד**
 11.51 - סייגים להעברה ממשרד למשרד
 11.52 - נוהל העברה ממשרד למשרד
- 11.6 - העברת חיילים, שוטרים, סוהרים ומורים**
 11.61 - הוראות כלליות
 11.62 - תנאים להעברת חייל לשירות המדינה וזכויותיו
 11.63 - תנאים להעברת שוטר או סוהר וזכויותיהם
 11.64 - עמידה בתקופת ניסיון
 11.65 - מורים שהועברו לשירות
- 11.7 - העברה מהמוסד לביטוח לאומי או משירות התעסוקה**
 11.71 - הוראות כלליות
 11.72 - תנאים להעברת עובדי המוסד לביטוח לאומי
 11.73 - תנאים להעברת עובדי שירות התעסוקה
- 11.8 - קבלת עובדים וחיילים מפוטרים**
 11.81 - החזרת עובדים מפוטרים
 11.82 - קבלת חיילים מפוטרים
 11.83 - זכויות עובדים מוחזרים לשירות
- 11.9 - גיוס עובדים מבחון**
 11.91 - הוראות כלליות
 11.92 - הזמנת מועמדים מלשכת השיקום של משרד הביטחון
 11.93 - הזמנת מועמדים מלשכת העבודה של שירות התעסוקה או מלשכה פרטית עוסקת בהפניית מועמדים לעבודה
 11.94 - פרסום מכרז פומבי
 11.95 - קבלת עובדים ללא עריכת מכרז פומבי
 11.96 - משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה
 11.97 - תקופת שירות בחוץ-לארץ
- 12 - מכרז פומבי**
- 12.1 - פרסום מכרז פומבי**
 12.11 - דרך פרסום מכרז פומבי
 12.12 - פרטי מכרז פומבי
- 12.2 - הגשת בקשות למכרז פומבי**
 12.21 - הגשת בקשות מועמדים מהחוץ
 12.22 - הגשת בקשות עובדי המדינה
 12.23 - הגשת בקשות עובדי המוסד לביטוח לאומי ושירות התעסוקה
 12.24 - הגשת בקשות חיילים

14 - נוהל העסקת עובד במשרה תקנית עד לתום תקופת הניסיון

14.1 - הוראות כלליות

- 14.11 - הגדרת מועמד למינוי
- 14.12 - תנאים מוקדמים
- 14.13 - החזרת עובדים - חוות דעת ומסמכים

14.2 - מילוי טפסים והצהרות על-ידי העובד

- 14.21 - שאלון אישי
- 14.22 - התחייבות לשמירת ידיעות
- 14.23 - קביעת זכאים לתשלום במקרה פטירה
- 14.24 - הצהרה על רכוש

14.3 - מילוי טפסים על-ידי המשרד

- 14.31 - אישור השאלון האישי
- 14.32 - מתן הרשאה להעסקה לשעה
- 14.33 - מתן הרשאה להעסקה לשעה בתקופת ניסיון

15 - נוהל העסקת עובד במשרה תקנית בתום תקופת הניסיון

15.1 - נוהל העסקת עובד במשרה תקנית על-פי כתב מינוי

- 15.11 - בקשה לכתב מינוי
- 15.12 - הוצאת כתב מינוי בידי נציב שירות המדינה
- 15.13 - נוהל הוצאת כתב מינוי
- 15.14 - מתן הצהרת אמונים
- 15.15 - טקס מתן הצהרת האמונים ומסירת כתב המינוי
- 15.16 - ביטול כתב מינוי

15.2 - נוהל העסקת עובד במשרה תקנית על-פי חוזה מיוחד

- 15.21 - המקרים בהם יש להעסיק עובד על-פי חוזה מיוחד במשרה תקנית
- 15.23 - נוהל העסקת עובד על-פי חוזה מיוחד במשרה תקנית כהגדרתה בפסקה 11.912 או חובת המכרז הפומבי וכן עובדים שמיונים טעון אישור הממשלה
- 15.24 - נוהל העסקת עובד על-פי חוזה מיוחד במשרה תקנית הפטורה מחובת מכרז פומבי
- 15.25 - הארכת חוזה מיוחד
- 15.26 - שינויים בחוזה מיוחד

16 - נהלי העסקה בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה ובמשרה בלתי תקנית

16.1 - הוראות כלליות

- 16.11 - עבודה שלפי טיבה אינה צמיתה
- 16.12 - תקציב לעבודה בלתי צמיתה
- 16.13 - העסקה בעבודה שלפי טיבה אינה צמיתה
- 16.14 - העברת כוח אדם עודף
- 16.15 - עובדים בשירות הביטחון

16.2 - העסקה במעמד ארעי

- 16.21 - המקרים בהם יועסקו עובדים במעמד ארעי
- 16.22 - סייגים להעסקת עובד ארעי
- 16.23 - נוהל העסקת עובדים ארעיים

16.3 - העסקה במעמד זמני

- 16.31 - המקרים בהם יועסק עובד במעמד זמני
- 16.32 - סייגים להעסקת עובד במעמד זמני
- 16.33 - נוהל העסקת עובד במעמד זמני

16.4 - העסקה על-פי חוזה מיוחד

- 16.41 - מקרים בהם יועסקו עובדים על-פי חוזה מיוחד
- 16.43 - סייגים להעסקת עובדים על-פי חוזה מיוחד
- 16.44 - סמכות עשיית חוזה מיוחד
- 16.45 - נוהל העסקה לפי סמכות מנהל כללי והאחראי
- 16.46 - נוהל העסקה על-פי סמכות בלעדית של נציבות שירות המדינה

12.3 - מבחנים בכתב ובחינות בעל-פה

- 12.31 - הוראות כלליות
- 12.32 - היקף המבחנים
- 12.33 - הזמנה למבחנים
- 12.34 - סדרי המבחנים
- 12.35 - הזמנה לבחינות בעל-פה
- 12.36 - סדרי בחינות בעל-פה
- 12.37 - סיכומי ועדת הבוחנים
- 12.38 - השגה על מכרז פומבי או ביטולו

12.4 - מינוי בעקבות מכרז פומבי

- 12.41 - מינוי לפי החלטת ועדת הבוחנים
- 12.42 - העסקת עובד על-פי חוזה מיוחד כאשר לא נמצא מועמד במכרז פומבי

13 - סייגים לקבלת עובדים ותקופת ניסיון

13.1 - הוראות כלליות

- 13.11 - הגדרת מועמד למינוי
- 13.12 - סייגים להעסקת עובד על-פי חוזה מיוחד במשרה תקנית

13.2 - חובת המבחנים והבחינות

- 13.21 - מועמדים למשרות עד דרגה 17 בדירוג המינהלי
- 13.22 - מועמדים למשרות עליהן חלה חובת המכרז הפומבי
- 13.23 - מועמדים למשרות הפטורות מחובת המכרז הפומבי
- 13.24 - הוראות נוהל

13.3 - סייגים מטעמי קרבת משפחה

- 13.31 - חלות והגדרות
- 13.32 - סייגי העסקה
- 13.33 - הוראות נוהל
- 13.34 - העסקת בן משפחה של עובד בחוץ-לארץ

13.4 - בדיקות רפואיות

- 13.41 - חלות והגדרות
- 13.42 - חובת הבדיקה הרפואית
- 13.43 - נוהל קביעת הכשירות הרפואית
- 13.44 - שמירה על סודיות מסמכים רפואיים
- 13.45 - מסקנות קביעת הכשירות הרפואית
- 13.46 - נוהל הפסקת שירות
- 13.47 - ערר על אי קבלה לשירות
- 13.48 - ערר על קביעת מצב בריאות לקוי
- 13.49 - הגבלות להעברה מסיבות רפואיות

13.5 - בעל עבר פלילי ו/או משמעת

- 13.50 - כללי
- 13.51 - נוהל
- 13.52 - סמכות נציב שירות המדינה

13.6 - עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים

- 13.61 - כללי
- 13.62 - תחולה
- 13.63 - נוהל עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים

13.7 - סייגים אחרים

- 13.71 - סייגים מטעמי גיל
- 13.72 - סייגים בנוגע ליוצאי צבא
- 13.73 - אישור הממשלה
- 13.74 - בעלי מקצוע
- 13.75 - אזרחות ישראלית או תושב קבע בישראל
- 13.76 - משכורת
- 13.77 - פעילות מפלגתית

13.8 - תקופת ניסיון

- 13.81 - הוראות כלליות
- 13.82 - תקופת ניסיון לעובדים שהיו כבר בשירות
- 13.83 - תקופת ניסיון לעובדים מן החוץ
- 13.84 - מילוי מקום עובד בניסיון
- 13.85 - תקופת הניסיון בשירותי הביטחון

- 17.17 - העברה לתפקיד אחר
- 17.18 - סיוג פעילות פוליטית ומדינית
- 17.19 - סייגים ותחולת הוראות התקשי"ר

18 - מילוי מקום ומינוי בפועל

- 18.1 - מילוי מקום
  - 18.11 - הוראות כלליות
  - 18.12 - הליך בחירת המועמד למילוי מקום
  - 18.13 - מילוי מקום במשרה פנויה
  - 18.14 - מילוי מקום של עובד הנעדר ממשרתו באופן זמני
  - 18.15 - נוהל העסקת ממלא-מקום
- 18.2 - מינוי בפועל
  - 18.20 - הגדרות
  - 18.21 - נוהל
  - 18.22 - מינוי בפועל במשרד למשרה בה משובץ עובד
  - 18.23 - מינוי בפועל במשרד למשרה פנויה
  - 18.24 - מינוי בפועל במשרות שהמינוי להן טעון אישור הממשלה
  - 18.25 - מינוי בפועל במשרד אחר
  - 18.26 - מינוי בפועל באישור נציבות שירות המדינה
  - 18.27 - העברה זמנית למילוי תפקידים בגופים אחרים של המדינה
  - 18.28 - חישוב תקופת מינוי בפועל
  - 18.29 - סיום מינוי בפועל

19 - שאילת עובדים

- 19.1 - שאילת עובדים
  - 19.11 - הגדרות וכללים
  - 19.12 - נוהל השאילה
  - 19.13 - עובד מושאל שפרש לגמלה מהגוף המשאיל

חלק 2 - קידום עובדים, משכורת, שכר ותשלומים אחרים

- 21.4 - קביעת דרגה לעובד המועבר מסולם משכורת אחד למשנהו
  - 21.42 - חישוב המשכורת
  - 21.43 - העברה מהדירוג המינהלי לדירוג האקדמיים במדעי החברה והרוח
  - 21.44 - העברה מהדירוג המינהלי לדירוג מקצועות טכניים (מקצי"ט)
  - 21.45 - עובדי שירותי הביטחון
- 21.5 - קביעת דרגת שליח בחוץ-לארץ
  - 21.51 - הגדרה
  - 21.52 - קביעת דרגה ומשכורת

22 - קביעת דרגה וקידום בדרגה בתפקידים מסוימים בדירוג המינהלי

- 22.0 - הוראות כלליות
  - 22.01 - כללים לקידום בדרגה
- 22.1 - משרות טלפונאים, מזכירים ומנהלי לשכה
  - 22.11 - משרות טלפונאים - סדרה מקצועית 3400
  - 22.12 - משרות מזכירים, רכזים ומנהלי לשכה - סדרה מקצועית 3201

- 16.5 - העברה ממעמד למעמד
  - 16.51 - הגדרת "שירות רצוף של עובד ארעי"
  - 16.52 - העברה למעמד זמני
  - 16.53 - העברה למעמד קבוע
  - 16.54 - זכויות סוציאליות לעובד המועבר למעמד קבוע למפרע

16.6 - העסקת מתנדבים

- 16.61 - חלות והגדרות
- 16.62 - תפקידים
- 16.63 - תשלומים וביטוח
- 16.64 - נהלים

16.7 - העסקת עובדים שפרשו לגמלאות

- 16.71 - חלות
- 16.72 - סייגים להעסקת גמלאים מעבר לגיל פרישת חובה
- 16.73 - סייגים ותנאים להעסקת עובדים אשר פרשו פרישה מוקדמת משירות המדינה
- 16.74 - השבת הטבות פרישה שהתקבלו בעת פרישה מוקדמת

17 - תנאי העסקה של מנהלים כלליים ונושאי משרות מקבילות

- 17.1 - מנהלים כלליים ונושאי משרות מקבילות - שכר ותנאי שירות
  - 17.11 - תחולה
  - 17.12 - דרכי המינוי
  - 17.13 - שכר מנכ"ל ומקביליו
  - 17.14 - דרך ההעסקה
  - 17.15 - פנסיה ותנאים סוציאליים נלווים
  - 17.16 - סיום השירות

21 - קביעת דרגה וקידום בדרגה - הוראות כלליות

- 21.1 - קביעת דרגה בעת כניסה לשירות
  - 21.11 - הוראות כלליות
  - 21.12 - דרגה ומשכורת של חייל, של שוטר ושל סוהר, שהועברו לשירות המדינה
  - 21.13 - קביעת דרגה לבעלי תואר שני או בעלי תעודה בלימודי תעודה בדירוגים המקצועיים
  - 21.14 - קביעת דרגה לבעלי תואר שלישי בדירוגים המקצועיים
- 21.2 - קידום בדרגה - הוראות כלליות
  - 21.21 - כללי
  - 21.22 - קביעת דרגה לעובדים שנבחרו למשרה גבוהה יותר
  - 21.23 - התאמת דרגת עובד לדרגה הקבועה בתקן
  - 21.24 - קידום במשרות להן צמודות כמה דרגות
  - 21.25 - הוראות נוהל
- 21.3 - קביעת דרגת עובד שהועבר למשרה נמוכה יותר
  - 21.31 - העברה לרגל דרישות השירות או מסיבות בריאות
  - 21.32 - העברה לרגל דרישת העובד
  - 21.33 - העברה לרגל צמצומים או חידוש הארגון
  - 21.34 - העברה לרגל סיבות משמעתיות
  - 21.35 - הורדת דרגה בתקן
  - 21.36 - הוראות נוהל

24.3 - טבלאות משכורת 24.30 - הוראות כלליות 24.31 - משכורת העובדים הצעירים	22.2 - משרות משאבי אנוש ואמרכלות 22.21 - משרות משאבי אנוש ואמרכלות - סדרה מקצועית 3700 22.22 - טרם הוקצה 22.23 - משרות עובדי תיקון - סדרה מקצועית 3310
24.4 - תוספת ותק 24.40 - הוראות כלליות 24.41 - חישוב הוותק במקרים מיוחדים 24.42 - הדירוג המינהלי ודירוג מקצ"ט 24.43 - הוראות כלליות בדבר הדירוגים המקצועיים 24.44 - ותק מקצועי (וכן סעיף 24.45) 24.45 - המשך ותק מקצועי 24.46 - ותק עובדי מחקר 24.47 - קידום ותק 24.48 - תוספת תארים	22.3 - משרות בינוי, נכסים, אפסנאות ומשק 22.30 - סדרות עובדי בינוי, נכסים, אפסנאות ומשק - סדרה מקצועית 3300 22.31 - עובדי בנאי"מ
24.5 - משכורת ותשלומים במקרים מיוחדים 24.51 - משכורת לעובד המכהן בפועל 24.52 - משכורת חלקית 24.53 - תשלום דמי כלכלה ושכר דירה 24.54 - תשלום הפרשים לעובד שפרש מן השירות 24.55 - תוקף ותחולה	22.4 - משרות חשבונות ומיכון 22.41 - משרות הנהלת חשבונות - סדרה מקצועית 3100 22.42 - משרות מחשבי משכורת - סדרה מקצועית 3105
25 - תוספות מיוחדות	22.5 - מקצועות אחרים 22.51 - משרות נהגים ומפעילים אחרים - סדרה מקצועית 8840 22.52 - משרות עובדים צעירים
25.0 - זכאות לתוספות 25.01 - כללי 25.02 - תוספות לעובד מועבר 25.03 - עובדי שירותי הביטחון	23 - קביעת דרגה והתקדמות בדרגה בעיסוקים מסוימים בדירוגים המקצועיים
25.1 - החזר אגרת רישיון ודמי חבר 25.11 - חלות 25.12 - החזר אגרת רישיון לבעלי מקצוע 25.13 - תנאים להחזר אגרת רישיון 25.14 - דמי חבר בגופים מקצועיים 25.15 - חומר מקצועי	23.1 - משרות במקצועות הרפואיים והפארה-רפואיים 23.11 - משרות בדירוג הרופאים 23.12 - משרות בדירוג הרופאים הווטרינריים 23.13 - משרות בדירוג הרוקחים 23.14 - משרות בדירוג הביוכימאים והמיקרוביולוגים 23.15 - משרות בעלי תפקיד בדירוג האחים 23.16 - משרות בדירוג הרנטגנאים 23.17 - משרות בדירוג מרפאים בעיסוק 23.18 - משרות בדירוג החטיבה הפארה-רפואית 23.19 - משרות בדירוג הפיזיותרפיסטים
25.2 - עבודה מפוצלת 25.21 - הדירוג המינהלי 25.22 - דירוגים מקצועיים שונים 25.23 - האחים, המרפאים בעיסוק, הפיזיותרפיסטים, הרוקחים, הביוכימאים והמיקרוביולוגים	23.2 - משרות במקצועות החברה והרוח, המשפטים, העיתונות וההוראה 23.21 - משרות בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח 23.22 - משרות בדירוג המשפטים 23.23 - משרות בדירוג העיתונאים 23.24 - משרות בדירוג עובדי הוראה 23.25 - משרות בדירוג העובדים הסוציאליים
25.3 - תוספות מיוחדות 25.31 - תוספת שהייה בדרגה 25.32 - נהגים 25.33 - תוספות לעובדים במגזר רפואי 25.34 - עובדים סוציאליים - תוספת 25.35 - עובדי מחקר - תוספת	23.3 - משרות במקצועות ההנדסה והמחקר 23.31 - משרות בדירוג המהנדסים 23.32 - משרות בדירוג ההנדסאים והטכנאים 23.33 - משרות בדירוג מקצ"ט 23.34 - משרות בדירוג עובדי המחקר 23.35 - משרות עובדי עיבוד נתונים אוטומטי
25.4 - תוספות במקומות מיוחדים 25.41 - הוראות כלליות 25.42 - תוספת הערבה 25.43 - תוספות אחרות לעובדים המועסקים בנגב	24 - משכורת ושכר
25.5 - מענק יובל 25.51 - חלות 25.52 - סוגי הדירוגים והזכאות 25.53 - מועד התשלום 25.54 - חישוב ותק לצורך מענק יובל 25.55 - גמלאים	24.1 - משכורת ושכר של העובדים - הוראות כלליות 24.11 - הרכב המשכורת והשכר ותשלומם 24.12 - משכורת העובדים הקבועים והזמניים 24.13 - משכורת העובדים על פי חוזים מיוחדים 24.14 - סעיף מבוטל 24.15 - עובדים בשכר סטודנטים 24.16 - שכר מתמחים במשפטים 24.17 - שכר יומי לעובדים פארה-רפואיים 24.18 - שכר עובדי שירותי הביטחון
25.6 - תוספות שונות 25.61 - תוספת מעונות 25.62 - תשלום שיחות טלפון 25.63 - תוספת הופעה, תוספת מיוחדת ותמריץ למשפטים 25.64 - מינוי על פרסומים למשפטים	24.2 - חלות הדירוגים 24.21 - הוראות כלליות 24.22 - הדירוג המינהלי 24.23 - דירוג העובדים - הצעירים 24.24 - דירוגים מקצועיים (וכן סעיף 24.25) 24.25 - המשך דירוגים מקצועיים 24.26 - אקדמאים בעלי תעודה בלימודי תעודה או בעלי תואר שני ושלישי

26 - נסיעות, הוצאות אש"ל והעברה**26.1 - נסיעות על חשבון הממשלה**

- 26.11 - חלות
- 26.12 - נסיעות בתפקיד
- 26.13 - נסיעות לחוץ-לארץ
- 26.14 - נוהל אישור נסיעות עובדי המדינה בתפקיד לחוץ-לארץ
- 26.15 - אישור לקבלת אשרה לחוץ-לארץ

26.2 - קצובת אש"ל

- 26.20 - חלות
- 26.21 - יציאה בתפקיד - הוראות כלליות
- 26.22 - זכאות לקצובת אש"ל
- 26.23 - מכסות קצובת אש"ל
- 26.24 - קצובת אש"ל לעובדים שאין להם מקום קבוע
- 26.25 - תשלום קצובת אש"ל
- 26.26 - קצובת אש"ל - השתתפות בבחינות
- 26.27 - קצובת אש"ל - מתן עדות
- 26.28 - קצובת כלכלה - העסקה בשעות נוספות
- 26.29 - קצובת אש"ל בחוץ-לארץ

26.3 - מבוטל**26.4 - העתקת מקום מגורים**

- 26.41 - חלות
- 26.42 - הוצאות העתקת מקום מגורים
- 26.43 - קצובת אש"ל למי שהעתיק מקום מגוריו
- 26.44 - חופשה למי שהעתיק מקום מגוריו
- 26.45 - השתתפות בשכר דירה

27 - עבודה בשעות נוספות, ביום מנוחה, משמרות, כוננות ושכר עידוד**27.1 - הוראות כלליות**

- 27.11 - חלות והגדרות
- 27.12 - חיוב לעבוד בשעות נוספות
- 27.13 - כללים לחישוב שעות נוספות
- 27.14 - תורנויות רופאים ורופאים וטרינרים
- 27.15 - דמי השתתפות בוועדה ציבורית

27.2 - תשלום בעד עבודה בשעות נוספות או ביום מנוחה

- 27.21 - שיעורי התשלום
- 27.22 - נהלי תשלום

27.3 - פיקוח על עבודה נוספת

- 27.31 - אישור העסקה בשעות נוספות
- 27.32 - היתרים על-פי חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951

27.4 - תמורה בעד עבודה נוספת, תפקידים מיוחדים

- 27.41 - תוספת נהיגה עצמית
- 27.42 - נהגים בתקופה בה מוגבלת תנועת הרכב
- 27.43 - נהגים צמודים לרכב מגויס

27.5 - תוספת בעד כוננות וקריאת פתע

- 27.50 - הוראות כלליות
- 27.51 - כוננות עובדים במגזר הרפואי
- 27.52 - קריאת פתע

27.6 - עבודה במשמרת

- 27.61 - הגדרות
- 27.62 - תמורה בעד עבודה במשמרת
- 27.63 - תמורה בעד עבודה במשמרת כפולה
- 27.64 - מענק משמרות בתקופת חופשת מנוחה
- 27.65 - אחים ואחיות, רנטגנאים, מרפאים בעיסוק, חטיבה פארה-רפואית

27.7 - מועצות ייצור ושכר עידוד

- 27.70 - הוועדה המרכזית למועצות ייצור
- 27.71 - מועצות ייצור
- 27.72 - היחידה להנדסת ייצור בנציבות שירות המדינה
- 27.73 - תפקידי יחידות המשרד בעלי תפקידים במשרד
- 27.74 - הנהגה והפעלה של שיטות שכר עידוד
- 27.75 - הנהגה והפעלה של שיטות שכר עידוד (המשך)
- 27.76 - נוהל מעקב ופיקוח בהפעלת שיטות שכר עידוד
- 27.77 - הדרכה והשתלמות
- 27.78 - תשלומים
- 27.79 - שכר עידוד בתקופת חופשת מנוחה

27.8 - מועצות ייצור ושכר עידוד (המשך)

- 27.80 - שכר עידוד למשתתפים בפעולות הכשרה

28 - קצובות**28.1 - טרם הוקצה****28.2 - קצובת הבראה ונופש**

- 28.21 - חלות
- 28.22 - הגדרה
- 28.23 - זכאות לקצובת הבראה ונופש
- 28.24 - שיעור הקצובה
- 28.25 - הוראות נוהל

28.3 - קצובת נסיעה

- 28.31 - חלות
- 28.32 - זכאים לקצובת הנסיעה
- 28.33 - שיעור הקצובה
- 28.34 - סייגים לקצובה
- 28.35 - קצובה במקרה של יום עבודה מפוצל
- 28.36 - הוראות נוהל
- 28.37 - יישובים באזורי עדיפות לאומית

28.4 - ביגוד

- 28.41 - הגדרות, חלות וכללים
- 28.42 - זכאים לביגוד
- 28.43 - תנאי הענקת בגדי עבודה ומדים
- 28.44 - החזר ביגוד
- 28.45 - שמירת ביגוד
- 28.46 - קצובת ביגוד לעובדים סוציאליים
- 28.47 - קצובת ביגוד לעובדי הוראה
- 28.48 - קצובת ביגוד לאחים ולאחיות
- 28.49 - קצובת ביגוד לעובדים בדירוגים מקצועיים שונים

28.5 - ביגוד (המשך)

- 28.50 - קצובה למדי משפט למשפטים ולפרקליטים
- 28.51 - מדי משפט למתמחים במשפטים

חלק 3 - זמני עבודה, חופשות ושירות צבאי

31- זמני עבודה

31.1 - שעות העבודה

- 31.10 - חלות, הגדרות וכללים
- 31.11 - שעות העבודה ביחידות המשרדיות
- 31.12 - שעות עבודה בשירותים
- 31.13 - שעות עבודה של עובד למטה מגיל 18
- 31.14 - שעות עבודה של טלפונאי
- 31.15 - שעות עבודה של אם עובדת
- 31.16 - שעות עבודה של קלדנים
- 31.17 - שעות עבודה בדירוגים המקצועיים
- 31.18 - שעות עבודה במשרה חלקית
- 31.19 - שעות עבודה בשירותי הביטחון

31.2 - איסור העבדה במנוחה שבועית ובשעות נוספות

- 31.20 - חלות
- 31.21 - איסור העבדה במנוחה שבועית
- 31.22 - העבדה בלילה
- 31.23 - איסור העבדה בשעות נוספות

32- ימי פגרה

32.1 - ימי מועד

- 32.10 - חלות וכללים
- 32.11 - מועדי ישראל
- 32.12 - מועדי המוסלמים
- 32.13 - מועדי הנוצרים
- 32.14 - מועדי הדרוזים
- 32.15 - תשלום בעד ימי מועד

32.2 - יום העצמאות

- 32.21 - שבתון
- 32.22 - תאריך יום העצמאות
- 32.23 - תשלום בעד יום העצמאות

32.3 - יום הבחירות לכנסת

- 32.31 - שבתון
- 32.32 - תשלום בעד יום הבחירות לכנסת

32.4 - ימי בחירה

- 32.40 - חלות והגדרות
- 32.41 - ימי בחירה
- 32.42 - דחיית קבלת יום בחירה
- 32.43 - ימי בחירה לעובד בשכר סטודנטים
- 32.44 - הוראות נוהל

32.5 - ימים שבהם מוקטן מספר שעות העבודה

- 32.50 - חלות והגדרות
- 32.51 - הימים שבהם מוקטן מספר שעות העבודה
- 32.52 - תמורה בעד עבודה בימים בהן מוקטן מספר שעות העבודה
- 32.53 - צומות

33 - חופשות

33.1 - חופשת מנוחה

- 33.10 - חלות, הגדרות וכללים
- 33.11 - חישוב תקופות שירות לצורך קביעת מכסת ימי חופשת מנוחה
- 33.12 - מכסות ימי חופשת מנוחה
- 33.13 - חובת יציאה לחופשה וזכות צבירת חופשה
- 33.14 - חופשת מנוחה לעובדים המועסקים בחוץ-לארץ
- 33.15 - סדרי יציאה לחופשת מנוחה
- 33.16 - הפסקת חופשת מנוחה
- 33.17 - חופשת מנוחה בזמן פרישה מן השירות
- 33.18 - פדיון חופשת מנוחה
- 33.19 - חופשת מנוחה לעובד המועסק על-פי חוזה מיוחד

33.2 - חופשת מחלה

- 33.20 - חלות, הגדרות וכללים
- 33.21 - מכסת חופשת מחלה וחופשה בחצי משכורת או ללא משכורת
- 33.22 - הודעה על מחלה ותעודות רפואיות
- 33.23 - ביקורת על היעדר מפני מחלה
- 33.24 - בדיקת מצב הבריאות של העובד
- 33.25 - היעדר לרגל מחלת בן ביתו של העובד
- 33.26 - מחלה בחוץ-לארץ
- 33.27 - א. פיצוי בעד חופשת מחלה שלא נוצלה - פסקה 33.270 ב. החזרת דמי חופשת מחלה עקב פגיעת צד שלישי - פסקה 33.276
- 33.28 - קרן ימי מחלה
- 33.29 - חופשת מחלה - היעדרות עקב פגיעה בעת שירות בצה"ל או עקב פעולות איבה

33.3 - חופשה לרגל היריון ולידה

- 33.30 - חלות והגדרות
- 33.31 - חופשה בתקופת ההיריון
- 33.32 - חופשה לאחר הפלה
- 33.33 - חופשת לידה
- 33.34 - חופשה לאחר הלידה
- 33.35 - חובת הודעות בקשר להיריון ולידה
- 33.36 - הארכת חופשה ליולדת בגלל אשפוז הוולד
- 33.37 - הקצאת מקום הנקה לאם עובדת

33.4 - חופשה ללא משכורת

- 33.41 - חלות והוראות כלליות
- 33.42 - כללים ותנאים לאישור חופשה ללא משכורת
- 33.43 - סמכות לאשר חופשה ללא משכורת
- 33.44 - חובות וזכויות של עובד בתקופת חופשה ללא משכורת
- 33.45 - עבודה פרטית בתקופת חופשה ללא משכורת
- 33.46 - התנאה לאישור חופשה ללא משכורת
- 33.47 - נוהל גביית תשלום 5%-18.5%
- 33.48 - הארכת חופשה ללא משכורת
- 33.49 - הפסקת חופשה ללא משכורת

33.5 - חופשת אבל

- 33.51 - תחולה והגדרות
- 33.52 - הודעה על היעדר לרגל אבל
- 33.53 - אורך חופשת אבל ומשכורת בימי האבל

33.6 - היעדר לרגל תאונות בעבודה

- 33.61 - חלות, הגדרות והוראות כלליות
- 33.62 - תאונת עבודה
- 33.63 - מחלת מקצוע
- 33.64 - ריפוי ושיקום
- 33.65 - דמי פגיעה וניצול חופשת מחלה
- 33.66 - תשלומים אחרים לנפגעי עבודה או לשאיריהם
- 33.67 - חישוב ימי ההיעדר לרגל תאונה בעבודה
- 33.68 - החזרת תשלומים
- 33.69 - הודעות ונהלים

34 - שירות צבאי

34.1 - שירות סדיר

- 34.10 - חלות
- 34.11 - התייבבות לשירות סדיר
- 34.12 - דחיית שירות סדיר
- 34.13 - חישוב תקופת שירות סדיר

34.2 - החזרת חיילים משוחררים

- 34.21 - חלות והגדרות
- 34.22 - זכות לחזור לעבודה
- 34.23 - בקשה להחזרה לעבודה
- 34.24 - נוהל החזרה לעבודה
- 34.25 - זכויות חייל משוחרר שהוחזר לעבודה
- 34.26 - שירות חלקי

35 - שוויון ההזדמנויות בעבודה**35.1 - זכויות הורות**

- 35.11 - זכויות הורות
- 35.12 - נוהל בקשת זכות בקשר להורות
- 35.13 - ויתור על זכות בקשר להורות לטובת בן זוג

35.2 - שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות בשירות במדינה

- 35.21 - איסור הפליה של אנשים עם מוגבלות - חובת הייצוג ההולם
- 35.22 - הזכות להתאמות בבחינות ובמקום העבודה
- 35.23 - הליך טיפול בהקלות, התאמות ותנאי נגישות בבחינות
- 35.24 - הליך טיפול בהתאמות במקום העבודה
- 35.25 - העדפת מועמדים בעלי מוגבלות חמורה

34.3 - שירות מילואים

- 34.30 - חלות
- 34.31 - הוראות נוהל
- 34.32 - דחיית שירות מילואים
- 34.33 - תשלום בעד שירות מילואים - הוראות כלליות
- 34.34 - סעיף מבוטל
- 34.35 - תגמול בעד שירות מילואים
- 34.36 - סעיף מבוטל
- 34.37 - עבודה רגילה בתקופת שירות מילואים ושירות מילואים בלילה
- 34.38 - תגמול לעובד שהפסיק לעבוד
- 34.39 - זכויות משרתים במילואים

חלק 4 - משמעת וסדר**40 - משמעת וסדר - הוראות כלליות****40.1 - אקדמות**

- 40.10 - הגדרות
- 40.11 - חלות
- 40.12 - עוזר לענייני משמעת

40.2 - עבירות משמעת

- 40.21 - הגדרת עבירות משמעת
- 40.22 - אחריות פלילית ואחריות משמעתית
- 40.23 - שיפוט משמעתית ושיפוט אחר
- 40.24 - התיישנות עבירות משמעת

40.3 - מעמד היועץ המשפטי במשרדי הממשלה וביחידות הסמך

- 40.31 - כללי וחלות
- 40.32 - הקשר בין עובד המדינה לבין בתי המשפט
- 40.33 - חוות דעת היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה
- 40.34 - פניות ליועץ המשפטי לממשלה ולמחלקת יעוץ וחקיקה במשרד המשפטים
- 40.35 - פניות לנושאי תפקידים במשרדי ממשלה
- 40.36 - מתן ייעוץ משפטי בוועדות ובצוותים בין-משרדיים
- 40.37 - דרישות נגד המדינה
- 40.38 - רכישת שירותים משפטיים חיצוניים על-ידי משרדי הממשלה

41 - טרם הוקצה**42 - איסורים וחובות המוטלים על העובדים****42.1 - הוראות כלליות**

- 42.11 - חלות
- 42.12 - איסורים וחובות - כללי
- 42.13 - איסור שידול, פיתוי וסיוע

42.2 - מילוי הוראות ותפקידים

- 42.21 - מילוי הוראות ותפקידים
- 42.22 - סדרי עבודה תקינים
- 42.23 - פגישות בענייני עבודה
- 42.24 - לבישת מדים
- 42.25 - מילוי תפקידים זמני
- 42.26 - עבודה בשעות נוספות
- 42.27 - מתן המלצה ו/או מכתב הערכה
- 42.28 - איסור שאלות על השתייכות מפלגתית

42.3 - סיווג פעילות מפלגתית

- 42.30 - חלות והוראות כלליות
- 42.31 - פעילות מדינית ומפלגתית
- 42.32 - פעילות מדינית ומפלגתית - סוגים מסוימים של עובדים
- 42.33 - פעילות הקשורה בבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות
- 42.34 - הצגת מועמדות לכנסת וחברות בממשלה
- 42.35 - הצגת מועמדות למועצה של רשות מקומית
- 42.36 - פעילות ב"חוג-בית"
- 42.37 - בחירות להסתדרות העובדים הכללית החדשה
- 42.38 - איסור שימוש בכספי ציבור לצורך תעמולת בחירות לכנסת ולרשויות המקומיות
- 42.39 - איסור השתתפות בגוף בוחר מרכזית

42.4 - עבודה פרטית, עבודה נוספת ופרקטיקה פרטית

- 42.41 - היתרים, תנאים וסייגים לעבודה פרטית
- 42.42 - הגבלת שעות והגבלת השתכרות בהיתר לעבודה פרטית ועבודה נוספת במסגרת שירות המדינה
- 42.43 - רופאים - פרקטיקה פרטית, עבודה פרטית, עבודה בתאגיד בריאות, מתן חוות דעת רפואית
- 42.44 - עבודה פרטית של עובד המועסק בתנאים מיוחדים
- 42.45 - עבודה פרטית של עובד הנמצא בחופשה ללא-משכורת, עובד מושעה ועובד שפרש מן השירות
- 42.46 - עבודה פרטית של עובד המשרת בחוץ-לארץ
- 42.47 - חברות בוועדות
- 42.48 - פעולות הדרכה של עובדי המדינה, הוראה ומחקר
- 42.49 - נהלים לקבלת היתר לעבודה פרטית וועדה מרכזית

42.5 - מסירת ידיעות, פרסום ברבים ופרסום ספרים

- 42.51 - הוראות כלליות והגדרות
- 42.52 - איסור וסמכות למסור ידיעות
- 42.53 - פרסום ברבים וביקורת
- 42.54 - פרסום ספרים

42.6 - חריגה מסמכות

- 42.61 - חריגה מסמכות - הוראות כלליות
- 42.62 - חריגה מסמכות בעניין העסקת עובדים
- 42.63 - הוועדה לבירור העסקת עובדים שלא כדין
- 42.64 - נוהל טיפול בחריגה מסמכות הקשורה בהעסקת עובדים
- 42.65 - נקיטת אמצעים עקב חריגה מסמכות
- 42.66 - נוהל טיפול בחריגה מסמכות שאינה קשורה בהעסקת עובדים
- 42.67 - נקיטת אמצעי משמעת עקב חריגה מסמכות שאינה קשורה בהעסקת עובדים

42.7 - פרסים, מתנות וטובות הנאה

- 42.70 - הגדרות ופרשנות
- 42.72 - טובות הנאה אסורות
- 42.73 - טובות הנאה מותרות
- 42.74 - מינוי ועדה משרדית והטיפול בקבלת מתנה
- 42.75 - רישום מתנות ושמירתן
- 42.76 - מסירת מתנות למקבל, ולהצבה במשרד
- 42.77 - ועדת היתרים בראשות שופט
- 42.78 - ספירת מלאי ומצאי המתנות

42.8 - התרמות גביית כספים ומתן חסות

- 42.81 - איסור התרמה וגביית כספים
- 42.82 - איסור מתן חסות

43 - המשך פרק 42 - איסורים וחובות המוטלים על העובדים**43.0 - פעילות עסקית**

- 43.01 - פעולות עסקיות של המדינה
- 43.02 - חברות בהנהלת תאגידים
- 43.03 - פעולות רישוי
- 43.04 - קניית סחורות מהממשלה
- 43.05 - פעילות מסחרית במוסדות הממשלתיים

43.1 - שימוש ברכוש של המדינה

- 43.11 - שמירת ציוד של המדינה
- 43.12 - שימוש בטפסים ובדואר רשמי
- 43.13 - נסיעות פרטיות
- 43.14 - פרסום מודעות ברכה או אבל
- 43.15 - לשכת הפרסומים הממשלתית

43.2 - יציאה לחוץ-לארץ

- 43.21 - יציאת עובד לחוץ-לארץ
- 43.22 - יציאת עובד לשירות בחוץ-לארץ
- 43.23 - התנהגות עובדי המדינה בשירות בחוץ-לארץ

43.3 - ייצוג המשרד בפני ועדות הכנסת

- 43.31 - כללי
- 43.32 - ייצוג המשרד בפני ועדה של הכנסת
- 43.33 - חובת ההופעה בפני ועדה של הכנסת

43.4 - הטרדה מינית

- 43.41 - חלות והגדרות
- 43.42 - חלק א - מהן הטרדה מינית והתנכלות
- 43.43 - חלק ב - התוצאות של הטרדה מינית והתנכלות
- 43.44 - חלק ג - מדיניות ואחריות שירות המדינה כמעביד
- 43.45 - חלק ד - מניעת הטרדה מינית והתנכלות
- 43.46 - חלק ה - מה לעשות אם הוטרדת מינית, או אם התנכלו לך
- 43.47 - חלק ו - חלקי תלונה אצל מעביד וטיפול באחריות מעביד
- 43.48 - חלק ז - שונות

43.5 - הגנה על עובדים חושפי עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין

- 43.51 - מטרת ההוראה
- 43.52 - חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין
- 43.53 - תעודת הוקרה
- 43.54 - בדיקות פוליגרף

43.6 - הגבלות לאחר פרישה

- 43.61 - כללי
- 43.62 - הגבלות המוטלות על עובד שפרש מן השירות
- 43.63 - נוהל הגשת בקשות למתן היתרים

43.7 - אחריות עובדי המדינה בהליכים משפטיים

- 43.71 - כללי
- 43.72 - חסינות מפני תביעות נזיקין
- 43.73 - מתן הגנה משפטית

43.8 - איסורים וחובות שונים

- 43.81 - קבלת עיטורים ואזרחות כבוד
- 43.82 - שפיטה בהתחרויות
- 43.83 - הצגת מודעות במוסדות המדינה
- 43.84 - פרסומות במשרדי הממשלה
- 43.85 - שלילת רישיון לעסוק במקצוע
- 43.86 - פרסום שמות עובדים ברשימות בעלי מקצוע
- 43.87 - שימוש בתואר מקצועי

44 - היעדרויות מהעבודה**44.1 - היעדרויות מהעבודה - איסור וסדרי נוהל**

- 44.10 - חלות
- 44.11 - איסור היעדר מהעבודה
- 44.12 - היעדרות ללא רשות
- 44.13 - היעדר לרגל שביתה
- 44.14 - היעדר ללא רשות בחלק של יום (לרבות איחור)
- 44.15 - היעדר בשל עניינים פרטיים דחופים
- 44.16 - נהלים והוראות בעניין סדרי נוכחות בעבודה
- 44.17 - היעדרות מן העבודה לשם אבטחת מוסדות חינוך
- 44.18 - פעולות התנדבות במשמר האזרחי

45 - נקיטת אמצעים משמעתיים ודיווח על עבירות פליליות**45.1 - כללי**

- 45.11 - חלות וסמכויות חוקר משמעת
- 45.12 - טיפול כללי בעבירות משמעת
- 45.13 - איסור הקמת ועדות פנימיות לבירור עניינים משמעתיים ופליליים
- 45.14 - הוראות מיוחדות ותיאומים לעניין תאגידים וגופים אחרים

45.2 - נקיטת אמצעים נגד עובד שעבר על המשמעת

- 45.21 - חלות והוראות כלליות
- 45.22 - הערות, התראות ונזיפות
- 45.23 - הבאה בפני ועדת משמעת
- 45.24 - הבאה בפני בית הדין למשמעת

45.3 - דיווח על עובד שעבר עבירה פלילית

- 45.31 - חלות והוראות כלליות
- 45.32 - דיווח על עבירות פליליות
- 45.33 - עובד שנאשם או שנעצר לרגל עבירה פלילית
- 45.34 - עובד שהשיג תשלומים על סמך הודעה כוזבת

45.4 - טיהור שמו של עובד המדינה

- 45.41 - בקשת טיהור שם
- 45.42 - נוהל טיפול בבקשה לטיהור שם

46 - השעיה**46.1 - חלות והוראות כלליות**

- 46.11 - חלות
- 46.12 - טיפול בהשעיה
- 46.13 - התליית סמכויות ומינויים

46.2 - השעיה - סמכות ונהלים

- 46.21 - סמכות להשעות
- 46.22 - נוהל השעיה או העברה זמנית לעבודת אחרת
- 46.23 - השעיה

- 46.3 - משכורת וזכויות של העובד בתקופת ההשעיה
 46.30 - הגדרות
 46.31 - משכורת בתקופת ההשעיה
 46.32 - מבחנים וסדרי דין לעניין שינוי משכורת בתקופת ההשעיה
 46.33 - עבודה פרטית בתקופת ההשעיה
 46.34 - השלמת משכורת בעד תקופת השעיה
 46.35 - זכויות בעת תקופת ההשעיה
 46.36 - זכויות עובד מושעה שהוחזר לשירות
- 47 - שיפוט משמעת
- 47.1 - ועדת משמעת
 47.11 - מינוי ועדת משמעת והרכבה
 47.12 - סדרי הגשת תלונה לוועדת משמעת
 47.13 - סדר הדין בוועדת משמעת
 47.14 - החלטות ועדת המשמעת
 47.15 - הוראות כלליות
- 47.2 - ערעור על החלטת ועדת המשמעת
 47.21 - ביטול ועיכוב של ביצוע החלטת ועדת משמעת
 47.22 - ערעור על החלטת ועדת משמעת
 47.23 - סדרי הדין בערעור על החלטת ועדת המשמעת
- 47.3 - בית הדין למשמעת
 47.30 - בית הדין והרכבו
 47.31 - סדרי הגשת תובענה לבית הדין
- 47.4 - ערעור על החלטת בית הדין למשמעת
 47.41 - ערעור
 47.42 - עיכוב ביצוע החלטה
 47.43 - סדרי הגשת ערעור על החלטת בית הדין
 47.44 - סדרי הדין בערעור על החלטת בית הדין
- 47.5 - דיון חוזר
 47.51 - בקשה לקיום דיון חוזר
 47.52 - סדרי הדין בדיון חוזר
 47.53 - ביטול פיתורים או פסילה בדיון החוזר
- 47.6 - ביצוע החלטות ועדת משמעת ובית הדין למשמעת
 47.61 - ביצוע החלטות ועדת משמעת
 47.62 - ביצוע החלטות בית הדין למשמעת
 47.63 - נוהל ביצוע ההחלטות

חלק 5 - הדרכה והשתלמות

- 51 - רשויות וסמכויות בתחום ההדרכה בשירות המדינה
- 51.1 - הוראות כלליות
 51.11 - מטרות ההדרכה בשירות המדינה וסוגיה
 51.12 - תפקידי נציבות שירות המדינה במערכת ההדרכה
 51.13 - תפקידי המשרדים במערכת ההדרכה
 51.14 - עובדי שירותי הביטחון
- 51.2 - רשויות ההדרכה המרכזיות
 51.21 - כללי
 51.22 - ועדת ההדרכה המרכזית
 51.23 - השירות להדרכה ולהשכלה
 51.24 - ועדת ההשתלמות המרכזית
 51.25 - השתלמויות על חשבון חברות עסקיות
 51.26 - ועדת ערר (השתלמויות)
- 51.3 - רשויות ההדרכה המשרדיות וסמכויותיהן בפעולת הכשרה, השתלמות או השכלה כללית
 51.31 - כללי
 51.32 - ועדת הדרכה משרדית
 51.33 - האחראי להדרכה במשרד
 51.34 - הממונה על ההדרכה במשרד
 51.35 - השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "הכשרה"
 51.36 - השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "השתלמות"
 51.37 - השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "השכלה כללית"
- 51.4 - תעודות
 51.40 - חלות
 51.41 - כללים
 51.42 - תעודות סיום קורסים והשתלמויות משרדיות
 51.43 - תעודות סיום קורסים והשתלמויות מטעם נציבות שירות המדינה
 51.44 - תעודות סיום קורסים והשתלמויות משותפות עם גוף חיצוני
- 52 - כללים ותנאים לביצוע הדרכה
- 52.1 - בקשות להשתתף בפעולות הדרכה והתחייבויות
 52.11 - הגשת בקשות
 52.12 - אישור בקשות
 52.13 - אישור השתתפות בפעולות הדרכה קצרות
 52.14 - התחייבות לשרת בתום ההדרכה
 52.15 - שחרור מהתחייבות
- 52.2 - השתלמויות במסלולי קידום
 52.21 - השתלמות מטעם נציבות שירות המדינה
 52.22 - השתלמות מטעם המשרדים

52.3 - היתר לעבודות הדרכה

- 52.31 - חלות
- 52.32 - הדרכה בשירות
- 52.33 - זכאות לתשלום
- 52.34 - תעריפים
- 52.35 - נוהל
- 52.36 - הדרכה מחוץ לשירות

53 - תשלומים ותעריפים הקשורים בפעולות הדרכה**53.1 - משכורת, תשלומים וחופשות בתקופת השתלמות**

- 53.10 - כללי
- 53.11 - משכורת ואש"ל בתקופת השתלמות בארץ
- 53.12 - משכורות בתקופת השתלמות בחוץ-לארץ
- 53.13 - קצובת שהייה בחוץ-לארץ
- 53.14 - קצובת לינה בחוץ-לארץ
- 53.15 - תשלום הוצאות אחרות לעובד המשתלם בחוץ-לארץ
- 53.16 - הצטרפות המשפחה למשתלם בחוץ-לארץ
- 53.17 - חופשת מנוחה בתקופת השתלמות בארץ
- 53.18 - חופשת מנוחה בתקופת השתלמות בחוץ-לארץ

53.2 - התנהגות וחובות של משתלם

- 53.21 - התנהגות וקיום ההתחייבות
- 53.22 - חובות אחרות

53.3 - תעריפי הדרכה, מבחנים ובחינות

- 53.31 - קביעת תעריפים
- 53.32 - הוצאות נסיעה ואש"ל
- 53.33 - ביטול זמן

54 - הדרכת עובדים חדשים**54.1 - הדרכת עובדים חדשים**

- 54.11 - חלות
- 54.12 - הדרכת העובד החדש וקליטתו בעבודה
- 54.13 - ארגון קורסים לעובדים חדשים

55 - קרנות השתלמות בשירות המדינה**55.1 - קרנות השתלמות**

- 55.11 - הוראות כלליות וחלות
- 55.12 - זכויות וחובות עמיתי הקרן
- 55.13 - העברה ממקום עבודה אחד למשנהו והעברה מקרן לקרן
- 55.14 - פרישה מן הקרן
- 55.15 - פרישה לגמלאות
- 55.16 - פטירת חבר הקרן
- 55.17 - הפרשות המעביד בעד עובדים שלא הצטרפו לקרן השתלמות
- 55.18 - עובדי מחקר - קרן השתלמות דולרית
- 55.19 - עובדי מחקר - שבתון

חלק 6 - סדרי מינהל**61.2 - החלטות והנמקות**

- 61.21 - חלות
- 61.22 - הנמקת החלטות של עובדים
- 61.23 - מתן הנמקות בהחלטות מכוח סמכות שניתנה על-פי דין
- 61.24 - הודעות על ערר וערעורים

61.3 - התכתבות

- 61.30 - הוראות כלליות
- 61.31 - אחריות להתכתבות
- 61.32 - מתן תשובה על פנייה בכתב
- 61.33 - ניסוח מכתבים ועריכתם
- 61.34 - התכתבות בלועזית
- 61.35 - סיום הטיפול והעברת פניות לגורמים אחרים
- 61.36 - טיפול בתלונות

61.4 - טרם הוקצה**61.5 - טקסים רשמיים מרכזיים**

- 61.50 - הגדרות
- 61.51 - מיקום

61.6 - טקס פרידה - נושא משרה בכירה

- 61.61 - תחולה
- 61.62 - אופי טקס הפרידה
- 61.63 - השתתפות הנהלת המשרד בהוצאות הטקס

62 - נוהל משרדי**62.1 - ניהול רשומות**

- 62.11 - תפקידי גז המדינה
- 62.12 - האחראי לרשומות במשרד
- 62.13 - הוראות כלליות
- 62.14 - רשומות המצויות בלשכותיהם או ברשותם של עובדי המדינה

60 - איכות ומצוינות**60.1 - ניהול איכות ומצוינות**

- 60.11 - כללי
- 60.12 - תפקידי האגף לאיכות ומצוינות בשירות המדינה
- 60.13 - ניהול איכות בשירות המדינה
- 60.14 - הנחיות להטמעת גישת ניהול האיכות
- 60.15 - גורמי תוצאה

60.2 - הצעות לשיפור האיכות והמצוינות

- 60.21 - חלות והוראות כלליות
- 60.22 - קידום האיכות והמצוינות
- 60.23 - ועדות להצעות שיפור
- 60.24 - עידוד הגשת הצעות שיפור
- 60.25 - הגשת הצעות שיפור
- 60.26 - דיון בהצעות שיפור
- 60.27 - פרסי שיפור
- 60.28 - סמכות לקביעת גובה הפרס ואופן הענקת הפרס הכספי
- 60.29 - מעקב אחר טיפול יישום הצעות שיפור

61 - שירות לקהל**61.1 - סדרי קבלת קהל**

- 61.10 - חלות וכללים
- 61.11 - זמני קבלת קהל ופרסומם
- 61.12 - מדריך שירות לציבור
- 61.13 - שילוט
- 61.14 - הכוונת קהל
- 61.15 - סידורים לקבל קהל
- 61.16 - התנהגות בעת קבלת קהל
- 61.17 - תלונות על יחס לקהל
- 61.18 - אחריות, מעקב וביקורת
- 61.19 - הגבלת העישון

63.3 - נוהל העברת יחידות ממשד למשרד ואיחוד משרדים

- 63.31 - הוראות כלליות
- 63.32 - סדרי ביצוע
- 63.33 - תיק מידע
- 63.34 - חילופי שרים, מנהלים כלליים ומנהלי יחידות

64 - סדרי ניהול**64.1 - עבודת ועדות**

- 64.10 - הוראות כלליות
- 64.11 - מינוי ועדות
- 64.12 - כתב מינוי לוועדה
- 64.13 - כינון ועדות משנה
- 64.14 - זימון ישיבות וסדרי עבודת ועדות
- 64.15 - שיתוף פעולה עם ועדות
- 64.16 - פרוטוקולים וסיכומים
- 64.17 - סודיות
- 64.18 - מעקב אחר עבודת ועדות
- 64.19 - תשלומים לחברי ועדות

65 - מערכות מידע ממוחשבות**65.1 - עיבוד נתונים ומערכים ממוחשבים**

- 65.10 - חלות, הגדרות וכללים
- 65.11 - מנהל מאגר מידע
- 65.12 - אחראי לאבטחת מידע
- 65.13 - כניסה למחשב
- 65.14 - שמירה, השמדה ונזק
- 65.15 - אישורים
- 65.16 - ביטחון וגיבוי
- 65.17 - מסירת מידע
- 65.18 - נוהל ביצוע העברת מידע בין גופים ציבוריים
- 65.19 - זכות עיון ואיסורים שונים

62.2 - סדרי כתיבה

- 62.21 - הוראות כלליות
- 62.22 - נייר לרשומות ומעטפות
- 62.23 - צורת הדפסת רשומות
- 62.24 - עיטוף ומשלוח דואר
- 62.25 - ציון מספר מיקוד - כללי
- 62.26 - שימוש בסמל המדינה

62.3 - תרשומות, אישור מסמכים וסיווג מסמכים

- 62.31 - חלות
- 62.32 - תרשומות
- 62.33 - אישור מסמכים
- 62.34 - רשומות מסווגות - סודיות

62.4 - שיתוף פעולה עם גורמים מחוץ למשרד

- 62.41 - מסירת פרטים לפרקליט המדינה
- 62.42 - סיוע לעבודת ועדות בשירות
- 62.43 - נוהל טיפול בבקשות לעריכת מחקרים וסקרים
- על-ידי גורם מחוץ לשירות המדינה

63 - הוראות משרדיות**63.1 - קביעת מערכת הוראות משרדיות**

- 63.11 - הוראות כלליות
- 63.12 - עקרונות וכללים לקביעת מערכת הוראות משרדיות
- 63.13 - דגם של הוראת נוהל
- 63.14 - עריכת נהלים עדכונים והפצתם

63.2 - נוהל העברת תפקידים

- 63.21 - הוראות כלליות
- 63.22 - העברת תפקידים

חלק 7 - שינויים ארגוניים, המצאות והנעת עובדים**70 - שינויים ארגוניים****70.1 - הנהגת שינויים ארגוניים**

- 70.11 - יוזמה להנהגת שינויים ארגוניים

71 - טרם הוקצה**72 - המצאות****72.1 - כללי**

- 72.11 - הגדרות וחלות
- 72.12 - סמכויות היועץ
- 72.13 - ועדת המצאות

72.2 - נוהל הודעות על המצאות

- 72.21 - חובת הודעה על המצאה
- 72.22 - איסור לגלות המצאות

72.3 - זכויות בהמצאות

- 72.31 - איסור העברת זכויות בהמצאה
- 72.32 - טיפול בהודעה על המצאה
- 72.33 - בקשה לפטנט בהמצאות שאין המצאות בשירות
- 72.34 - שיעור זכויות המדינה בהמצאות עובד
- 72.35 - הגשת בקשות לפטנט

73 - זכויות מטפחים**73.1 - הוראות כלליות**

- 73.10 - הגדרות ותחולה
- 73.11 - ועדת מטפחים
- 73.12 - הודעה על טיפוח זן
- 73.13 - הגבלות בדבר רישום זכות מטפחים
- 73.14 - ההחלטה בדבר רישום זן
- 73.15 - תמורה לעובד שטיפח זן
- 73.16 - נוהל דיוני הוועדה ורישום זן
- 73.17 - חובת סודיות
- 73.18 - דיון חוזר
- 73.19 - ערר